ଯେ ମହାଶକ୍ତି ତେଜ ପାଇ । ପାପୁଣେ ରହ ନ ହୁଅଇ ॥
ଏମନ୍ତ ସମସ୍ତରେ ନାଶି । ଯେ ଧର୍ମମନେ ସ୍ନାନ କରି ॥
ଅନେକ ମନ୍ତେ ଯଜ ହୋଇ । ମୁଖେ ଶ୍ରୀହରି ନାମ ଗାଇ ॥
ପଢନ୍ତି ବେଦ ଅତି ତୋଷେ । ମିଳନ୍ତି ଅଷ୍ଟ କୁଣ୍ଡ ପାଶେ ॥
ବୋଲନ୍ତି ନମୋ ବୈଶ୍ୱାନର । ନମସ୍ତେ ଅଗ୍ନି ଦିବାକର ॥
ନମସ୍ତେ ଦଣ୍ଡଧରପାଳ । ନମୋ ବସୁଧା ଆଖଣ୍ଡଳ ॥
ନମୋ ବିଧାତା ହରି ହର । ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ॥
ଶରଣ ଭଜି ରଖ ମୋତେ । ମୁଁ ଯିବ ସ୍ୱାମୀର ସଙ୍ଗତେ ॥
ଅନଳ ମଧ୍ୟେ ଦେବି ଝାସ । ନ ଲାଗୁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଧାଉଁକାରେ । ପଶିଲ ସ୍ନେହ ସଙ୍ଗତରେ ॥
ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁର ଅନୁସରି । ଭଜେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମଧରି ॥
ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଁ ଦେଖୁଁ ଭଉଁ । ଅନଳେ ପଡ଼ିଲ ଭେଳି ॥
ଏମନ୍ତ ସମୟରେ ଶୁଣ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସହିତେ ନାରାୟଣ ॥
ଭାବେ କରୁଣା କଲେ ଆସି । ଅନଳ କୁଣ୍ଡ ମଧ୍ୟେ ପଶି ॥
ଯେ ପତି ପତ୍ନୀ ପ୍ରାଣ ହରି । ରଥେ ବସାଇ ବେଗ କରି ॥
ଅନନ୍ତ ହୋଇଲେ ବାହାର । ଶୁଣିଲି ଜୟଜୟକାର ।୧୮୦ ॥
ଝଟକ ରଥ୍ୟ ଯାନ୍ତି ବସି । ଗଗନ ମଧ୍ୟେ ଯାଇ ମିଶି ॥
ତାହା ଦେଖିଣ ସର୍ବ ନର । ଭାବିଲେ ଧନ୍ୟ ଭାଗ୍ୟଧର ॥
ଧନ୍ୟ ସେ ପତ୍ନୀ ତେଜ ଶୁଭ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ନ ଥିବ ॥
ଏମନ୍ତେ ବୋଲି ସେଥାମନେ । ପ୍ରଶଂସା କରି ଅସ୍ତମିତେ ॥
ଚଳିଣ ଗଲେ ଯେଯାପୁର । ଭକ୍ତେ ତରୁଣ ସ୍ତବ ଭାବ ॥
ଶୁଣ ସୁଜନେ ମନ ଦେଇ । ଏ ପାର୍ଶ୍ୱବିଜୟ ଅଟଇ ॥
ସୁବୁଦ୍ଧି ଭକ୍ତେ ଯେଉଁଜନ । କରନ୍ତି ଶ୍ରବଣ ପଠନ ॥
ଜନ୍ମ ମରଣ ବାଧା ନାହିଁ । ତରିବେ ବନ୍ଧୁଲୋକେ ଆଉଁ ॥
ଏମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦ । ଶୁଣନ୍ତେ ନ ଲାଗେ ପ୍ରମାଦ ॥

ତୋଷରେ ବନ୍ଧୁ ସମଦାସ । ମୁକତି ଅଟଇ ବଶ୍ୟାସ ॥୧୨୦॥
ବସ୍ତ୍ରାସ ଜନା ଭର୍ମ ସେତେ । ଫଳ ନ ଫଳେ କଦାଚନେ ॥
ଏଣୁ ଶ୍ରୀହରି ଅନୁପାତେ । ମୋ ଚିତ୍ତ ରହୁ ଅନୁମାନେ ॥
ସାଧୁଜନଙ୍କ ପାଦଧୂଳି । ଅରତେ ଅଜୁ ମୋ ମଉଳି ॥
ଏ ଭାବ ଯିଏ ଜାଣେ ଏକା । ସାଧୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପୁଣ୍ୟ ପଣା ॥
ସୁଜନେ ଏହୁ ଉପେ ଉପ । ଏ ଉତ୍କଳରେ ନ ଋପ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଭାଗବତେ ଆଦ୍ୟ ଖଣ୍ଡେ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଗଦାଧର ଦାସ ଓଡ଼ି ପଡ଼ି ଭୋଗରେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ହେ ମନ ଶୁଣ ଭକ୍ତଉପ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହିମା ଅଶେଷ ॥
ସାଧୁଜନଙ୍କ ଯେ ମହିମା । କେ କହି ପାରେ ତାର ସୀମା ॥
ଗାଳପୁରରେ ଅଟେ ଘର । ଭକ୍ତ ମାହାନ୍ତି ନାମ ତାର ॥
ଜାତରେ ଅଟଇ କରଣ । କୃଷ୍ଣ ତାର ଉଦରଣ ॥
ତେଜ ପୁହରୀ ଏକ ସୁତ । ପତ୍ନୀ ତା ସ୍ୱାମିରେ ରଜତ ॥
ଏମନ୍ତେ ଗାଃଭଣ ଥାନ୍ତି । ଭଉ ସାତକପଣ ନଉ ॥
ଦେଶ ଅଦେଶେ ବୁଲିଯାନ୍ତି । ପ୍ରକାଶି କୃଷ୍ଣ ଗୋଷ୍ଠେ ॥
ଏକ ଜନକୁ ଥାଇ ଧନ । ସରେ ତା ଧର୍ମ ଥାଉ କେବଳ ॥
ପଙ୍କା ପଦାରତ ମନ୍ତ୍ରେ । ଦୁଃଖ ଶୋଚନା ନ ଥାଏ ॥
ଏଣୁ ଶ୍ରୀହରି ପାବେ ମତ । ଅରତେ ସାଧୁଜନେ ପ୍ରୀତ ॥
ପ୍ରଭୁ ମହିମା ଶୁଣମାନ । ଅରତେ ଭଟର ଜଟନ ॥
ଜଣ୍ଠରେ ଶୁଣି ଭୁବେ ଭକ୍ତ । ଏଣୁ ଆନନ୍ଦ ତାର ମନ ॥
ସକଳ ଭାବେ ତାର ଭସ୍ମ । ଜାଣିବ ଜନେ ସେ ଧର୍ମାସ୍ତ୍ର ॥
ହୃଦ ଷଟିକେ ମହାବସ୍ତୁ । ସତ୍ୟ ଧାର୍ମିକ ଦଉନ୍ତି ମୁ ॥
ସଂସାର ଜର୍ମେ ସେ ଉଦାର । ଜାଗର ନାମ ଏକା ସାର ॥

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଭକ୍ତଥାଇ ଜଂଘ୍ୟ । ଦନ ଦଇଦ ନାନାମତେ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଦିନ ଗଲା । ଦଇବେ କାନ୍ତାର ପଡ଼ିଲା ॥
ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ନ ମିଳେ ଭୋଜନ । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷେ ମଲେ ବହୁଜନ ॥
ପିଲ୍ଲେ ଦେଖିଲେ ଭୁଡ଼ ଭୁଡ଼ । ହୋଇଣ ପଡ଼ନ୍ତି କି ମଢ଼ ॥
ପିଲେ ଦେଖେ ଜଳ ପୋକା । ଆଣ କେ ଶୁଦ୍ଧ ଦେବ ଅବା ।
ବନ୍ଧୁ ମହାନ୍ତି ନାନା ମତେ । ବୁଲିଣ ଗ୍ରାମ ସାହି ସାତେ ॥
କାହିଁ ସେ ଭିକ୍ଷ ନ ପାଇଲା । ଜଙ୍ଗଲେ ବେଇଁଟି ପଡ଼ିଲା ॥
କହିଲା ଜଗପୁରେ ଯାଇ । ତହିଁଣ ପ୍ରଭୁ ସବଗାହି ॥
ଏହି ସମୟେ ସତୀ ଭାବି । କହିଲା ସକଳ ଛାମୁର ॥
ବୋଇଲା ଶୁଣ ପ୍ରାଣନାଥ । ବାଳକେ ହୋଇଲେ ଅନାଥ ॥
ପୁଣି ବୃଦ୍ଧଟା ଅସମ୍ଭାଳ । ଭୋଜନ ନ ପାଇ ଅକୁଳ ॥
ଯେତେ ଜଞ୍ଜାଳ ମୋତେ ହେଉ । କେ ସହୁ ମାତା ଦେହ ଧରି ॥
ଏଥିକୁ କହ ଏ ଦୁଃଖର । ଏ ଯୁକ୍ତି କରିବା ଏଥର ॥
ମୋହର ସଙ୍ଗ ସାହା ନାହିଁ । ନାଥ ମଉଳା ବାପ ଯାଇ ॥
ଶୁଣିଲ ବନ୍ଧୁ ଭକ୍ତ ବର । ପ୍ରୀତି ମଧୁର ସହୋଦର ॥
ସ୍ତ୍ରୀୟେ ଜାଣେଟି ପୁର ଦେଶେ । ଧୀର ହୋ ଯିବା ତାଙ୍କ ପାଶେ ॥
କରଣ ନାନାମତେ ସେବା । ଏକାଳ କାନ୍ତାର କଟିବା ॥
ତା ଶୁଣି ବୋଲେ ଭକ୍ତ ପତି । ମୋ ବାଣୀ ଶୁଣ ହେ ସୁବତୀ ॥
ତୁ ଯାହା ସମ୍ବନ୍ଧ ମୋତେ । ମୁଁ ଏବେ କହୁଅଛି ତୋତେ ॥
ବନ୍ଧୁ ସୋଦର ମୋର ନାହିଁ । ମୁଁ ବଡ଼ ଅନାଥ ଅଟଇ ॥
ଏକା ମୋ ବନ୍ଧୁ ଜଣେ ଅଛି । ଅନେକ ଦୂରରେ ରହିଛି ॥
ଏଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଠାବେ । ସେ ରହିଛି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ॥
ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ଉତ୍ତମ । କେହି ନୁହନ୍ତି ତାଙ୍କ ସମ ॥
ଅବର ସ୍ୱଜନ୍ତ୍ର ପଣେ । ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେ ନାହିଁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ॥
ଯାଇ ପାଇବେ ତାଙ୍କ ପାଏ । ଦୁଃଖ ବା ଛାଡ଼ିବ ଯୋଗାଏ ॥

ତା ଶୁଣି ଅନନ୍ତ ସୁନ୍ଦରୀ । କହଇ ସ୍ୱାମୀ କର ଧରି ॥
ହେ ନାଥ ମୋର ବୋଲ କର । ପୁଅ ଗୋଟିକ ଭୁଜେ ଧର ॥
ଏକ ଦୁହିତା ମୋର ସଙ୍ଗେ । ଅନେକ ଚଳାଇବା ଅଙ୍ଗେ ॥
ଯେତେ ପଦାର୍ଥ ଅଛି ସେତେ । ପଶ୍ଚାତେ ବାନ୍ଧିଦିଅ ମୋତେ ॥
କହୁଣ ହୋଇ ଜଳ ସିନ୍ଧୁ । ବୋହିଲେ ସମସ୍ତେ ମରିବା ॥
ପତ୍ନୀ ମୁଖରୁ ଏହା ଶୁଣି । ଭକ୍ତ ମହାନ୍ତ ମନେ ଗୁଣି ॥
ନଷ୍ଟ ପଦାର୍ଥ ହେଲା ମୋର । ଦେଖିବ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ॥
ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ଦେବ ଦେଖି । ସୁଫଳ କରିବ ମୁଁ ଆସି ॥
ଏମନ୍ତ ଭାବିଣ ଚିତ୍ତେ । ପୁଅକୁ ଧଇଲା ହସ୍ତରେ ॥

ଭକ୍ତ ମହାନ୍ତ ପତ୍ନୀକ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଗମନ ।

ପତ୍ନୀ କନ୍ୟାକୁ ଘେନି କୂଳେ : ତାହାଙ୍କୁ ଦେଲା ପେଟକୁଳେ ॥
[ପୁଅକୁ ବସାଇଣ କାନ୍ଧେ । ଚାଲିଲେ ପରମ ଆନନ୍ଦେ ॥
ପଥରେ ଲଙ୍ଘନ୍ତି ବନ୍ଧ । ମିଳିଲେ କ୍ଷେତ୍ରବରେ ଯାଇ ॥

ପ୍ରବେଶ ସିଂହଦ୍ୱାର ଠାରେ । ଦେଖିଲେ ବେତ୍ରୁଅ ଅପାର ॥
ଚକ୍ରିତ ହୋଇଛ ଅଚଳ । ସାହ ଉଠିବା ନାହିଁ ବାଟ ॥
ଯେ ଦ୍ୱାରେ ପଶି ନ ପାରିଲେ । ଦୂରକୁଁ ଅନାଇ ରହିଲେ ॥
ଅଚଳ ପାଚନକୁ ଦେଖି । ସୁଫଳ ଜନ୍ମ ଗଣିଅଛି ॥
ଭକ୍ତ ଚଳିଲେ ଅତି ସୁଖେ । ମିଳିଲେ ଦକ୍ଷିଣର ପାଶେ ॥
ବସିଲେ ପେଜନଳା ଠାରେ । ସେ ଗୋଷ୍ଠୁ ବାଳଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ॥
ଦେଖି ତା ପତ୍ନୀ ବୋଲେ ତହିଁ । ଏଠାରେ ବସିଲ କପାଇଁ ॥
ଦେଖ ହେଉଛି ସଞ୍ଜ କାଳ । ଅଛ ଅନାଇ ବେଳୁ ବେଳ ॥
ବେଗେ ତୋ ବନ୍ଧୁ ଘର ଯିବା । କ୍ଷୀଣ ଶରୀର ତୋଷିବା ॥
ଅନ୍ନ ନ ଦେଲେ ଯେହ୍ନେ ପୁଣି । ମାଗିବା ତାଙ୍କୁ ପେଜପାଣି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ । ବାଳକ ମାତା ହାତ ଧରି ॥
କେ ମାତ ଲାଗୁଅଛି ଭୋକ । ଗଲାଣି ପ୍ରାଣ ବେଗେ ଉଠ ॥
ତା ଶୁଣି ବନ୍ଧୁ କହେ ଧୀରେ । ପୁତ୍ର ଦୁହିତାଙ୍କ ଆଗରେ ॥
ଅନ୍ନ ଶୁଣିଲ ବନ୍ଧୁ ଘର । ଜୀବନ ହେଉଛି ଅପାର ॥
ଚକିତ ଦେଖୁଁ ବନ୍ଧୁମାନେ । ଅଛି ଅଛନ୍ତି ତା ବଚନେ ॥
ଦ୍ୱାରେ ବେତ୍ରୁଅ ଜଗିଛନ୍ତି । ଭୁଇଁ ସଂଯୋଗ ସାବଧାନ୍ତ ॥
ଯେ ପେଲ୍ଲପଣ କରଯାଇ । ମାଡ଼େ ତା ଜୀବନ ଉଡ଼ଇ ॥
ଏଥକୁ ବନ୍ଧୁର ତୋ ମନେ । ଘଟେ ବସିବା ଏହୁ ସ୍ଥାନେ ॥
ପେଟ ବୁଡ଼ିଲୁ ଯେତୁ ଅଣି । ଖାଇ ବସିବା ପାଉପାଣି ॥
ରଜନୀ ପ୍ରହରକୁ ଯିବା । ଏକାନ୍ତେ ବନ୍ଧୁକୁ ଭେଟିବା ॥
ସମ୍ମୁଖେ ଜଣାଇବା ଦୁଃଖ । ବୋଲିବା ଅନ୍ନ ପ୍ରାଣ ରଖ ॥
କେବଳ ଅଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର ଦେନ୍ତୁ । ଏକଥା ମନକୁ ଯୋଗାଉ ॥
ଶୁଣି ସୁଦତୀ ବୋଇଲେ ହେଉ । ଅଣ ହୋ ପେଟ ପ୍ରାଣ ରହୁ ॥
ବନ୍ଧୁ ଉଠିଲ ଏହା ଶୁଣି । ଛତା କୁଜୁଅ ଗୋଟି ଅଣି ॥
ସେ ପେଜକୁଣ୍ଡରେ ବୁଡ଼ାଇ । ଝହୀତ ଦଥଲ କଢ଼ାଇ ॥

ପୁତ୍ର ବୁଦ୍ଧଭା ଶହ୍ନୀ ଅଟେ । ଖେଳ ଦିଲେ ସୁଧାକରେ ॥
ଜୀବର ଲଭ ସୁଖ ହୋଇ । ଶକ୍ତେ ସେହିଠାରେ ଶୋଇ ॥
ତନ ମାତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗ ଲୋଟେ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲଗାଇ ପ୍ରଭୁ ପାଟେ ॥
ବୋଲନ୍ତି ନିତମା ଦାରୁ ହରି । ତବ ଅତର ଅଛ ପୂରି ॥
ସକଳ ଜଗେ ଶଙ୍କ ଦାତା । ଲମ୍ବୁନ୍ତି ନାହିଁଜା କରତା ॥
ମୁଁ ଏଥୁଁ ନୁହଇ ଜାହାର । ଲ୍ଲ ନାଥ ସାହା ପଲ୍ଲ କର ॥
ପ୍ରଭୁ ଏଠାରେ ଜନେ ହେଲା । ସୁତନ୍ତ୍ର ତନ୍ତ୍ରାଜଲେ ଲେଳା ॥
ସୁଧା ଅନରେ ଶାଦଳଣେ । ଶୋଭ ମନ୍ତ୍ରୁଳି ଅଜାବଣେ ॥
ଜୋଇ କରୁଣା ଦାଇ ଦେଇ । ଶୀତଳ ଜଳ ଲୁବଣାଙ୍କ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସ୍ତୁତି କଲ୍ଲ । ଶଥସ୍ଥମଚର ଉଦାଜଲ୍ଲ ॥
ଏହି ଲକ୍ଷକୁ ଶୁଣ ମନ । ଜଚି ଲ୍ଲ ସେବାଶ ସ୍ତରାମାନ ॥
ଶି ଧୂପ ଦୀପ ଅଜଭାଣ । ଉତ୍ତାଲଲ୍ଲି ଅଦ ଚେଷ ॥
ଜନ୍ଦିଂହାର ପୁଷ୍ପକଳ । ଶେଯାଇ ସଂଷ ଶେଷ ଲ୍ଲଇ ॥
ସକଳ ସେବା ଚଢାଇଲେ । ଲଣ୍ଡାଳ ସଚେ ମୁଦ କେଳେ ॥
ସାଷ ଦନ୍ତୁଳ ଧର ଯୋଡେ । ଦେଉଳ ଯୋଷ୍ଟକେ ଯେବଳେ
ସକଳ ଲବାଃ ଶଲାଇ । ଦଶମ ଣାଲୋକି ଲଗାଇ ॥
ଜନ୍ମ ଶଜାଇ ଜାଠି ଧର । ସଚେ ଲଣ୍ଡାଳ ଅଧିକାରୀ ॥
ଅଇ ସେବକ ସେତେ ଥିଲେ । ସେ ସାହା ସୁଚେ ତଇସଲେ ॥
ଏହି ଲକ୍ଷକୁ ଶୁଣ କୃତ । ସେ ପ୍ରଭୁ କମଳା ନନ୍ଦନ ॥
ସକଳ ଲଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ୍ଦ । ସବର୍ତିଲଦ ଭିଷାଣି ॥
ଅଶେଷ ଜନ୍ମାଣ୍ଡ କରତା । ଲ୍ଲିଦିଲ୍ଲ ମଧ୍ୟ କୁଞ୍ଜ ତନ୍ତ୍ରା ॥
ହୋଇ ଅନନ୍ତ ଶଯନ । ତେଇକ୍ତେ ନଚେ ଉଚବାଜ ॥
ଲଣ୍ଡାଳ ଦଲ୍ଲ ଲହୁଥାଉ । ଚେଚେ ଧଇଲେ ଦନ୍ଦୁଳି ॥
ତୁମ୍ଭ ସୁରଲ ଥାଇ ଅବ । ନାଳାଦ ସ୍ତୋତ୍ର ତନ୍ଦ୍ରନ ॥
ଅଦର ଅମାନ୍ତ ସେ ଜଣା । ଭାରୁ ପାଦୁଁଡ଼ୀ ଖେଳ ତନା ॥

ସେ ଭାନୁ ଭାବନ୍ତି ଅଭସା । ପଛରେ ହୋଇଅଛି ମିଶା ॥
ଶିର ଛେଦନ୍ତୁ ଯଉ ଘଣା । ଧନ୍ଦ ଚଳିଲେ ଭଗବତ୍‌ଣା ॥
ସୁଖ ହୋଇଛି ସବୁ ସାନ୍ତ । ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ୱାରେ ଉପଗତ ॥
ଭାବନ୍ତେ ବଳୁ ନାମ ଧରି । ତା ଶୁଣି ବଳ ହେଲୁ ଭରି ॥
କୋଇଲ୍ଲ ଶୁଣ ଅହୋ ସବୁ । ଏ ଶେଷୁଁ କେତେ ବଳୁ ନାହିଁ
କେ ଅଛା ତାହାକୁ ଭାଳୁଛ । ମୁଁ ଭଗ୍ନ ସିଦ ଗୋ ମୁଗାଣି ॥
ଏମନ୍ତେ କୋଲି ରୁଷ ହୋନ୍ତେ । ପୁଣି ଭାବଲେ ଭଗବାନେ ॥
ଅବେ ଭାବଲେ ନାରାୟଣ । ସାଜସୁରଅ ବଳ ଶୁଣ ॥
ଲୁହ୍ମ ସେନ ସଙ୍ଗତରେ । ଉଦ୍ଧକୁ ପେଲଦଲା ଠାରେ ॥
ବହୁକ ହୋଇ ଅସ୍ତ୍ର ଘାଏ । ଧରି ମୁଁ ଭାଳୁଅଛ ଘାସ୍ ॥
ତା ଶୁଣି ବଳ ଅତି କୋପେ । ଯାଇଁ ମିଳିଲ୍ଲ ହଳ୍ଲ ଘାଏ ॥
ବଗ୍ନ ସୁଲୁପ ଗୋଟି ଧାଇ । ବଡାଇ ଦେଲେ ଅନ୍ଧଆଳି ॥
ହୋଇଲେ ଲୁଣ୍ଡ ମୁଣ୍ଡ ହୋଇ । ଢାଲ ସବାକୁ ତୋରେ ମୁର୍ଦ୍ଧି ॥
ଉଛିବ ଅଳ୍ପ ବଷ୍ଟ ସେତେ । ଡକ୍ଷା ନ ଦଇ ରୁତ୍ରୀ ଚଲେ ॥
ଏମନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟ ଦରବାର । ଉକ୍ଷଣେ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ॥
ବଳ ଯେ ଅଳ୍ପ ସେନ ଗଲେ । ଲୁହ୍ମ ସାଜ ଉଠାଇଲେ ॥
ଅଳ୍ପ ଯେ ଥୋଇ ମଧ୍ୟରେ । ବେଢି ଣ ବସିଲେ ସମସ୍ତେ ॥
ଶତ ସୁଧଭା ଯେ ନନ୍ଦନ । ସମସ୍ତେ କଲେକ ସ୍ନେହନ ॥
ଉବର ବଳ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ । ଆନ ଧଇଲେ ବେଗ ହୋଇ ॥
ଜବାଚ ଧର ଧିରେ ସେଇ । ଭାବଲେ ଆନ ଦଣ୍ଡ ହୋଇ ॥
କେତେବେଳେ ବେଳ ଭାବଦେଲେ । କେ କେତେ କେହୁ ନ ଶୁଣିଲେ
ବନ୍ଧୁଣ ହୋଇ ଧଇ ଆନ । ବଳ କେଉଁ ସବେ ଦଳ ॥
ଛଣ୍ଡା ବହାରେ ବୁଢ଼ଅଛ । ଥୋଇଲ୍ଲ ସିମଘାରେ କେଉ ॥
ସହ୍ୟ ଉଷ୍ଣ ଭଜି ସେଷ । ବିଜୟ ହୋଇଲ୍ଲ ସ୍ନେହେସ ॥
ତାଳ ଲୁବ୍ଧ ଦେଲେ ସ୍ନେହ । ଫସାଇ ବଣିଲ୍ଲ ସୁଖର ॥

ସେବକ ଶୁଭବନ୍ତ ହୋଇ । ସଚେ ଶ୍ରୀହରି ସେବା ପାଇଁ ॥
ଜଗାଃ ପିଣ୍ଡାର ଉଠିଲେ । ସେ ଯାହା ହେବାରେ ଲାଗିଲେ
ଅଣ୍ଡାର ପିଣ୍ଡାରରେ ଯାଇଁ । ଦେଖିଲେ ରତ୍ନଆଖି ଦାଣ୍ଡ ॥
ପମନ୍ତ୍ରେ ହୋଇଲେ ଭାଃକା । ଦେଉଳେ ଅଡ୍ଡଳକ ଉଭା ॥
ଭଣ୍ଡାର ସୁପକାର ଧଣ୍ଡ । ଦାଣ୍ଡିରେ ଯୋଡ଼ ଯୋଡ଼ ଭଉ
ବାଳକୁ ଦେଉ ସେ ଅନେକ । ଧାଇଁଲେ ସ୍ୱରିଦରେ ଲୋକ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସଂସ୍କୃତ ମାନ । କେ ଜାହା ଜରଣାଦେ ଅନ ॥
ବଉକ ଯୋଗେ ବଳ ଭାର । ଲୁକ୍ଷ୍ମି ଯେନ ପ୍ରସ୍ତର ॥
ଶୋଭନ୍ତ ସିମନ୍ତାନେ ଦେଉ । ଲୋକେ ଦେଖିଲେ ଜାହା ଯାଉ
ଧ୍ୱଜାଦଣ୍ଡରେ ଉହାଆଳି । ସ୍ତୁତି ବନ୍ଧୁଅଛୁ ସ୍ୱନ ॥
ଯୋଗେ ଅନୁଶ ଦେଉ ଯାଉ । ଅଧିକେ ଲେଉ ବସ୍ତ୍ରକର ॥
ଭକ୍ତ ମହାନ୍ତି ସିମନ୍ତାନେ । ଆଳି ଦେଖିଲେ ଲୋକମାନେ ॥
ବୋଲିଲେ କାହିଁକି ଏ ସ୍ୱେର । ପଳାଉ ସିଦ୍ଧ ଦେଲେ ଧରି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଭଣ ପାଚେ । ଭକ୍ତକୁ ଧଇଲେ ହୃଦରେ ॥
ଭର୍ତ୍ସନ ପାତ୍ରେଣୀ ଭାଷିଲେ । ଆଳି ଉଦ୍ଧାର ସେବ ବଳେ ॥
ଅନେକ ମାଡ଼ିଲ ମାରଲେ । ପାଦେ ଘାଘୋର ବାଗରେ
ତା ଶୁଣି ଭକ୍ତ ସେ ବୋଲଇ । ମୋବିର ଭକ୍ତ ବୋଉ ଦାଣ୍ଡ ॥
ପ୍ରଭୁ ସେ ବଡଦଣ୍ଡ ଠାରେ । ଦେଉଳୁ ଏକ ବସ୍ତ୍ରରେ ॥
ରତ୍ନ ଆଳୀରେ ଅନ ଉଲ । ମୋତେ ସେ ଦେଲେ ଜାଉଦଉ
ତାଙ୍କୁ ଆଣିଲଁ ମୁହିଁ । ଲୁଣ୍ଠନ ସାଉ ସୁଷ୍ଠୁ ଗାଉ ॥
ଆଳି ରେ ଦେଉଥାଇ ଦେଇ । କେତେବେଳେ ଲୁଚେ ମୁଁ ଜାଉଇ
ଛେଷେ ରେ ଭଣୁଥିଲେ ଦେଵ । ସେବ ଅଇଲ ଦେଉଥାଉ ॥
ଏଥିରେ ଦେଲି ବୋଉ ମୋହ । ଭକ୍ତ ଦେମନ୍ତେ ଦେଲ ସ୍ୱେର ॥
ଜଦା ଦେଖରେ ଭକ୍ତ ଦେଲେ । ଗୁହିଁକେ ମୋର ପ୍ରଭୁ ସୁଖେ ॥
ଷତ୍ରୀ ଜଗତେ ଏଣ୍ଡମରେ । ଦେଵ ଯା ଭକ୍ତେ ପରତେ ॥

ଭକ୍ତକୁ ଜାଣି ଶୋକରେ । ବଢ଼ୀ ମଣିରେ ବନ୍ଧାଇଲେ ॥
ଜାଜାମଣରେ କେବେ ଯାଇ । ସେ ମହାମରେ ସଲେ ପଡ଼ ॥
ଭକ୍ତ ଉତ୍ତରେ ଭକ୍ତିଯୋଗେ । ଚାର ଅଟେଣି ପ୍ରଭୁଠାରେ ॥
ବୋଲିଲେ ମୁଁ ଶାଗୀ ଅପସ୍ମାରୀ । ଭୁବନେ ସେ କରୁଣା ଜାଣି ॥
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟେ ଗାଗୀତରେ । ମୋହର ନାହିଁ ଅନ୍ୟଗତେ ॥
ତୋହର ଚରିତ ଭାରଣ । ଅଛୁ କେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟେଣ ॥
ଏଣୁ ତୁ ଯାହା କଲେ କର । ଅନ୍ୟ ଶରଣ ନାହିଁ ମୋର ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସ୍ତବ କଲେ । ଚରଣ ପ୍ରଭୁ ପଦ୍ମପାଦେ ॥
ଏଥି ଉତ୍ତାରୁ ଭକ୍ତ ଶେଷ । ଉତ୍ତମା ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯେତେ । ସେବକେ ଯାଉଲେ ହୃଦତେ ॥
ପଞ୍ଚ ମୁଗଧ ଜଗତ । ପ୍ରଭୁମାନଙ୍କୁ ସନ୍ତୋଷ ॥
କେଉଁଲ କେତା ଅଶୋଧିଲେ । ଭଗାଣ୍ଟ ଦଣ ତପସରେ ॥
ପ୍ରବେଶ ସେ ଯାହା ଜଣ । ଏଥିଉତ୍ତାରୁ ଶୁଣ ମନ ॥
ସେ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡସ୍ୱାମୀ । ପର୍ଣ୍ଣ କାମପିଣ୍ଡ ପୁଣି ॥
ପ୍ରଭୁ ଗଣକୁ ଲକ୍ଷ୍ମ ଯାଇ । ସେବକ ଉଦ୍ଧାରନା ନ ଯାଇ ॥
ଦେଉଳ୍କୁ ଜଳେ ଉତ୍ସର୍ଗ୍‌ତା । ଲୁଗି ଅଛଇ ବହ୍ନି ଚନ୍ଦ୍ରା ॥
ଭକ୍ତଗଣ ଗଗ୍ରିତ ଅପେକ୍ଷ । ଗଗନମାର୍ଗେ ଉଠି ଯାଇ ॥
ଜଳେ ଯୋଗୀଆ ରଥପୁରେ । ପ୍ରଭାତ ଭୁବନ ମଣିରେ ॥
ସେ ମହାସ୍ୱଗା ନୃପସାଇଁ । ଗଣ୍ଡିଙ୍କ ନନ୍ଦୀ ଅଛ ଯାଇ ॥
ଜାହାଙ୍କ ପାଶେ ସ୍ୱକଣ୍ଠାଶି । ଭଗନ୍ତ କଲେ ସ୍ତବନ ॥
ସ୍ୱପନ ମାର୍ଗେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ । ଶୁଣରେ ସ୍ୱଉତ ବୋଇଲେ ॥
ତୋ ପରେ ଭକ୍ତ ଅସିଥିଲ । ସେ ଦାଢ ଉପବାସେ ଯାଇ ॥
ଉତ୍ତର ଶ୍ଲୋକଙ୍କର ସରେ । ବୃନ୍ଦେ ଜଯାଇ ଶୋଭରେ ॥
ଜାହାର ଯାଜପୁରେ ଘର । ବ୍ରହ୍ମୁଣ ସେନ ପଙ୍ଗଳ ॥
ଭକ୍ତ ମୋ ଅତି ପ୍ରିୟାମନେ । ଅଛି ସେ ଥିଲ ମୋ ଭୂବନେ ॥

ତାଙ୍କୁ ସେବକ ମୁହିଁ ହେଲି । ତୋ ବାପ ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲି ॥
ସେ ରତ୍ନଅଳୀ ଖୋଟି ମୋର । ହୃଦ୍ୟ ସେ ମୋ ବନ୍ଧୁ ପାମର ॥
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ତୋଷ ହେଲ । ଧର୍ମରେ ତୋର ଲୋକେ ପାଳି
ଆବରେ ପାଳି ଚଳାଇଲେ । ଅନେକ ମାନ୍ୟ ମାନିଲେ ॥
ଜଳରେ ଶାଙ୍ଖୋଳ, ଲଗାଇ । ରଖିଲେ ବଢ଼ିବାରେ ନେଇ ॥
ତା ଦେଖି କୁନ୍ତୁମ୍ ଗଜଲ । ଜେ ବନ୍ଧୁ ତାହାଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ॥
ଏଥୁ ମୁଁ ଭକ୍ତିଅଛ ତୋତେ । ଶେଷକୁ ସିଦ୍ଧ ହୁ ବୁଝିବେ ॥
ବଳଙ୍କୁ ବଢ଼ିବୁ ପିଠାଇ । ରେଖ୍ୟ ଶାଙ୍ଖୋଳ କଥାଇ ॥
ଏବଂ ହୋଇ ଶାଢ଼ଜଳେ । ପ୍ରାଣ ଭକ୍ତି ଯଥ ଭଳେ ॥
ଫିଆଇ ମୂର୍ଦ୍ଧିକ ଅନୁଭ । ଜଣ୍ଡିବୁ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ॥
ବେଳରେ ଜଳଶୋଧା ଖଣେ । ଶାଢ଼ୀ ଯେ ଦେବୁ କି ଅଧରେ ॥
ବଳର ଘାଣ୍ଟି ମୋ ହୁମାଣ । ଏକଥା ସତ୍ୟ ବୋଲି ଜାଣ ॥
ଶିର ଚେତକ ପୁର ଅନ୍ନ । ଲାଞ୍ଛନେ ଦେବୁ ଯେ ଦେଖନ ॥
ତେବେ ଯେ ସୁଦେଶସୁଖେ ହୃଦୁ । ନୋହିଲେ କଷ୍ଟେ ଜାଣ ଯିବୁ ॥
ଅଗ୍ନୋକ୍ତି ହୁଲ୍ ଜାଲ୍ପଣ । ଜହ୍ନଙ୍କୁ ଯାକଥାରେ ଶୁଣ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଛଟେ ମାଇ । ଭବନେ ସରେ ଜଳହର ॥
ଯଦେବଣ ହେଲେ ସଜାଡଲେ । ଏଣେ ଉଠିଲେ ମହୀପାଳେ ॥
ଧଳ୍ ମର୍ମା ମନେ ବୁଝି । ଜାହାରେ ଭଲେ ଉପମଣି ॥
ଘାଟ ମନ୍ତ୍ରିଙ୍କି ଡକାଇଲେ । ପ୍ରଜା ବୁଝାଇ କହିଲେ ॥
ଡଙ୍କୁଣେ ଜାବୁଳ୍ପି ହୋଇ । ଜଗତେ ଜନେ ନୃପପାଇଁ ॥
ଏଣେ ଯେ ଜଣଣ୍ଡେ ଠାରେ । ଜଗତ୍ ଦନେ ନୃପଜରେ ॥
ଜନ୍ମ ଶାଶକୁ ଦେବେ କହେ । ଦୂରନ ଯିବାଣି ଦୋଷରେ ॥
ଜଳକୁ ନେଇ ଜଳେ ହୋଇ । ଦୁଃଖ ଲଗାଇ ମନ୍ଦୁପାଳ ॥
ବୋଲିଲେ ଧର୍ମ ମୋ ଜୀବନ । ଦେଖିଲି ତୋହର ବଦନ ॥
ଏମାନେ ତୋଷ କରିଲ ଦେବେ । ପ୍ରଜା ଜମାଦଶ ମୋତେ ॥

ଏମନ୍ତ ବୋଲି ବୃକ୍ଷେ ଧରି । ଶିରେ ଢାଳିଲେ ଝର୍ଦ୍ଧାର ॥
ଫିଟାଇ ମୂର୍ତ୍ତିକ ବସନ । ଛନ୍ଦିଲେ ଛଞ୍ଚ ବଇଭବ ॥
ବେଢ଼ିଲେ ଟଳଟୋଳା ଗଣେଶ । ଗାଢ଼ ବାନ୍ଧିଲେ କଉପିନେ ॥
କୁଙ୍କୁମ ଗାତ ଲେପନରେ । ଅନେକ ଶରଧା କଲେ ॥
କଣ୍ଠିଏ ଶାଳୁଗ୍ରାମେ ସେତ । ତୋଳାଇ ତୁଳସୀ ନୃପବର ॥
ଦେହେ ଲୁଣ୍ଠିଲେ ମହାତ୍ମ୍ୟେ । ଶୁଣାଇ ପୁଣ ନାମ ଗାଏ ॥
ଦଣ୍ଡ କୁ ମୁଣ୍ଡେ ଲଗାଇ । ପଦ୍ମ ଛମୁକୁ ବେଢ଼ାଇ ॥
ସକଳ ସମର୍ପି ଦେଲେ । ନଗରବର ଭକ୍ତ ସଭେ ॥
ଦଣ୍ଡ ଲଭିଲେ ଯୁକ୍ତ ଗାଉ । ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ମଙ୍ଗଳ ହରଷେ ॥
କୁଙ୍କୁମ ବେଣ୍ଟ ସଙ୍ଗରେ । ଶ୍ରୀଭଗବନ୍ତଙ୍କ ସେବାରେ ॥
ଶରଣ ଅର୍ପଣେ ଲଭିଲେ । ମନକୁ ଚୈତନ୍ୟ କଲେ ॥
ଶୁଣ ମୁନିଙ୍କ ପ୍ରମାଣ । ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ଭଗବାନ ॥
ଭକ୍ତ ଏବେଙ୍ଗର ଲାଗି । ଯୋଗୀ କଷ୍ଟାୟ କରଥାଏ ॥
କେବଳ ଭକ୍ତି ଯୋଗାଇ । ଅନୁଭବରେ ଦେଇ ନାହିଁ ॥
ଏଣୁ ଶାମଳ ସୁମହାସ । ଚରଣ କମଳା ଉଲାସ ॥
ଭକ୍ତ ମହାତ୍ମ୍ୟ ଶୀତଳ । ମୁକତେ ଶୁଣି ତୃଷ୍ଣ ଭୋଗ ॥
ଏ ବାଞ୍ଛା ଭକ୍ତି ଉପାସ୍ୟ । କେବଳ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ପୂର ॥
ଯେ ଅବା ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣେ । ଓ ଅବା କଥନରେ ଗୁଣେ ॥
ଭାର କଳୁଷ ଥିବ ଯେତେ । ଉଦ୍ଧବ ନାହିଁ କୋଟିରେ ॥
ସକଳ କର୍ମେ ଯଶ ହେବ । ଶମନଦଣ୍ଡେ ନ ଶିବ ॥
ଏକଥା ଅଟଇ ପ୍ରମାଣ । ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଏହା ଶୁଣ ॥
ସାଧୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କଥା କହେ । ଶିବ ଉଚ୍ଚାର ନାହିଁ ଅନେ ॥
ଏଣୁ ଶାମଳ ସୁମହାସ । ଦାସ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପଦେ ଆସ ॥
କହି ତନ୍ତ୍ର ଶଙ୍କ ମନେ । ଯାହା କହଇ ସାଧୁମାନେ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ବାଞ୍ଛା ଭାଗବତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଭକ୍ତ ମହାତ୍ମ୍ୟ ବାଞ୍ଛା ସ୍ୱଭ ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ଷଡ଼ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଶୁଣ ମୁନିଜନେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ । ଯାହା ମୁଁ କହୁଅଛି ତୋତେ ॥
ଏକାଦଶ ମଧ୍ୟେ ସାର । ମହିମା ଅଗାଧ ଅପାର ॥
ନାମ ତା ଜଳସ୍ନାନଦାପ । ମହନ୍ତ ସୋମନାଥ ଶିବ ॥
ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ବ୍ରାହ୍ମ ସର । ସ୍ନାନ ସେତ ପ୍ରସବର ॥
ଉତ୍ତମଜନେ ଅଶେଷ ଭବ । ଜଡ଼ ମୁକର ଲଗା ତର ॥
ଏମନ୍ତେ ତାହୁ ଥାନ୍ତି ଜନ । ଶୋଚନା ନ ଥାଇ ତା ମନ ॥
ଉରଲେ ହର ଶାଭ ଯାହିଁ । ଅଧରେ ମଣ ହେଉ ଥାଇ ॥
ତୋହିଏ ନାମ ସର୍ବ୍ବ ଶୁଣେ । ତୋହିଏ ଭକ୍ତ ଗାନ୍ତେ ମନେ ॥
ପୃଥ୍ୱୀ ହରଇସେ ଲଭେ । ଶ୍ରୀଚଣେ ଶୁଣି ମୁଖେ ତୋତେ ॥
ଚପଲ ସାଧୁଙ୍କ ସଙ୍ଗର । ସକଳ ଗଣେ ଚମ୍ପାର ॥
ଶ୍ରୀବାସୁଦେବ ସେବା ତନେ । ଅନ୍ୟ ନଦାରେ ଭାର ମନେ ॥
କେବଳ ଗୁରୁ ଚରଣେ । ଉରଲେ ଜନେ ବେଶ୍ୟାସରେ ॥
ଚନ୍ଦ୍ରେ ଭାଙ୍କ ସେଶନ । ଅଚିନ୍ତ୍ୟ କଥା କୋହେ ଯନ ॥
ଗୁଣ ଅଚିନ୍ତ୍ୟ କର୍ମଫଳେ । ଉରଲେ ବେଶ୍ୟାସରେ ତଳେ ॥
ଏମନ୍ତେ ଜେତେ ଜନ ଅନ୍ତେ । ଶୁଣ ସୁମନ ଶ୍ରଦ୍ଧଚିତ୍ତେ ॥
ଆଗରେ ଗୁରୁ ତ୍ରିଦିବାସ । ଜଗିଣ ହେଲୁ ଉନରଥ ॥
ମୁକୁନ୍ଦ ଭଲଦେବ ଭୁଲେ । ଗୁରୁ ପଣ୍ଡୁମେ ଭଲେ ଭଲେ ॥
ଅଶେଷ ଭଜନର ଧରେ । ଭଜନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚୈଃସ୍ୱରଚେ ॥
ଶ୍ରୀନାରୀଯୋଗ ଚଳଦାରେ । ଅବଳ ତେ ଭକ୍ତ ଏଥାରେ ॥
ଅଶେଷ ତାହ୍ୟ ଭାବ ଶୁଣି । ଅବନ ହୋଇଲୁ ଧରଣୀ ॥
ଏମନ୍ତ ସମସ୍ତରେ ଶୁଣ । ଦୃଶିଭା ମଣିରେ ସାଣିଶ ॥
ଶୁଣେ ସେ ଜଳସ୍ନାନଦାନେ । ମଣ ହୋଇଣ ବେଶ୍ୟାସରେ ॥
ଶ୍ରୀଚଣେ ଶୁଣିଲେ ଯେ ଯେଁଣ । ଶିରେ ବନ୍ଧୁ କରବେଦ ॥
ତୋଇଲେ ଶୁଭ ମୋ ଜୀବନ । ପଣ୍ଡାରେ ଜୁହୁଲ ମୁଁ ଜନ ॥

ପ୍ରଭୁ ମୋ ଋଷେ ଦେଲେ କହେ । ଶୋଇ ମୁଁ ଅଛି କେଉଁ ଭାବେ
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଗଲ୍ଲ ଥାଇଁ । ମିଳିଲ୍ଲ ଦ୍ବିଜ ପାଶେ ଯାଇଁ ॥
ଉଠିଲ୍ଲ ନଢିଶୋଣ ରହେ । ଭଲ ଜଗେଛି ଅଛି ମାଥେ ॥
ଦଶା ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଅନାଇ । ଅନେକ ମନେ ଭାବନଇ ॥
ଯେତକେ ଜନାଇଣ ଦେଲେ । ନେତ୍ରେଥରେ ଶାପଙ୍କୁ ବୋଇଲେ
ଦଣ୍ଡେ ରୋ ତାମ୍ବୁଳ ଖାଇ । ଲୁଙ୍ଗେ ରେଇ ଜଇ ଜଇ ॥
ଅଛି ତବର୍ଠୀ ତୋର ତାଙ୍କେ । ବସୁଛି ଧ୍ରୁବଙ୍କ ପାଦ୍ୟେ ॥
ଯାଉ ଏଭଳ ତୋର ନାହିଁ । ସ୍ୱାଙ୍ଗ ଦେଉଥିବାରେ ଶୋଇ
ଉଠା ରୁ ଉଠିଲୁ ଉଦ୍ଧର । ଉଦ୍ଧରଣ ପୋଲୁ ତୋର ॥
କେତୋଟେ ବୋଲେ ଜାନକାନ୍ତ ବେଦ ହୋ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ଭୁଲ୍ଲା ଉଗ୍ରାଦି ଖାଇ ଶାକେ । ଯେତା କଇନ୍ତି ଅମ୍ଭମାନେ ॥
ତାହାଙ୍କ ତୋର ବନ୍ଧୁ ନାହିଁ । ଅଶିନ୍ଦୁ ଶୁଦମନ୍ତ ହୋଇ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ତୋଷରଙ୍କେ । ଯୋଜକମାନେ ଯେ ଯାହାଙ୍କେ ॥
ଖଟେ ଅନେକ ଥଳ କାକେଳେ । ଉଥ୍ଲୁ ଖେଳି ଫଳାଇଲେ ॥
ନାନା ଦ୍ରବ୍ୟକେ ଖାଇ ଦେଇ । ଜଳ ରୋ ବାପ ଅଶେ ଯାଇଁ
ଶବ୍ଦ ମୂଳରୁ ନକ୍ଷଣ । ଗାଇଲ୍ ଦଶମ ଭାଗ ॥
ମନରେ ଗାଇ ସ୍ୱରୁ ଭାବ । ବଢିଲ୍ଲ ବଶେଷ ପନ୍ଥା ॥
ପ୍ରଭୁ ଛାମୁରେ ଉଷ ହୋଇ । ଦଶା ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଅନାଇ ॥
ବେଦ ନମ୍ବନୁ ଧାରୁ ଗଳେ । ପ୍ରଣାମ କଲ୍ଲ ମଣ୍ଡଳେ ॥
ଉଠି ଢଶାଲେ ଦେଲ୍ଲ ଜଳ । ବୋଇଲ୍ଲ ନମୋ ଚକ୍ରଧର ॥
ନମୋ ଉଇଦ ଅଜମୁଖ । ଭକ୍ତଜନଙ୍କର ଦେବ ॥
ଭକ୍ତବସ୍ତଳ ମହାବାହୁ । ନଢିଶୋଷରେ ଥାଇଁ ଥାଇଁ ॥
ଛଅ ଚ୍ଛୟ ଦଶ କେନଢରେ । ବସୁନ୍ଧରା ଉଦଧିରେ ॥
କେତେ ଭକତ ମାଇକନ୍ଦ୍ର । ତୁମ୍ଭ ନ ଜାଣ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ॥
ବନ୍ଦି ଦେବେଳୁ ଫଳ ହୁଏ । ଏଥିରେ ଯଶ ହେଲ୍ଲ ତେତେ ॥

ମୋରେ କରୁଣାସେତେ ତୋର । ସକଳ ଭାଗିଲ ଏଥର ॥
କନ୍ଦ କହନ୍ତୁ ପୁଷ୍ପ ହୋଇ । କଢିଗୋଷ୍ଠରେ ଏବେ ଗୃହ ॥
ଖଣ୍ଡବୁ ତଳା କରଠିରେ । ଜଗାଇଁ ବର୍ଦ୍ଧବୁ ବୃକ୍ଷିରେ ॥
ଥିଲ ମୋ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ବୋଲି । ତୋର ସ୍ନେହକୁ ଅଖିଥିଲି ॥
ଏଥକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବ, ଏବେ । ଅତ ଭାଗିଲ ମୁହିଁ ତୋତେ ॥
ମୁଁ ଯେ ଜାଣଇ ତୋ ସକଳ । ତେଣୁ ନା ହୋଇବ ଫଳ ॥
ଏବେ ମୁଁ ଲଭିଛି ଜାନ୍ଧୁଭ । କେ ହିଁଙ୍କୁ ତୋ ରଥ ବରଣ ॥
ଯାହା କେମନ୍ତେ କଲୁ ଗୃହ । ତାହା ଦେଖିଲ ଜନା ମୁହିଁ ॥
ଭଲ କେ ବୃକ୍ଷ ଏବେ ଉଠ । ତୋ ନାଗ ନଗର ପଥ ॥
ଅନ୍ତର କହୁଅଛି ଶୁଣ । ଶ୍ରୀବତ୍ସ କୃଷ୍ଣ ଧରଣ ॥
ମୁଁ ଯେବେ ତୋହର ସେବକ । ତୁ ଯେବେ ମୋ ପ୍ରାଣନାୟକ ॥
ଅନ୍ୟ ଜନ ମୋର ଥିଲେ । ତାହା ଭୁଲିବୁ ରୁଷି କଲେ ॥
ଅନ୍ତର କହୁଅଛି ଯାହା । ଶୁଣ ସୁଜନା ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ ॥
କୋଟିଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହୋଇବ । କୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇଥିବ ॥
ଭାର ସେବକ ହାତ ଲଭ । ସେ ପ୍ରଭୁ ଯେବେ ନ ବୁଝିବ ॥
ସେ ଲଜ୍ଜା ହେବଟି କାହାର । ତୋ ନୂପୁରରେ ବସର ॥
ଅଧିକ ମୁଁ କହିବ ପୁଣି । ରହିମୁ ମୋ ଜୀବନ ଗୋସାଇଁ ॥
ସେ କଣ୍ଠ ଭରତ ମୋହର । ତୋଲି ଚନ୍ଦ୍ରକ କୋଥର ॥
ପଣ୍ଡିକୁ ଅଜାଣ ଅଜାଣି । ମିଳନ୍ତୁ ସିଦ୍ଧ ଭୂକେ ଯାଇ ॥
ଜାଣିଶୁଣି ଜାଲକୁ ଦେ । ଭକ୍ତିକୁ ମନର ଦେଖାତେ ॥
ଜାଲରେ ଛନ୍ଦଗୋଟି ରଥ । ଧର୍ମୀଣ କରଣ ବୃକ୍ଷ ॥
ଦସ୍ତୁର ଗୁଣ ଥିବେ ଦଣ୍ଡ । ସେ ଜଗତ୍ର ଛନ୍ଦନୁରି ॥
ବୋଲନ୍ତି ଏଥେ ବାନ୍ଧୁ କଲ । ମୁଁ ସେବକ ସେବକ ଗୁମ୍ଫ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ହରବେକେ । ଖଣ୍ଡନୁ ଅଶ୍ରୁ ଧାର କଲେ ॥

ଅନୁଭବ ଥାଏ ହୋଇ । ପଙ୍କାରେ ଯାଉଅଛୁ ଚଢ଼ି ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ଅନ୍ତମୁଖ । ସେ ସୁଖ ଉକତକ୍ଷେଣ ॥
ଛଉଣ ଉଷଣ ଯା ଜାଣା । ଜ ଯଦେବ ପେଟକ ଚେତନା ॥
ଅଚ୍ଛେଦ ସୁଖ ତୃଷ କର । ଜାଙ୍କିସୁଖାରେ ଧରେ ଜର ॥
ଜାଲୁ ଉଦ୍ଧିଣ କଢ଼ିଯୋଗେ । ଘୁଲ୍ ଚଳନ୍ଥ ଉତ୍ତ ଗାଢେ ॥
ପଙ୍କରେ ସେବ ଲକ୍ଷି ଲୁଚ । ଚଳନ୍ତୁ କଲେ ଜାଲଉଥ ॥
ତା ଦେଖି ଚଉସ୍ଥମ ଭାପ । ଟେକ ଚସ୍ତ ମଜର ସ୍ଥଳଶ ॥
ଅଲ୍ଲେଖ ଅଜାଉଣ ଦେଲ୍ଲ । ଜଳଥ ସୁନ୍ଦର ଲଉଲ୍ଲି ॥
ଚେତନ ଅଭିମାନ ଧରି । ସ୍ୱର୍ଗ ସେ ଅଛୁ ଜଡ଼ କରି ॥
ତୁବେ ଆନନ୍ଦ ମୁଦେ ଦୁଃଖ । ତାହା ଜାଣିଲେ ଅନ୍ତମୁଖ ॥
ତୁଷ୍ଟି ଜନ୍ତ୍ର ଗୀତଭାପ । ଜାଣେ ଜଳର ଭୃତ୍ୟ ସ୍ନେହ ॥
ଯୋଭ ସନ୍ତାପ ଭୋଭ ଦେଖି । ଯାହା ମୁଁ ଅଭିଲ ଉପେକ୍ଷି ॥
ଏବେ ସେ ଅପୂର୍ବ ଭୋଜନ । ଭୋ ମନେ ଯାହା ତାହା କର
ଘର ଶ୍ରମୁଂ ଶୁଣି ଏବେ । ଜାଉ ଜନଅ ଥଳ ଦେବେ ॥
ଭକ୍ଷଣେ ଶିରେ ଚଉଦେବ । ଶ୍ରମୁରେ ପାନ୍ତେ ଅଡ଼ ଶୋଇ ॥
ଉଠି କଣ୍ଠାରେ ଦେଇ କର । ବୋଲଇ ନମୋ ଦଣ୍ଡଧର ॥
ଜମଳା ଯାଇ ଅପବ୍ୟ । ଧାତା ଯାହାର ଅଣ୍ଟାଜାଏ ॥
ଦେବ ଉଦ୍ଭାବ ସ୍ଥିରସ୍ଥିରେ । ଯଥ ଜନଙ୍କ ସେ ଜନ୍ମେ ॥
ଉଭ ଦଣ୍ଡାବ ବେଷ୍ଟାଜର । ଜାଣ ନଗଡ଼ ଚସ୍ତକର ॥
ଛିତ୍ର ଅଛାଏ ଦଣ୍ଡାଳ । ଯାହାର ଅଣ୍ଟାରେ ଯଜଳ ॥
ଦେଇ ଅନନ୍ତ ଅଭଗତ । ଭୃତ୍ୟେ ଅଧେଶ ଲୋକନାଥ ॥
ଯାଉଳା ଯାଇ ଅଣ୍ଟାଗାଏ । ହେ ଅନୁଦ୍ଧଷ୍ଟ ଉପଜାଉ ॥
ଶିବ ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ମୁନିଗଣେ । ଧ୍ୟାନେ ତନ୍ତ୍ର ଯା ଚରଣେ ॥
ତୈମା ଥଳ ଦେବେଭଳ ମାତୃଭ । ଛୋଟିବେ କେତେ ଅପ୍ତୁର ॥
ଚଳନ୍ତୁ ଭଚେ ମୋର ଗାଢ଼ି । ଘୁଲୁଥଲୁ ନଥ ଯ.ଭ ॥

ଏହା କହି ଚାହିଁ ମୁହଁନରେ । ଯେବନ୍ତ ଅର୍ଦ୍ଧ ଦେବତାରେ ॥
ଲଜ୍ଜା ଦେଇଣ ଲଜ୍ଜାଳୁଙ୍କେ । କୂପ ଗୋଲନ୍ତ ଭୃଙ୍ଗାଳୁରେ ॥
ସୁଧା ଦେଇଣ ଷଷ୍ଠୀର । ମଉଳା ଯମ ଯେ ଅଟଇ ॥
ଯେ ଭ୍ରୂ ଏହମା ଚକ୍ରତ । ଚାହିଁ ଉଚଇ ଅବରତ ॥
ଶରଣ ପଶେ ତୋ ଦୂଇଣେ । ଲଜ୍ଜିତବନ୍ତେ ଯେ ନଗଣେ ॥
ଦେଖୁ ଭଲଞ୍ଚ ଏ ଙ୍ଗ୍ରାରେ । ଦଣ୍ଡିରେ ତାହାଙ୍କୁ ନ ଭରେ ॥
ଜନ୍ମ ଉଷାଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରାଣି । ଉରସ୍ଥ ଅଛୁ ବୋଲି ଚାହିଁ ॥
ମହାଗାଭଙ୍କ ହୋଇଥାଇ । ଯେ ଚୋଷ ସମାନର ଭୁଜ ॥
ମୁଁ ଯେ ପ୍ରସ୍ତବା ଅଗସ୍ତ୍ୟ । ଭିନ୍ନେ ଯେ କରୁଣା ଭାଉଖି ॥
ଭୁଲି ବୋଇଲି ସେତେବେ ଅଛ । ଯେ ଭୃଙ୍ଗେ ଶତ୍ରୁ ମୋର ବତୁ
ଭୂବଂଳୁ ଏତେ ଯାହାଗର । ଅଭିତ ଦେଖିଲି ଦ୍ରବ୍ୟଷ ॥
ଏବେ ଯେ ଭଲିଯୋଷ ଉଥ । ଗଲାଦ୍ଭ ନଭଉରେ ଯାଉ ॥
ଅବେଷ ସୁଗଲ୍ଲେଲ ମାନ । ଛାଡ଼ ଅଇଲି ଉଦ୍ୟାନ ॥
ଭାବ ଉଠିଲା ଯାହା ହୋଇ । ଏବେ ତ ଭୁକ୍ତି ନ ହୋଯାଇଁ ॥
ମୁଁ ମୁତ ମନକୃତ୍ୟ ଭଲି । ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଏ ଭକ୍ତ ବଢ଼ିଲି ॥
ତା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ହରିଜାଙ୍କୁ । ଦାସଙ୍କୁ ପାଶରେ ବସାଇ ॥
ଦୁହିଁ ଶ୍ରୀମୁଖେ ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ । ହେ ଦାସେ ଶୁଣ ଗୋ ବୋଇଲେ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୋର ଭଇ ହେବ । ମୁଭ ମୋ ଉଜଡ଼ଉ ହେବ ॥
ଅଶେଷ ସୁଗନ୍ଧ ମୋର । ଉଲତ ଭଅମୃତ ଯାଉ ॥
ମୋର ମହମା ଥିବ ଥିବ । ଦେଖ ଧୁଦ୍ଧଳ ଯଶା ଦୁବେ ॥
ହେ ଅଭିଷ୍ଟ ସୁବାସା ମୋର । ଦୁହିଁ ଭଳିଲେ ତଣ୍ଡଥର ॥
ଏକଥା ପଣ୍ୟ ପଣ୍ୟ ମୋର । ଦ୍ରୋ ମନେ ଅର୍ଥସୁ ନ କର ॥
ତା ଶୁଣି ଭଲଗ୍ରାମ ଦାସ । ମନରେ ଭଲ ଅତି ତୋଷ ॥
ଦୁବସୁ ମଧ୍ୟେ ତାଡ଼ାପନେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଭରାଇ ଆସନେ ॥
ଅଗ୍ରଣ ଧର୍ମ ପ୍ରବୃତ୍ତେ । ଜାଣିଲୁ ମନ ଯାଇ ଡୋରେ ॥

ଅତଲେ ବାସ୍ତେ ରଥ ଚଢ଼ି । ଲଗାଇ କଳ୍ପନା ପଉଡ଼ ॥
ଘନ୍ତୁଢ଼ ପିଠିଆଏ ଭଳେ । ବୁଥ ଦଉଡ଼ ଫିଙ୍ଗାଇଲେ ॥
ସ୍ୱସ୍ତ ଗାଇଥିଲେ ଝଟେ । ଗୀତ ଗାଇଣ ରଙ୍ଗେ ନାଚେ ॥
ସ୍ୱଳ୍ପ ବୃଥ ବେଷକଲେ । ହିଂସା ବୁଦ୍ଧି ଦୂର କଲେ ॥
ମହତ୍ତ୍ୱ ବଢ଼ାଇଲେ । ଶବଦ ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି କଲେ ॥
ଭାଗବତ ପୁରୁଷ ଶଙ୍ଖା । ଯେ ରଥ ଭଉଜାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷା ॥
ପଞ୍ଚପ୍ରାଣ ବନ୍ଧନ । ସୁବୃଦ୍ଧି ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଯୋଜଣ ॥
ଘଣ୍ଟକ ସୁନାରେ କଷିଲେ । ଅଶେଷ କ୍ଲେଶ ମନାଗିଲେ ॥
ଦଉଡ଼ ଭୂଷାଗ୍ର ଷତେ । ଅନ୍ତକ ଦୁର୍ବଦ୍ମାନ ଯେତେ ॥
ଛାମୁରେ ଧରୁ ଠୁଲ ଭଲେ । କଳ୍ପନା ମାର୍ଗେ ଫୁଲାଇଲେ ॥
ଭୃତ୍ୟୋ ସୁମନ ଜପସ୍ୱଣ । ବୈଭବ ମନ୍ତ୍ରି କ ଯୋଜଣ ॥
ଭକ୍ତିଲ ଶିଶୁମୂନୀ ଦ୍ୱାରେ । ଦସ୍ୱଷ୍ଟ ପୁରୁଷ ଛାମୁରେ ॥
ଭର୍ତ୍ତୃ ହୋଇ ଅଜ୍ଞାଦେଲେ । ଉଦ୍ୟୁକ୍ତ ମାଇରେ ବୋଇଲେ ॥
କ୍ରୋଧ ତାମସ ଆଦ ଯେତେ । କୁଟିଳ କପଟ ପହତେ ॥
ଭୂଳ ଭ୍ରମତ ମିଥ୍ୟା ଲୋକ । ମଦ ମତ୍ସର ଯେ ସ୍ୱଭାବ ॥
ଦୁର୍ଗ୍ଗ ଭାଗ୍ନେ ନାସ୍ତିକ । କଳୁଷ ଅବ ଯେତେ ଲୋକ ॥
ମାଉ ଏହାଙ୍କୁ କର ଦୂର । ନ ଆଜ ଏ ଦବ୍ୟ ରଥର ॥
ଏମନ୍ତ ଅଜ୍ଞା ତାଙ୍କୁ ଦେଇ । ଉଭିଲ ଶ୍ରୀମୁଖଙ୍କୁ ଧ୍ୟାୟି ॥
ଅତଲେ ଭଜସ୍ୱମ ଭାବ । ଛାଡ଼ ସଂସାର ଦେହ ଆଶ ॥
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଦବସ ନ ଜାଣିଲ । କ୍ଷୁଧା ତୃଷ୍ଣାର୍ଦ୍ଦ ନ ମଣିଲ ॥
କେବଳ ଏକଲକ୍ଷ ହୋଇ । ଶ୍ରୀବାପୁ ଭୁଲୁକୁ ଚଳଇ ॥
ଏମନ୍ତ ଲକ୍ଷ ଦେଖି ଜଉ । ଯେ କଡ଼େ ଭଜନ ଶ୍ରୀହରି ॥
ଏଭଣ ଯେ ନଦିଶୋଭ ରଥ । ଜଗାପଠଅ ଅନୁମିତ ॥
ବଲକ୍ଷ୍ୟ ଧଉଣ ଉଷାର । ଦିନ ଶ୍ରୀକର୍ମେ ଷଲେ ଯାଉ ॥
ଲକ୍ଷତକ୍ଷ ନ ଜଳଲେ । ଯମଦ୍ରେ ଦେହଳ ଲଗିଲେ ॥

ତ ଭୁଞ୍ଜି କରବା ଏଥର । ଭଣ୍ଡା ନ ଭରେ ରତ୍ନାକର ॥
ଏମନ୍ତ ଦେଖିଣ ସମସ୍ତେ । କହିଲେ ନୃପତି ଅଗ୍ରତେ ॥
ଘୁଞ୍ଚିଲେ ଭଉର ସେ ଯାଇଁ । ସୁଜୁ ଗଜଭଞ୍ଜ ସୁର ॥
ସୁନା ବାଳକ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ । ଚନ୍ଦ୍ର ରହିବ ଅଧ କର ॥
ସେ ଖାଇ ମହୀ ଅମାତ୍ୟେ । ପାଖୁଡ଼ ସାମନ୍ତ ସହିତେ ॥
ସକଳ ଲୋକଙ୍କର ହାତେ । ରଣ ହିଁକାର ନାନା ମତେ ॥
କହୁଛେ ହାଣି ନଖା ପରେ । ଅଶେଷ ନୃପତି ସ୍ଥଳରେ ॥
ଭବା ଅଶ୍ୱିନୀ ହେଲ ମୋର । ତେବୁ ନ ଭରେ ରତ୍ନାକର ॥
ଅଣରେ ମହୀପଛ ଦେଖି । ନୃପତି ଅଗ୍ରେ ସମସ୍ତେ ॥
ଅଟିଲେ ଖଟେ ମହୀପତି । କହିଣ ନାନାମତେ ସବ ॥
ଦେବେଶ ଲଥରେ ସେ ଭରେ । ମାହୁନ୍ତେ ଅଙ୍କୁଶ ଟିପିଲେ ॥
ଏବେଶ ପ୍ରଭାତରୁ ସୁନା । ଭଗ୍ନ ନାନାମତେ ପୂଜା ॥
କଟିବନ୍ଧ ଅଶ୍ୱ ରଥ । ଅଶେଷ ଧଇଲେ ବରଥ ॥
ଭ.ହା ଦେଖିଣ ସେତେ ଚୁମ୍ବକ । ସମସ୍ତେ ହୋଇଣ ଉଗ୍ର ॥
ଧଇଲେ କଟିଘୋଷ ଦେଖି । ସୁଜୁ ଯୋଗେ ପିଣ୍ଡ ॥
ଅଜରେ ବେଢ଼ିଲେ ହୁକହୁକ । ବଜାଇ ଭରେ କରତାଳ ॥
ଅଟେକ ହୁଲହୋଲ ଅନ୍ତ । ହସ୍ତରେ ଧଇଲେ ବଜ୍ର ॥
ହିଁଙ୍କିଲେ ସେ ସାହାର ମଣ୍ଡେ । ରଥ ନ ଚଳେ କଦାଚିତେ ॥
ଭଜ ମନୁଷ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଖାଇ । କହିବେ ସେ ସାହାରେ ଯାଇ ॥
ତାହା ଦେଖିଣ ନୃପବର । ଚନ୍ଦ୍ରେ କନ୍ଦ ତା ମନର ॥
ଶୁଙ୍କ ଖଭାଲବଳ ଭଳ । ଅଗାଧ ଅଟିଲ ବଦ୍ଧ ॥
ତେବୁ ନ ଚଳେ ନନ୍ଦିଘୋଷ । ଘୁଞ୍ଚିବା ଏହାର ସନ୍ଦେହ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଲୁଣ୍ଠାପଡ଼େ । ଶୋଇଲେ ସୁଖ ଦୁଃଖମତେ ॥
ଶୁଣ୍ଡ ଉଠିନ୍ତେ ମନ ଦେଖ । ଦର୍ଶନ ନ ପାଇବାର ପାଇଁ ॥
ତହା ଭାଙ୍ଗିଲେ ତତକ୍ଷଣ । ସେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନାରାୟଣ ॥

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ କହିବେ ସ୍ୱପନେ । ତୁ ଭକ୍ତ ବଡ଼ କରୁ ମନେ ॥
ଏବେ ମୁଁ କହୁଅଛି ତୋତେ । ହେ ସ୍ୱାମୀ ଶୁଣ ଶୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେ ॥
ମୋର ଭକତ ଯେଉଁ ଜନ । ମୋହର ନାମ କରେ ଗାନ ॥
ସେ କେବେ ଅମୃତ ଲୁହଇ । ସର୍ବଦା ଶୁଦ୍ଧମନ ହୋଇ ॥
ଏଣୁ ମୋ ବଳରାମ ଦାସ । ମନ୍ତ୍ରେ ହୋଇଣ ହରଷ ॥
ଛାମୁକୁ ଆଇଲା ମୋହର । ମାର ତାହାକୁ କଲେ ଦୂର ॥
କେଣୁ ଭକତ ଅଭିମାନେ । ଗଲ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମନେ ॥
କରିଲ ତପଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟେ ଯାଇ । ତହିଁ ମୋ ଗାବଟଦ୍ ଥାପି ॥
ତାହା ଜାଣିଣ ଅମ୍ଭେ ଗଲୁ । ଭକତ ପାଶେ ମିଳିଲୁଁ ॥
ସେ ଯେତେ ସୁଖ ମୋତେ ଦେଲା । ସେଉଁ ପ୍ରକାରେ ଯାତ୍ରା କଲା ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଲ । ତୁ କାହିଁ ଜାଣିବୁ ତା ଭାବ ॥
କେମନ୍ତ ଅଙ୍କ ସେହି ସ୍ଥାନେ । ଏ ରଥ ଚଳବ କେସନେ ॥
ଭକତଙ୍କେ ବାନ୍ଧିଅଛି । ଅମ୍ଭେ ତା ନଗରୁ ମୁକୁଛି ॥
ଭକତ ମୋହର ଶରୀର । ମୁହିଁ ତାହାଙ୍କ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱର ॥
ଭକତ ମୋର ଜୀବାତ୍ମା । କେବେହେଁ ନୁହେ ହେ ସ୍ୱଜନ
ଭକତ ରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ । ତେଣୁ ମୁଁ ଧରିଅଛି ହସ୍ତେ ॥
ଭକତ ଦୁଃଖ ସୁଖ ଯେତେ । ମୁଁ ସିନା ଭୁଞ୍ଜୁଥାଇ ନିତ୍ୟେ ॥
ଏ ଆଜ୍ଞା ସତ୍ୟ ଅଟେ ମୋର । ହେ ସ୍ୱାମୀ ଫେଡ଼ୁ ନକର ॥
ଯେବେ ତୁ ନଛିଡ଼ୋଷ ଭଟେ । ଯାଅ ଭଗତ ବୋଲ ମୋତେ
ତେବେ ତୁ ଏମନ୍ତ କରିବୁ । ସେବକ ଯାକ ଉଭାଇବୁ ॥
ମୋର ଭକ୍ତକୁ ଆଜ୍ଞାରଣେ । ବନ୍ଦେ ବହିଲେ ସେଉଁମାନେ ॥
ତାହାକୁ ଯୋଡ଼ ଯୋଡ଼ କରି । ବଜ୍ରାଇଶ୍ୱରୁ ବନ୍ଧଥାଏ ॥
-ଭଲାରେ ନାଲପାଣି ଭରି । ନନ୍ଦେ ଭରଣ ଦ୍ୱିବେ ଧରି ॥
ସଢେଲ ଭଳାଥକ୍ଲା ଦେଇ । ସେବାଇ ସିବୁ ଛୁରଗାଇଁ ॥
ମୋ ଭୃତ୍ୟ ଛାମୁରେ ବେଢ଼ିବେ । ସମସ୍ତେ ଡଙ୍କେଣ ନେଇଟିବେ ॥

ତୁ ଯେ ଅଚ୍ଛେଦ ନିଷ୍ଠୁର । ଦାସଙ୍କୁ କୋଳେ ବସାଇଣ ॥
ଅନେକ ଆଦରକ ରସ । ସେବ ଅସିବୁ ବଣ୍ଡ୍ରଧାମ ॥
ବସାଇ ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥେ । ଦାଣ୍ଡିବୁ ପାଟଶାଢ଼ୀ ମାଥେ ॥
ଭୋଳିବୁ ସାକ୍ଷୀ ଦେବେ ନର । ଦେବେ ଠାକୁ ବସ୍ତ୍ରବର ॥
ନୋହିଲେ ନ ଚଳଇ ରଥ । ହେ ସୁଭା କହୁଛି ସତ ॥
ମୁହିଁ ଛାଡ଼ିଲି ନୀଳାଚଳ । ଦଶରଥ ସ୍ୱଜ ମୋର ମୂଳ ॥
ବିଜର ସିଦ୍ଧ ମୋର ଯୋଗେ । ମୁହିଁ ଜନ୍ମସ୍ଥ ସିଦ୍ଧ ଭେଶେ ॥
ଏ କଥା ସତ୍ୟ ମନ୍ଦପାଳ । ତିନି ଭବନେ ଅଦ୍ଭୁତ ॥
ସୁଭା ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ପାଇ । ଉଠିଲୁ ଅଟ ଦେବ ହୋଇ ॥
ସେବକମାନଙ୍କୁ ସୁଲଣ । ଦାସେ ନେବାରେଷା ସେବେଜନ
ବଡ଼ାଇ ଯୋଡ଼ ଯୋଡ଼ ଜଣ । ଉଦେ କୁଠାର ହସ୍ତ ଧର ॥
ବନ୍ଧେ ବରଣ ଧନ୍ୟଇଲେ । ସଙ୍ଗେ ହାତୁକା ତାଙ୍କୁ ଦେଲେ
ସେନାଇ ଗଲେ ସ୍ୱରେ ଜନେ । ମିଳିଲେ ଅକ୍ତ ସନ୍ନିଧାନେ ॥
ସମସ୍ତେ ଛାମୁରେ ହେଟିଲେ । ତତ୍ପରେ ଠାକୁରେ ଲୋଟିଲେ ॥
ଉଠି ବସାଲେ ହେଲେ ଜଳ । ହୋଇଲେ ଦେବ ଧଡ଼ଜର
ଯେତେ ଅପାଧ ଅଟେ ବଳି । ତହିଁର ଶାସ୍ତିର ଗାଇଲି ॥
ଏବେ ତୁ ଦୋଷ କର କ୍ଷମା । ଧନ୍ୟ ହେ ବିଜୟ ମହିମା ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ସୁଭଦ୍ର । ହେଲେ ମଧୁର ବଚନ ॥
ଦାସଙ୍କ କୋଳେ ବସାଇଲେ । ଅନେକ ଦରଜକ ଦେଲେ ॥
ଧନ ରତନ ତାଙ୍କୁ ଦେଇ । ଦାସଙ୍କ ଅଗ୍ରେ ବସାଇ ॥
ସେନାଇ ଗଲେ ନିଜସ୍ଥଳ । ଅନେକ ଦକ୍ଷିଣ ଦେଇଣ ॥
ସୁବେଷ ହୋଇଲେ ନେଇକରେ । ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ ଚାରୁଚତେ ॥
ଦାସଙ୍କ ସେବା ନରନାଥେ । ଉତ୍ତମ ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥେ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଛାମୁରେ ବସାଇ । ଗାଇ ଦାଣ୍ଡି ଦେଇ ନଚାଇ ॥
ହୋଇଲେ ତର ଏବେ ସାତ । ଏ ଦେବ ଭୁଜର ଅଦ୍ଭୁତ ॥

ତା ଶୁଣି ବଇକୁଣ୍ଠ ଯାଏ । ମନରେ ହୋଇଣ ହରଷ ॥
ବୋଇଲେ ଜଗୋ ମହା ବାହୁ । ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ବୋଲାଇ ॥
ନାମ ଶୁଣିଣ ମହାମେରୁ । ଭକ୍ତ ଦୁଃଖ ହରୁ ବାହୁ ॥
ଏବେ ମୁଁ କହୁଅଛି ତୋତେ । ଯେ ହେତୁ ଦଶେନ୍ଦ୍ରର ରକ୍ଷେ ॥
ଶୁଣିଲେ ରଥ ଚଳାଇ । ହେତୁ ମହିମା ରହିଥାଇ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି କରଯୋଡ଼ । ବୋଇଲେ ହରି ହେ ଜଗତ ॥
ତା ଶୁଣି ଗିରିଅବ ଗଲେ । ରଥ ବଇଦ ଉଠାଇଲେ ॥
ସମସ୍ତେ ଜୟ ଜୟ କଲେ । ଅଶେଷ ବାଦ୍ୟ ବଜାଇଲେ ॥
ସେବକ ଶଙ୍ଖ ବଜାଇଲେ । କାମିନୀ ହୁଳହୁଳି ଦେଲେ ॥
ତାହା ଦେଖିଣ ଭକ୍ତମାନେ । ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ନରଶ୍ରେଣେ ॥
ରଞ୍ଜିଣ ଭକତ ମହତ । ଚଳିଲା ନନ୍ଦିଘୋଷ ରଥ ॥
ଖଳକୁ ଉଦ୍ଧରି କଉଡ଼ି । ପକ୍ଷୀ ଯେସନେ ଶୂନ୍ୟ ଉଡ଼େ ॥
ତେସନେ ପ୍ରଭୁ ବେଦସ୍ତୁତ । ସଙ୍ଗେ ଚଳିଲେ ଶୀଘ୍ରଗତ ॥
ପଳକ ମାତ୍ରେ ଉତ୍ତରିଲ । ପ୍ରବେଶ ସୃଷ୍ଟିର ନଗର ।୧୭୬॥
ତାହା ଦେଖିଣ ସଜ୍ଜନ । ଅଟନ୍ତି ସେ ମହାସ୍ୱଜନ ॥
ବୋଇଲେ ଧନ୍ୟ ତୋ ଜୀବନ । କଥା ରୁ କଲୁ ନାରାୟଣ ॥
ଧନ୍ୟ ଏ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହିମା । ଲଙ୍ଘିଲେ ଭକତ ସୀମା ॥
ଏଥୁ ଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟେଣ । ଦେଇ ଭକତ କତ ଜାଣ ॥
ସ୍ୱର ଦଣ୍ଡରେ ଦେଖି ଭଗି । ଯାଉନ୍ତି ଅନେକ ଦୂରଂଗି ॥
ସେ ସାଧୁଜନଙ୍କୁ ଭଜଇ । ସେ ଅନ୍ତେ ହରିଙ୍କି ଲଭଇ ॥
ଯେବା ସାଧୁଙ୍କର ଦ୍ରୋହ କଇ । ସେ ଅନ୍ତେ ଗ୍ରାହରେ ପଡ଼ଇ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସେସ୍ଥାନରେ । ଭଲେ ଯେ ରଥ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦେ ॥
ଘନ୍ତଣ୍ଟି ଭଜେ କଷ୍ଟିଲେ । ସେକାଳେ ଯେବେଳେ ଲାଗିଲେ
ଶୁଣ ସୁମନେ ଏହୁ ରୂପ । ସାଧୁଙ୍କ ମହିମା ଅଶେଷ ॥
ନଗରେ ପ୍ରଭୁ ରଥ ଯେବେ । ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରେ ନାହିଁ ତେବେ

କହୁଛ ବଧୂ ସ୍ନେହଭାବ । ମୋ ପ୍ରଭୁ କମଳା ଧବ ॥
ସାଧୁଜନଙ୍କ ସାଙ୍ଗତେ । ମୋ ଚିତ୍ତ ରହୁ ଅନୁଭବେ ॥
ଏ ବାର୍ଦ୍ଧ୍ୟଭକ୍ତି ଉପବାଣୀ । ଶୁଣି ସଂସାରୁ ତରପ୍ରାଣୀ ॥
ଏ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦ । ଶୁଣନ୍ତେ ନ ଲୁଣେ ପ୍ରମାଦ ॥
ଏଥୁ ଅଧମ ସ୍ନେହଭାବ । ତୋ ପାଦେ ରହୁ ମୋର ଅଙ୍ଗ ॥
ଜନତେ ଏହୁ ଅଣା ହେଉ । ଏ ଲୁହ ମନରୁ ନ ଯାଉ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ବାର୍ଦ୍ଧ୍ୟଭାଗବତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଭଜନ ଭାବ ବାର୍ଦ୍ଧ୍ୟକ ମୋକ୍ଷେ ନାମ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଶୁଣି ଚୈତନ୍ୟ ଅତି ତୋଷେ । କହୁଛ ମନସ୍ଥା ପାଶେ ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ଶୁଦ୍ଧଚେତେ । ଯେ ଯାହା ଅଛନ୍ତି ମୋତେ ॥
ଏ ବଡ ଅଦ୍ଭୁତ କଥା । ଶୁଣି ଛାଡ଼ ଦୃଢବ୍ୟଥା ॥
ଯେ ଶେଷମାନଙ୍କ ଉତ୍ତମ । ନାମ ତା ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥
ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଶେଷରେ ନିବାସ । ନାମ ତା ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ॥
ଜାତରେ ଅଟଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ସୁଜାଣ ପଣ୍ଡିତ ସୁଜାଣ ॥
ତନୁର ଚରିତ ତା ମଠ । ଶାନ୍ତ ଦୃଢ଼ ଧୀରଗଣ ॥
ଧାର୍ମିକ ବୁଦ୍ଧି ସଦାଶୟ । ଦୃଢ଼ଚିତ୍ତ ପଦାନତମୟ ॥
ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ସୁଜ୍ଞାତା । ଜାଣଇ ପାଞ୍ଚସୂଜ୍ୟ କଥା ॥
ଏ ଭୋଗ ସଂସାରକୁ ଡର । ଜଗତେ ମନରେ ଭଜଇ ॥
କେମନ୍ତେ ହେବ ଏଥୁ ପାର । ଏତ ଅପାର ପାରାବାର ॥
ଏଥିଂ ଉଦ୍ଧାର ହେବାପାଇଁ । ଉଚିତ ତନୁ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ ॥
ଏମନ୍ତ ଭାବି ପ୍ରଭାବେ । ହୃଦ ପଦ୍ମେ ଚିନ୍ତେ ଯୋଗ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଦିନ ଗଲା । ଦିନେକ ଏମନ୍ତ ହୋଇଲା ॥

ସ୍ୱପ୍ନ ସମ୍ପୁଟରେ ଭାସେ । ମନ ଉଦେଶି ହୁଏ ପାଶେ ॥
ବୋଇଲେ କୃପା ମୋତେ କର । ଜଗନ୍ନାଥ ମହିମା ଗମ୍ଭୀର ॥
ମୋ ଶିର ଉପର ନିମନ୍ତେ । ଏ ଆଜ୍ଞା ଦେଇ ହୁଏ ମୋତେ ॥
ତୁମ୍ଭେ ବୋଲୁଅ ପଣ୍ଡିତ । ନାମ 'କରୁଣାମୟ ଚିତ୍ତ ॥
ସୁଦଣ୍ଡ ମୋହରେ ଗମ୍ଭୀର । କେମନ୍ତେ ଲଭୁଁ ହେବ ପାର ॥
ଏବେ ତୁ ଯାହା କଲୁ ଜନ । ଅପୂର୍ବ ଦାଣ୍ଡି ମୋହର ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଜଗନ୍ନାଥେ । ହରଷି ଚିନ୍ତା କରି ଧରେ ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ନାରାୟଣ । ଛେଦ ହୁଏ ଜଗତ କାରଣ ॥
ଶ୍ରୀଲକ୍ଷଣ ଚଣ୍ଡାମଣି । ଜମ୍ବୁ ରଥାଙ୍ଗ ଗଦାପାଣି ॥
ସ୍ୱପ୍ନ ଅଧରେ ମନ୍ଦହାସେ । ଦର୍ଶନ ଦେଲେ ତୁର୍ଯ୍ୟ ଆସେ ॥
ଶ୍ରୀମୁଖେ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ହରି । ଶୁଣ ହେ ଦାସେ ହେଉ ତରି ॥
ତୁ ଯାହା ଚିନ୍ତୁଥାଉ ମନ । ତାହା ମୁଁ କହୁଅଛି ଶୁଣ ॥
ତୋ ଶିର ଉପର ନିମନ୍ତେ । ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ଦେଉଅଛି ତୋତେ ॥
ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ରମଧ୍ୟେ ସାର । ଓଁକାରବୃତ୍ତ ଏକାକ୍ଷର ॥
ଅମ୍ଭେ ଶ୍ରୀମୁଖେ ଆଜ୍ଞା କଲୁଁ । ଶ୍ରୀଭାଗବତ ନାମ ଦେଲୁଁ ॥
ସେ ମହାଫଳ ଦ୍ୱିଅକ୍ଷର । କହିଲୁଁ ଅନନ୍ତ ଅପାର ॥
ସେ ମହାକଳ୍ପ ପରାର୍ଦ୍ଧରେ । କହିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ପାଶେ ॥
ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରବେ ତପ କଲେ । ପୁଣି ତା ଚତୁର ଶ୍ଲୋକରେ ॥
ବିସ୍ତାର କଲେ କଣେଷଣେ । କହିଲେ ନାରଦାସ୍ୟଣେ ॥
ସେ ନରନାରାୟଣ ଋଷି । ଦ୍ୱୈପାୟନେ ତାହା ଘୋଷି ॥
ଦଶମ ଶ୍ଲୋକରେ ବର୍ଣ୍ଣିଲେ । ନାରଦମୁନିଙ୍କି କହିଲେ ॥
ନାରଦ ଶତେ ଶ୍ଲୋକ କଲେ । ବ୍ୟାସଙ୍କ ଆଗରେ କହିଲେ ॥
ସେ ବ୍ୟାସ ମହାସତ୍ତ୍ୱ ହେଲେ । ଅଠରସହସ୍ର ଶ୍ଲୋକ କଲେ ॥
କହିଲେ ଶୁକଦେବ ପାଶେ । ସେ ମୁନି ଶୁଣି ଅନ୍ତର୍ଘୋଷେ ॥
ଅଶେଷ ମୁନିଙ୍କର ସଭେ । ପରୀକ୍ଷିତରାଜାଙ୍କୁ କହନ୍ତେ ॥

ଶୁଣି ପଣ୍ଡିତ ମହାଜନ । ଗାଇଲେ ପରମ କାରଣ ।୪୧।
ସେ ମହାପୁରୁଷ ଚରିତ । ପ୍ରାକୃତଜନେ କଲେ ଗୀତ ॥
ତୁ ଅଟୁ ପଣ୍ଡିତ ହୋଇଲୁ । ଅଶେଷ ପ୍ରାଣିଙ୍କ ଭାଇଲୁ ॥
ପ୍ରାକୃତଜନ ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣେ । ପଣ୍ଡିତ ହେବେ ପ୍ରାଣିମାନେ ॥
ଭଲ ତୁ ଏହୁ ଅନୁକୂଳ । ଲଭ ତୁ ପରମ ମଙ୍ଗଳ ॥
ଏମନ୍ତେ ଭାବେ ଆଜ୍ଞା ପାଇ । ସୁତନେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଭଣାଇ ॥
ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନ୍ତୁ ବାହାର । ମୂଢମାନଙ୍କ ଅଗୋଚର ॥
ଯେଣୁ ଏ କଥା ଆଜ୍ଞା ହେଲ । ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ମହାବାହୁ ॥
ଇମ୍ଭ ନ ଭଲ ରୂପେ ଜଣ୍ଡ । ଗୀତ ତୁ କର ମୁହିଁ ଅଜ୍ଞ ॥
ତୋ ମୁଖପଦ୍ମେ ବସିଥାଇ । ମୁଁ ଯାହା ବୋଲାଇବ କହ ॥
ତାହା ତୁ ଗାଇ ଦେବ ଲୋକେ । କହୁ ଚଳିଲେ ପଦ୍ମମୁଖ ॥
ଏମନ୍ତ ସମୟରେ ଶୁଣ । ବ୍ରହ୍ମା ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ॥
ଭାବେ ଉଠିଲେ ଦେଖା ଗାଇ । ଗାଣେ ଦେଖିଲେ ଦେହ ଜାଣି ॥
ବୋଇଲେ ଦୁଇ ଅଗିଭାର । ଦେଖେ ମୋ ଗଙ୍ଗର ଉଭାର ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଶୁଣିଲେ । ଲେଖନ ପତ୍ର ଧରି ହସ୍ତେ ॥
ଚକ୍ଷୁ ଅବେକି ପୁସ୍ତ ପାଶେ । ଲେଖିଲେ ମନର ହରଷେ ॥
ଏମନ୍ତେ ଅତି ସୁଗ୍ରନ୍ଥ । ସେ ଅଟେ ଭଟିନୁ ଭଟିବ ॥
ପ୍ରାକୃତ ଭଜେ ଭଲେ ଗୀତ । ସେ ପୁଣ୍ୟମୟ ସୁଲଲିତ ॥
ପ୍ରାଣିଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଭଣ ବେଶ । ଭାଜିଲେ ମୁକତି ପଦସ୍ତ ॥
ସୁନ୍ଦର ମଧୁର କୋମଳ । ପାଠିଙ୍କ ଶ୍ରବଣ ମଙ୍ଗଳ ॥
ପ୍ରାଣୀ ଚତୁର୍ଦ୍ଦ ଜାଣିବାରେ । ଗାହୁନ କରେ ଘଟଠାରେ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ପ୍ରାଣିମାନେ । ଅତି ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ମନେ ॥
ତ୍ରିଷ୍ଟି ପୁରୁଷ ଭାବ ବୁଝା । ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବାରେ ଖୋଜ ॥
ଉତ୍ତମପୁରୁଷ ଲେଖେ ଭାଷ । ତାଙ୍କୁ ଅଛିଲେ ହକାର ॥
ଚପନ୍ତ ମଣ୍ଡଳ ଅକାରେ । ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ମଧ୍ୟରେ ॥

ତୋଳନ୍ତି ସମସ୍ତ ଅବଳା । କହ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବାଳଲୀଳା ॥
ଶୁଣି ଗଦଗଦ ହୋଇଁ ଅଙ୍ଗେ । ବଦନ କହ କଥା ରଙ୍ଗେ ॥
ତା ଶୁଣି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ । ଆନନ୍ଦ କରନ୍ତି ଅଭ୍ୟାସ ॥
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଗୋପୀଙ୍କର ଭାବ । ଯେ କୃଷ୍ଣ ଶିବଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ॥
ଜେ କହୁ ପାରେ ଜୀବ ସ୍ୱାଦ । ଜଣସ୍ତି ଦଶରୁ ସେ ଘଟ ॥
ଶକ ଶବଦେ ସୁଆ ଧରେ । ଅଶେଷ ଜନ୍ମ ପାପ ହରେ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ନାରଦୃଷି । ଲଭନ୍ତି ପରମ ଆନନ୍ଦ ॥
ଅନେକ ଧନ କଷ୍ଟ ଦେଇ । ସମସ୍ତେ ଜନ୍ମନ୍ତି ଭକୋଧି ॥
ପ୍ରତିଦିନରେ ଅନୁସୃରେ । ଜଗନ୍ନ କରୁଥିବ ଥରେ ॥
ଏଣେ ଜଳ ଯାଇ ଥିବ । କହ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଲୀଳା ଭାବ ॥
ତା ଶୁଣି ଦାଣେ ଗ୍ରାମଜନେ । ଚଳନ୍ତି ଆପଣା ଭୁବନେ ॥
ପ୍ରତିଦିନରେ ଏହି ମତେ । ଆସ୍ତନ କରୁଥାନ୍ତି ନିତ୍ୟେ ॥
ତାହାଦେଖିଣ ଖଳଜନେ । ସହି ନ ପାରି ଥାନ୍ତି ମନେ ॥
ଏଥୁ ତାହାଙ୍କ ଦୁଷ୍ଟମତି । ସାଧୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଭୁଲିଥାନ୍ତି ॥
କାଳ ଚଣ୍ଡାଳ ସେଇଁପରି । ଉତ୍ତମ ଭୂଷ୍ୟ ଭ୍ରଷ୍ଟ କରି ॥
ଶ୍ୱାନ ଚଣ୍ଡାଳ ସେତେକ ଦାଣ୍ଡେ । ଧାଇଁଣ ଯାଉଥାନ୍ତି ଷଣ୍ଢେ ॥
ଦେଖିଲେ ତୁଳସୀ ବୃକ୍ଷରେ । ଦଉଣ ଝେଉ ମୂତ୍ର କରେ ॥
ମୂର୍ଖିକ ସେତେକ ବଜ୍ୟ ବାପ । ଦନ୍ତେ କାଟିଣ କରେ ନାଶ ॥
କଷ୍ଟରେ ନ କହେ ଅହ୍ଲାର । ନାଶିବା କଥା ମୂଳ ଭାର ॥
ଯେହୁ ପ୍ରକାରେଁ ମୂଢନରେ । ଦୋଷ ଦଅନ୍ତି ସାଧୁଠାରେ ॥
ଏଣୁ ନ ପାରିଲେ ସଜ । ଯେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱଳା ଅଚଳ ଭୟ ॥
ତୋଳନ୍ତି ଶୁଣ ନୃପବର । ତୋ ପୁଣ୍ୟେ ଦେଶର ଉଧାର ॥
ଦ୍ୱିତୀୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ । ଅନେକ ସ୍ତ୍ରୀଏ କଲ୍ଲ ନାଶ ॥
ତାଙ୍କ ଭଜନ ମାନ କର । ଜଗତେ ହୋଇ ଦୁଷ୍ଟବର୍ଗ ॥
ଜାଣରେ ପୁସ୍ତକ, ଗୋଷ୍ଠିବ । ଧର ବୁଝିଲ ସବଠାବ ॥

ସେବେଣ ଦେବର ନାସ୍ତିକ । କେ କହୁ ତାହାର ଅନ୍ତର ॥
ଭର୍ତ୍ତ ଚରିତ କଲେ ଗୀତ । ହରର ମୁଣ୍ଡ ଚାର୍ଜ ହସ୍ତ ॥
ଅର୍ଥ କହର ନାନାମତେ । ସ୍ତ୍ରିଯଙ୍କି ମୋହକା ଜମତେ ॥
ତାହା ଶୁଣନ୍ତ ଯେତେ ନାସ୍ତି । କେ ପାରୁ ତାଠାରୁ ଉତ୍ତର ॥
ତାଙ୍କୁ କରନ୍ତ ଯେତେ ସେବା । ଶତଙ୍କି ନ କରନ୍ତେ ଅବା ॥
ଏ କଥା ଶୁଣ ନୃପମଣି । ପର ନ ମିଳ ପୁତ୍ର ପେଣି ॥
ଶୁଣି ନୃପତ ଚୋଷରରେ । ଦୋଷଲେ ଶାଅ ଧାତକାରେ ॥
ତାଙ୍କ ଦେଖେ ଯେତ ଅସ୍ତ । ବୁଝିବା ଏହାର ସନ୍ଦେଶ ॥
ଅଶ୍ୱାସମାନେ ପୁତେ ଭଲେ । ତାଙ୍କୁ ଦେଶେ ଅଭଲେ ॥
ଛମ୍ବରେ ଉଲ୍ଲ କଲେ ନେଲ । ଦେଖି ଶୁଣିଲେ ନୃପପାଇଁ ॥
ତୋଷେ ଦୋଷଲେ ତାଙ୍କେଶ୍ୱର । ଏ ତ ଭ୍ରମର ଲକ୍ଷଣ ॥
ଛନ୍ଦୁ ପୁରୁଷ ସଙ୍ଗତ । ସ୍ତ୍ରିୟ ମଧ୍ୟରେ ଗାଅ ଗୀତ ॥
ଭଣୀ କହଯେ ପରୁଦେଲେ । ଦେବକ ଥାଅ ନାସ୍ତିମେଲେ ॥
ଏ ତ ଭ୍ରମର ଲକ୍ଷଣ । କହ ହେ ଏ ଥିର ଉତ୍ତର ॥
ତା ଶୁଣି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ । ଚଢ଼େ ଚଲ୍ଲେ ଗୀତବାଦ ॥
ତୋଷଲେ ଶୁଣ ନରାଧିପ । ସଭଜନ ଶୁଣି କହ ॥
ସାଧୁଙ୍କ ଉତ୍ତମ ବେଦାର । ଏ ଧର୍ମ ନୃପଲ ଭ୍ରମର ॥
ଅମୃତ ଲୁଚ ଅନ୍ଧ ଯାହା । ଶୁଣ କହନ୍ତି ନରନାହା ॥
ତଳୁ ଉଭିଲ୍ଲ ସ୍ୱର ଜାତ । ଅପରେ ଯେତେ ଭଜ ଇନ୍ଦ୍ର ॥
ସ୍ତ୍ରିୟ ପୁରୁଷ ବାଳ ବୃଦ୍ଧା । ସେ ଅବା ଶୁଣି କରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ॥
ତଥିଁରୁ ଭାର ଖାଣ୍ଡେ ଆଉ । ଏହୁ ଏଷେ କହ ନାହିଁ ॥
ପୁରୁଷ ଶୁଣ ନରାଧିପ । ଅନ୍ଧେଭ ଅହୁଁ ଭୂଷଣ ॥
ପୁରୁଷେ ପୁରୁଷ ବୋଲାଇଁ । ସ୍ତ୍ରିୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସ୍ତ୍ରିୟ ହୋଇଁ ॥
ଏମନ୍ତ ଯାହାର ସ୍ୱଭାବେ । ତହିଁ ତାହାକୁ ନାହିଁ ଭୟେ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ନୃପବର । କୋଧରେ ଭଣାଇ ଉତ୍ତର ॥

ଦନ୍ତେ ଅଧର ଚିପି ରୋଷେ । ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଅହେ ଦାସେ
ଏହାତ କହିଲ ବଚନେ । କେମନ୍ତେ ସ୍ଥିରେ ଯିବା ମନେ ॥
ସୁରୂପ ଯେବେ ଏ ରୂପବଂ । କେଶାଗ୍ର ନାଗରୂପ ହୋଇ ॥
ବୋଲବେ କଣ୍ଠରୁ ଡାକଣ । ଅବଶ୍ୟ ହେବୁ ବଧ ଶୁଣ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଦୂତବର । ଉଠାଇ ଦେଲେ କଟୀସର ॥
ଯେ କଟୀସରେ ଦାସେ ଥାଇଁ । ତକ୍ଷେ ଉଡ଼ିଲେ ସ୍ୱବଗାହି ॥
ଅଭୟେ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ । ବୋଲନ୍ତି ଜୟ ଗୋପିନାଥ ॥
ଜୟ ହେ ଅଲଭରଞ୍ଜନ । ଭକ୍ତପାଳକ ପ୍ରଭୁଜନ ॥
ଦ୍ରୌପଦୀ ଲଜ୍ଜା ନିବାରଣ । କାରଣ-ଅକର୍ତ୍ତା-ତାରଣ ॥
କୁମ୍ଭସମ୍ଭୁ ତୁ ଜତଗାମୀ । ଶରଣ ଜନ ଚିନ୍ତାମଣି ॥
ସ୍ତମ୍ଭପର୍ବତର କନ୍ଦ୍ରୁ । ଉଦର ଧର ମହାମେରୁ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସମୁଦ୍ର ଶାୟକର । ମୁଁ ଯେବେ ଶରଣ ରୂପର ॥
କରୁଣା କର ପ୍ରଭୁ ମୋତେ । ଶରଣ ପଶୁ ଏ ଜଗତେ ॥
ଏ ଯେ ମୁକୁନ୍ଦରୂପ ସାର । ତ୍ରିଜ ସ୍ୱରୂପ ମୋର ହେଉ ॥
କେତେ ନଅର ମନ୍ତ୍ର ସ୍ତଜ । ଗଜଙ୍କ ମୁଖେ ଲଗୁ ଜାଲ ॥
ଦଶଣୀ ଜନ ଜନ୍ମ ଯେତେ । ତନ୍ତ୍ରାରେ ମରନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ॥
ସର୍ଜ୍ଜନଙ୍କ ଘର ଜାଣୁ । ସାଧୁଙ୍କ ମହିମା ପ୍ରକାଶୁ ॥
ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ହେଉ ମୋତେ । ବୋଲିବେ ହରଷା ହେବଚିତେ
ତୋ ପଦ୍ମ ଚିନ୍ତି ଥାଇଁ ଥାଇଁ । ଏ ସ୍ୱରୂପ ଦେବା ସହୁ ॥
ତୁ ଯେ ମୋହର ପ୍ରାଣନାଥ । ଏଠାରେ ନ ସରୁ ମହତ୍ତ୍ୱ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସ୍ତୁତି କରେ । ଦାଣ୍ଡେ ଉଚ୍ଚି ହେ ଉଦ୍ଧା ଉଦେ ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ବିଶ୍ୱନାଥ । ଯେ ପ୍ରଭୁ ଭକତ ଜୀବନ ॥
ଏତେକ ଦାସ ସ୍ୱବଗାହି । ଦାଣ୍ଡେ ଆଲୁଅରେ ଥାଇଁ ॥
ଉଦ୍ଧ ପଦ ଅନନ୍ତରେ । ଲଭିଲେ ଯୋଗଜ ଉଷତେ
ବୋଇନ୍ତିର ଭାଗି ଉଁଚ ହେଲ । ସୁରୂପ ତନୁ ହୋଇ ଯାଉ ॥

ବେଳ କାମିଣ ଚନ୍ଦୁପାଏ । ସଭା ଛତ୍ରକୁ ଉଠା ରହେ ॥
ଅନୁ ଭରସା ଥାଇଁଥାଇଁ । ତବେ ତାହାକୁ ରହ୍ମ ଅଇ ॥
ଏବେ ଭୁ ମନେ ହେଉ ତର । ମୋ ମୁକର୍ଷନ ଜଗଅର ॥
ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ତାକୁ ଦେଲେ । ଭମ୍ଭୁଣ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ ॥
ଦାଷେ ଯେ କଦା ପାଉଥିଲେ । ଏମନ୍ତ ସ୍ୱପନ ଦେଖିଲେ ॥
ଉଠି ବସିଲେ ତତକ୍ଷଣ । ଚତ୍ତିଲେ ଭମରା ପମଣ ॥
ଦେଖିଲେ ପାଶେ ବେହ ନାହିଁ । ବୋଇଲେ ବାହ୍ମଣ ଗୋସାଇଁ ॥
କଷ୍ଟେ କରୁଣା କର ସବେ । ମୋର ଦରିଦ୍ର ଦେଖି ଭବେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲ ବେଷ ହୋଇ । ଉଠ ଦେବକୁ ଦେଲ୍ ସ୍ୱହି ॥
ଏଭଶିଲ ତ୍ରିଶ୍ର ବେହ ସୋଟ । ହେଲେଣ ମୋହୁଅଛ ପ୍ରକ୍ତି ॥
ଭଣ୍ଡର ଭଲ ମନେ ଭାର । ଧନଂ ଶବନ ହେଲ ମୋର ॥
ଯେବଣ ପାଦପଦ୍ମ ଲୁଗି । ଅହଲ୍ୟା ହେଲ ମୋକ୍ଷ ଭାଗୀ ॥
ଯେଉଁ ଚରଣ ଲୁପିଭଇ । କୁବୁଜା ହୋଇଲ ସୁନ୍ଦରୀ ॥
ଯେବଣ ପାଦପଦ୍ମ ଭବେ । ଫଣୀ ମଥିଲ ଚକ୍ର ଜଳେ ॥
ଯେବଣ ପାଦପଦ୍ମ ଦାନ । ଶଙ୍କର ମସ୍ତକରେ ଧର ॥
ସଙ୍ଗରେ ରଙ୍ଗାରୁଲେ ବହ୍ନ । ଅନେକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ତାରଇ ॥
ସେ ପାଦପଦ୍ମରଜ ଗାଉ । ଛତ୍ର ହେଲ ଅଜ ମୁହ୍ନ ॥
ଆଉ ଭବାକୁ ମୋର ଭର । ମୋ ପ୍ରଭୁ ଭଲେ ତଉଅଉ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲ ଅଢ ଢୋଷେ । ମନ୍ଦିରୁ ବାହାରେ ଦାଷେ ॥
ପଲଟେ ସ୍ୱନବୁଷ ହଉ । ବୋଇଲେ ନାହିଁ ଚିନ୍ତା ଯାଉ ॥
ମନେ ଯେ କରୁଥିଲ ଭୋଗ । ଦେଖ ଅନୁଲ ଶ୍ରିଷ୍ଟ ସୁଖ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ମାଧୁଦାସ । ସୁନ ନୁଡେଙ୍କୁ ପରେ ଧର ॥
ପାଲେ ଅନନ୍ତ ଦ୍ୱାରଟେ । ଦେଖିଲେ ଯାଉ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ॥
ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର କୃପଢ ଅପନ୍ତ ଭ । ଭାବାଇଲେ ଏକ ବର୍ଷଟି ॥
ସୁନ ବରନ ଅଙ୍ଗେ ଶୋଭ । ଉଷଗ ଅଶାନ୍ତର ଦେବା ॥

ଦୁଇକପଣେ ଏକ୍କ ନାସ । ମୋହ ପାଇଲେ ଭୁକ୍ଷକର ॥
କେମନ୍ତେ ଏ ରୂପ ହୋଇଲ । ସୁତୁଷ କାନୁ କେଶେ ଗଲ ॥
ଜନ୍ମେ ଗୋବିନ୍ଦର ମାୟା । ଅନର୍ଥ କେଲେ କାହିଁ ଏହା ॥
ଏମନ୍ତ ଭକ୍ତର ନୃପତି । ଶ୍ରୀପଦ୍ମରେ ଲଗ୍ନ ଚିତ୍ତ ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଅହେ ରାଜେ । ମାୟା ଯେ କଲ ଅମୃ ପାଶେ ॥
ଏହା କେମନ୍ତେ ଜଣା ଯିବ । କେଉଁଠ ତାଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ ॥
ତା ଶୁଣି ଯେ ମାୟାମୁନିଷ । ମନେ ଚିନ୍ତିଲ ନରହରି ॥
ଅଳସ ମନେ ମନେ ବୁଝି । ନୃପକ ସପାଙ୍ଗରେ ଘୋଷି ॥
ଭକ୍ତ କଲେ ଭଗବାନ । ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ॥
କେତେ କଷ୍ଟ କଲୁ ମୋତେ । ଯେମନ୍ତେ ସ୍ନେହ ଦେବ ତୋତେ
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ବାସୁଧର । ଦେଖାଇ ଦେଲେକ ସୁନ୍ଦରୀ ॥
ସର୍ମିଷ୍ଠାଙ୍କୁ ଯୋଗି ଭର୍ତ୍ତା । କପଟ ବକ୍ଷ ଧରଣ ॥
ସ୍ନାନରେ ଥିଲେ ଯେତେ ଜନେ । ସମସ୍ତେ ଦେଖିଲେ ନୟନେ ॥
ବୋଇଲେ ସ୍ୱରୂପ ଏ କଥା । କେ ଏହା କରଗାରେ ମିଥ୍ୟା ॥
ଜନ୍ମେ ଏ ଶ୍ରୀହରିର ଦାସ । ସ୍ୱଜନ କର ହେ କଣ୍ଠାସ ॥
ଯାଅରେ ଅପରାଧ କଲେ । ସମସ୍ତେ ନାଶ ଯିବା ଭଲେ ॥
ଏହା ଶୁଣିଣ ମହାରାଜା । କଲେ ଦାସଙ୍କ ପାଦେ ପୂଜା ॥
ଅନେକ ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ । ଚରଣେ ନମସ୍ତେ କହିଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ମୋ ବଚନ । ଦୁଃଖ ନଜର ଭ୍ରମ ମନ ॥
କହି ଶ୍ରୀ ଭଗବତ ରସ । ଏ ମୋର ଅପରାଧ ନାଶ ॥
ଶ୍ରୀଚରଣେ କର୍ତ୍ତ ସୁଖୀ ହେଉ । ଅନେକ ଭକ୍ତ ଗାଇ ଯାଉ ॥
ଏଥିରେ ନ କର ଅଲସ । ତା ଶୁଣି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ॥
ହୋଇଣ ପରମ ଆନନ୍ଦ । ଚଢ଼ି ଚଳିଲେ ଅଦଭୁତ ॥
ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରେ ଜନମଧ୍ୟେ ପାର୍ଶ୍ୱ । ଶ୍ରୀକ ଯେ କରବାର ପାର୍ଶ୍ୱ ॥
ଲାଗିଛନ୍ତି ଶୋଭା କରିଲେ । ସୁତୁଷ ସ୍ୱରୂପ ହୋଇଲେ ॥

ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଂ ଦେଖୁଂ ତହିଁ । ସ୍ନାନ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ॥

ବସିଲେ କୃଷ୍ଣ ସ୍ମରଣରେ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ଚରଣ ମନରେ ॥
ଗାୟନ କଲେ ଶ୍ରବଣ ।
ସେ ଶୁକଦେବଙ୍କ ଉକତ ॥
ପ୍ରାକୃତ ବନ୍ଧେ ହେଲେ ଭଲ ।
ସେ ମହାପୁରୁଷ ଚରିତ୍ର ॥
ତତ୍ପରେ କୃଷ୍ଣ ଅଙ୍ଗରେ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ପ୍ରାନ୍ତ ପଥରେ ॥

ଶୁଣି କୃଷ୍ଣ ପଣ୍ଡିତେ । ଅତି ହରଷ ହୋଇ ମନେ ॥
ତାହାଙ୍କୁ ଅନେକ ପ୍ରଶଂସି । ବୋଇଲେ ବୃନ୍ଦେ ଭକ୍ତିରସି ॥
ଗୁରୁ ମହିମା କୁହି ନାରେ । ତେ ଅତି ଅଛି ଏ ସଂସାରେ ॥
ଏଥକୁ ଶୋଚନା ନ କର । ବୋଲି ଉଠିଲେ ବଳ୍ଦୀଧର ॥
ଆପଣା ଘର ଅଭ୍ୟନ୍ତର । ନାହିଁ ଣ ନାହିଁ ଷ୍ଟମ୍ବର ॥
ରଖିଣ ବନ୍ଦୀବନ୍ତ କଲେ । ଅନ୍ତ ମୁଁ ହରଷ ବୋଇଲେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସେ ସୁଜନ । ତହିଁକେ ଦେଲେ କୃଷ୍ଣ ଦାନ ॥
ସୁଖ ସମ୍ପଦେ ଦାନ ଦେଇ । ତାହାଙ୍କୁ ମେଲାଣି କଲାଇ ॥
ଏହିଭାବୁ ବନ୍ଦୀଧାର । ଶତ୍ରୁଅମାନଙ୍କ ହାରାଇ ॥
ଦେଖି ଦୁବୃତ୍ତ ଛନ୍ଦ ଛିଦ୍ର । ସବୁଙ୍କ କଲେ ସାଙ୍ଗ ଦେଖି ॥
ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର ତାଙ୍କ ଦେଲେ । ସ୍ୱୀକ୍ରିୟା ବାହାର କରିଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭେ ଏ ସ୍ଥାନରେ । ସେ ଅତି ସାଧୁଜନଠାରେ ॥
ପୁଣ୍ୟ ବଚନ କହି । ତାହାର ବଳ ନାହିଁ କିଛି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ବନ୍ଦୀଧର । ସବୁକୁ କଲେ ନମସ୍କାର ॥
ଦେଖଣ ସେ ବାଳେଶ୍ୱରେ ରହି । ଧନ ଲୁଚାଇଲେ ଥାଇ ମିଶି ॥
ଅର୍ଜିଲେ କରିଲେ ଧନ । ରଚନ ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ॥

କାଳେ ବିରଳେ ହୃଦରକ୍ତି । ସଂସାର ମଧ୍ୟେ ଅଛ ଜାଣି ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେ । ଏ ଦାର୍ଢ୍ୟଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ॥
ପଢ଼ି ଶୁଣିବେ ଯେଉଁ ଜନେ । ନ ଯିବେ ଶମନ ସଦନେ ॥
ଅନେକ ଜନ୍ମ ପାପ ନାଶି । ଦେବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଥିବେ ବସି ॥
ଜଗତ ବନ୍ଧୁ ସ୍ୱାମୀଦାସ । ମୁକତି ଅଟଇ ଦାସ ॥
ଦାସ୍ୟ ଭଜା ଜନ୍ମ ଯେତେ । କେବଳ ଆଶ୍ରୟ ଜଗତେ ॥
ଏଣୁ ନାମର ସ୍ୱାମୀଦାସ । ସାଧୁ ଚରଣେ କରେ ଆଶ ॥
ମୁଜନେ ଏହୁ ଭଣେ ରସ । ଏ ଭକତଜନରେ ନ ଲାଗ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଦାର୍ଢ୍ୟଭକ୍ତ ମୋକ୍ଷଶ୍ରେଣି ନାମ ପଞ୍ଚଦଶୋଽଧ୍ୟାୟ ।

ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଏବେ ହେ ମନସ୍ୱେ ଶୁଣ । ଏ ଦାର୍ଢ୍ୟଭକ୍ତିର ଲକ୍ଷଣ ॥
ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଭଗବାନଙ୍କର । ଜଗନ୍ନ ଜନନରେ ଘର ॥
ଜାତରେ ଅଟେ ବୈଷ୍ଣବ । ମାଧବାସ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ନାମ ଭାବ ॥
ଧାର୍ମିକ ବିବେକ ସୁଜାଣ । ସକଳ ଗୁଣରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥
ସଜ୍ଜନଜନେ ଭାବ ଦୟା । ଶାନ୍ତ ସୁଶୀଳ ଯେ ଧର୍ମାତ୍ମା ॥
ଦାନ ପୁଣ୍ୟରେ ଭାବ ମତି । ସାଧୁଙ୍କ ସେବା କରେ ନିତି ॥
ଗୁରୁ ସେବାରେ ଦୃଢ଼ ଭକ୍ତ । ନାମ ଭଜନେ ଅପ୍ରମିତ ॥
ଗୁରୁ କର୍ମରେ ତତ୍ପର । ନ ଜାଣେ ଅନ୍ୟକଥା ମାନ ॥
ଆର ସ୍ୱରସ ମଣ୍ଡପ । ନାମ ଭାବାର ସତ୍ୟବନ୍ତ ॥
ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗେ ଯେ ଉତ୍ତୁଙ୍ଗ । ତ୍ରିପୁର ଯାଉ ପାରେ ଜଗି ॥
ଶରତ-ସୁଧାଂଶୁ ବଦନ । ଭରଡ ସୁରଙ୍ଗ ଦଶନ ॥
ଯେ ଯେ ତରୁଣ ଶିରୋମଣି । ଶୌର୍ଯ୍ୟେ ତତେ ରମଣୀ ॥
ସ୍ୱାମୀର ଆଜ୍ଞା ନ ମେଣ୍ଟଇ । ଚରଣେ ତରଣେ ମିଳଇ ॥

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସେବା ତାର ମୂଳ । ନ ଜାଣେ ସେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥୂଳ ॥
ଏମନ୍ତ ପତିଭକ୍ତା ନାରୀ । କେବଳ ଭକ୍ତିଥାଇ କରି ॥
ପତି ଶ୍ରୀପତି ସାଧୁଜନ । ଏ ତିନି ମଣଇ ସମାନ ॥
ଏମନ୍ତେ ପତି ସତୀ ଦୁଇ । ଏକଇ ପ୍ରାଣୀ ଭଳି ହୋଇ ॥
ଅନନ୍ତେ କରୁଥାନ୍ତି ଭଜନ । ଏହି ଉତ୍ସବୁ ଶୁଣ ମନ ॥
ତାହାର ଏକଇ କୁମର । ଜନମ ହେଲା ଜନ୍ମିବାର ॥
ଅତି ସୁନ୍ଦର ସେ କୁମର । ମାତା ପିତାଙ୍କ ମନୋହର ॥
ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟେ ଦେହ ତାର । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରଇ ଆକାର ॥
ତାତ ଜନନୀ ତାହା ଦେଖି । ମନରେ ହେଉଥାନ୍ତି ସୁଖୀ ॥
ପୁତ୍ରକୁ ଆଉ କାହେ ବୋଲେ । ଧନ ଜାଣନ୍ତି ସୁଖକୋଳେ ॥
ଏମନ୍ତ ସମସ୍ତରେ ତହିଁ । ସେ ପୁତ୍ର ଚୈତନ୍ୟ ଗୋସାଇଁ
ଅଶେଷ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ କଳୁଷ । ହରିବା ଅର୍ଥେ ପୁତ୍ର ଜାତ ॥
ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଅବତାର । ସେ ପୁତ୍ର ଏକ ଦନର୍ଦ୍ଦର ॥
ଜାଣି ପ୍ରବରେ ଅଚ୍ଛ ହୋଇ । ଅତି ଅନନ୍ତେ ଦେହ ଭଲ ॥
ନଗ୍ର ଦାଣ୍ଡେ ଜଣେ ଜଣ । ସକଳ ସାଧୁଙ୍କ ହକାନ୍ତି ॥
ତାଳ ମୃଦଙ୍ଗ ଘଣ୍ଟାଇଲେ । ବସ୍ତ୍ରଭୂମାନ ଲଗାଇଲେ ॥
କାହାଳ ସିଙ୍ଗା ବେଣୁ ତୂର । ଅନନ୍ତେ କଲେ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ॥
ଶ୍ରୀରାମ କୃଷ୍ଣ ବୁଦ୍ଧ ଯେତେ । ଗାନ କରନ୍ତି ଅଦ୍ଭୁତେ ॥
ନାଚନ୍ତି ଅତି ସ୍ନେହ ହୋଇ । ଭକ୍ତେ ଭକ୍ତ ପଚାଇ ॥
ତା ଶୁଣି ଅତି ବେଗ ହୋଇ । ମାଧବାଚାର୍ଯ୍ୟ ଚଳେ ଧାଇଁ ॥
ଶୁଣିଲେ ନାମସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ । ଏହି ଉତ୍ସବୁ ଶୁଣ ମନ ॥
ପତି ଅପନ୍ତେ ସତ୍ୟବନ୍ତ । ଉତ୍ତମ କର୍ମେ ଦେଲେ ମତ ॥
ବୋଲେ ଧନ୍ୟ ଜଗତାଳ । ଅତି କୋମଳ ଭୂମିଫଳ ॥
ବଂଶକୁ ଉଦ୍ଧାର ଅର୍ଥେ । ଅଚ୍ଛ.ଅବତାର ଭୂଇଁରେ ॥
ସେ ପଥ କାହିଁକି ଜାଣିବ । ତତ୍ତ୍ୱେ ଶୁଣିବ:ନାମଧ୍ୱନି ॥

ଶ୍ରୀ ସଂକୀର୍ତ୍ତନର ମଧ୍ୟରେ । ଗାନ କରନ୍ତି ଉଚ୍ଚସ୍ୱରେ ॥
ସୁଧା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମଲୀଳା । କର୍ଣ୍ଣରେ ଶୁଣି ହେଲେ ଭୋଳା ॥
ପୁଲକ ହେଲା ସେ ମାଧବୀ । ନେତ୍ରୁ ଲୋତକ ଧାର ଗଳ ॥
ଚଳନ୍ତି କଣ୍ଠରେ ବଚନ । ଦେହୁଁ ହଜିଲ ବୁଦ୍ଧି ଜ୍ଞାନ ॥

ବସ୍ତ୍ର ଭିଜିଲ ସର୍ବାଙ୍ଗେ ।
ସୁସାଧୁମାନଙ୍କର ସାଙ୍ଗେ
ଏଣୁ ସେ ଅତି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦେ ।
ସେ ଫଳ ପକାଇଲ ତଳେ ॥
ଧରିଲ ନଡ଼ିଆ ଗୋଟି ।
ତଣ୍ଟୁଣେ ପକାଇଲ କାଟି ॥
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଟିକି ଟିକି କରି ।
ତଣ୍ଟୁଣ ଅଟିଆରେ ଭରି ॥

ଚୈତନ ଅର୍ଥେ ବୁଲି ଘରେ । ଢାଳି ଦେଲ ଥାଳିକାରେ ॥
ଅଧେ ଅନଳ ଦେଲ ଜାଳି । ଚଞ୍ଚୁ ଅନ୍ତର ହେଲ ଚାଲି ॥
ମନ ଉଦେଶି ସର୍ବାଙ୍ଗେ । ଚଷିଲ ନଷ୍ଟଳ ଅସଙ୍ଗେ ॥
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମଲୀଳାମୃତ । ଶୁଣି ହୋଇଲ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ॥
କ୍ଷଣକ୍ଷଣକେ ସ୍ୱେଦ ବୁହେ । ଗାନ କରଇ ଗଦେ ଗଦେ ॥
କ୍ଷଣକେ ହସି କ୍ଷଣେ ରୁଦ । କ୍ଷଣକେ ପଡ଼ଇ ମେଦିନୀ ॥
ଏମନ୍ତ ସ୍ୱେ ହୋଇ ଭୋଳ । ଭାବ ଜାଣିଲେ ଅଦମୂଳ ॥
ମାଧବୀ ଭକ୍ତେ ଭକ୍ତି । ମନ ମୋହିଲେ ଭୃଗୁଋଷି ॥
ସେ ଦଣ୍ଡ ଚକ୍ର ଛଳ ଛଳ । ଲୁଟିଲ ସର୍ବଜ୍ଞ ମନ ॥
ଅତି କଷ୍ଟେ ଉଣ୍ଡ ଡଉ । ଉଡ଼ ଲୁଚନେ ଯାଇ ମିଳ ॥
ନେତ୍ରଁ ଜଳ ପ୍ରିୟ ଭାବ । ଲୁଣ୍ଠିରେ ତନୁ ଜରଜର ॥
ସ୍ଥିରେ ହୋଇଛି ମୂର୍ଚ୍ଛିତ । ଦଣ୍ଡ କଷ୍ଟେ ମାଡ଼ିରେ [illegible] ॥
ଅଳ୍ପ ଧରଣ ଦ୍ୱନ୍ଦ । ଦୋଷ ଏତ ଜଞ୍ଜାଳ ॥

ଫେଡ଼ୁ ଗୁ ବନ୍ଧ ଉତ୍ତରୀର । କାହିଁ ତୋ ବାନ୍ଧବ ଲୁମର ॥
ଶୁଣି ସୁଦାମ ଚେତା ପାଇ । ପାଶେ ଦେଖିଲ ପୁଞ୍ଜ ନାହିଁ ॥
ଭନୁ କପଟ ନାରଣର । ଉକଣ୍ଠେ ଦହେ କରକର ॥
ଭଡ଼େ ଖଢ଼ିର ଫଳ ଗୋଡ଼ି । ଦେଖିଣ ତତଭ ବସ୍ମୋଷ୍ମ ॥
କେତେ ଉଜନ ପୁରେ ଲଳ । ଭୁଲରୁ ଲୁଉଚେ ଅଶିଲ ॥
ଦେଖିଲ ପୁଞ୍ଜ ମାଂସ ଖିଲି । ଉହଇ ଫଳ୍କ ପ୍ରାଣ୍ଯେ କତ ॥
ମତ ଛନ୍ମରେ ବେଲ୍ଲ ଥୋଇ । ବୋଲଲ୍ଲ ମୋର ବୋଖ ନାହିଁ ॥
କେବଳ ଚୈତନ୍ୟ ସନ୍ଧାସ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସୁଧା ପ୍ରେମ ରସ ॥
ଖାନ୍ଦନ କଚେ ଲକସ୍ତରେ । ସେ ଧ୍ୱନ ଶୁଣି ଶ୍ରବଣରେ ॥
ଚେତ୍ନୁ ହୃଜଲ୍ଲ ମୋ ଲାଜ । ଉହଲ୍ଲ ଫଗ୍ରଣ୍ଡେ ମନ ॥
ଚେଷ୍ଟି କଲ ପୁଞ୍ଜ କାଖ । ଉସ୍ମର ଏହେ କାହା ବୋଖ ॥
ତା ଶୁଣି ବୋଇଲ ଭାଉ ସତ । ଧନ୍ୟ ଜନକ ତୋର ସତ ॥
ଧନ୍ୟ ତୋହର ଭାତ ମାତା । ଧନ୍ୟ ତୁ ଅଟେ ତୋର କର୍ତ୍ତା ॥
ଧନ୍ୟ ଅଟଇ ତୋ ଜନକ । କୃଷ୍ଣ ବଶରେ ତୋର ମନ ॥
ପୁଞ୍ଜ ମୋ କଲେ ଖଲେ ଯାଇ । ଏ ବୃତ ଦେଖିବ ମୁଁ କାହିଁ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଭକ ଖତ । ବୋଲେ କସାଲ ସେ ସୁକଣ୍ଠ ॥
ମୁଣ୍ଡେ ଲୁମ୍ନନ ଭାଲ ବେଲ । କହେ ଅତଲେ ଉହ ସଙ୍ଗ ॥
ତା ଶୁଣି ବୋଲେ ସେ ସୁକଣ୍ଠ । ଶୁଣ ମୋହର ପ୍ରାଣପତି ॥
ସେ ସୁଧାକୃଷ୍ଣର ମହମା । ଜାଣି କପାଳେ ବେଦବ୍ରହ୍ମା ॥
ସେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମରସେ ଲଖି । ଅନ୍ତ୍ର ଚୈତନ୍ୟ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ॥
ଏକଳ ବନ୍ଧୁ ପଞ୍ଚଭରେ । ଅନନ୍ତେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କରେ ॥
କୃଷ୍ଣ ମହିମା ସେତେ ପଲ । ରହେ ଛାଇବ ମୋ ବାଳ୍ପକ ॥
ଭବେଁ ଭୁଝର ମୋର ମନ । କର୍ତ୍ତା ମହଭ ମୋ ନନ୍ଦନ ॥
ଏମନ୍ତ କାଳ୍ପ ସେ ସୁଦାମ । ପଢ଼ଭ ଏଷ୍ଟୁଷ୍ଠରେ ଧର ॥୮
ମାଂସ ଅଙ୍କିତା ନାଥେ କହ୍ନ । ତଲରେ ଅଭ ବେଳ ହୋଇ ॥

ମିଶିବେ ଫକୀରଙ୍କ ମଧ୍ୟେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନର ଆନନ୍ଦେ ॥
ଅତିଶ ଚରଣ ଥୋଇଲେ । ସକଳ ବୁଝାଇ କହିଲେ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ସାଧୁମାନେ । ଡେଇଲେ ଦେବଙ୍କର ସ୍ଥାନେ ॥
ବୋଇଲେ ଧନ୍ୟ ଏ ସୁନ୍ଦରୀ । ଧନ୍ୟ ଏହାର ଗର୍ଭଧାରୀ ॥
ଧନ୍ୟ ଅଟଇ ଏହା ପତି । ଧନ୍ୟ ଅଟଇ ଏହା ମତି ॥
ଧନ୍ୟ ସୁଫଳ ଆୟୁ ଆଜି । ଏମନ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମୁଖ ଦେଖି ॥

ମଧ୍ୟବାସ୍ତର୍ଦ୍ଧ, ଚିତ୍ରପଟାବଳୀ । ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗାରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।

ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସଙ୍ଗ ଭଜେ । ଅତି ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ମନେ ॥

ଏମନ୍ତେ ଦେବେ ବନ ଅନ୍ତେ । ବୁଲନ୍ତି ଭକତେ ସାଥରେ ॥
ଶୁଣ ସୁଜନ ଏ ଚରିତ । ଏ ବାର୍ଦ୍ଧ୍ୟରକ୍ତି ରସାମୃତ ॥
ଶ୍ରବଣେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଯେଉଁ ନର । ଭବ ସମୁଦ୍ରୁଁ ହେବ ପାର ॥
ଏହି ରକତନ କଥା । ତାହାଙ୍କ ସତ୍ୟ ଏହୁ କଥା ॥
ଦାମ୍ଭିକ ମୂର୍ଖ ଯେଉଁ ନର । ସେ କାହିଁ ଜାଣିବ ଗୋଚର ॥
ଯେ କର୍ଣ୍ଣ ଅଭକ୍ତେ କରିବ । ହୃଦୟରେ ଲଭାଇଣ ଦେବ ॥
କହିଲ କଥା ସ୍ୱନବାଣ । ମୋ ପ୍ରଭୁ ଚୈତନ୍ୟ ପଦ୍ମାଶ୍ରୟ ॥
ଅବର ସାଧୁଜନ ପାଦେ । ମୋ ଶିର ରହୁ ଅନୁମାଦେ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀବାର୍ଦ୍ଧ୍ୟଭାରସାମୃତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ମାଧବାଚାର୍ଯ୍ୟ ଶତ ଖଣ୍ଡୀ ବାର୍ଦ୍ଧ୍ୟଭକ୍ତ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଷୋଡ଼ଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଚୈତନ୍ୟଦେବ ଅତ ସୁବେ । କହିଲ ମନସ୍ଥା ଅଟେ ॥
ଅଚଅନନ୍ତ ବଚନରସ । ଦେବଙ୍କ ଶ୍ରବଣେ ପିୟୂଷ ॥
ହେ ମନ ! ଶୁଣ ସାବଧାନ । ଚଞ୍ଚଳ ନ କର ତୋ ମନ ॥
ଏ ଭକ୍ତ ଅଦଭୁତ କଥା । ଶୁଣି ଛାଡ଼ିବୁ ଚପଳ୍ୟତା ॥
ଅନନ୍ତେ ଶୁଣ ଚିତ୍ତପୁଟେ । ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଉପାଜନ୍ତ ଘଟେ ॥
ଭୂଷଣ ମଣିରେ ତା ସର । ନାମ ତା ଗୋଲୋକ ନଗର ॥
ତାର ଉପରୁ ତାର ତାହିଁ । ଯେ ଭୂମ ମାତା ପୁଷ୍ଟ ପୁର ॥
ଏମନ୍ତେ ଆମ୍ଭ ଦେବଗଣ । ତାହାରେ ଅଟନ୍ତି ଚଠାଣ ॥
ଅନନ୍ତ ବଇତୁ ଗଗନ । କୃଷ୍ଣରେ ବସିଥାନ୍ତି ଜନ ॥
ବହୁ ଲକ୍ଷେ ରଥ ଚକ୍ର । ଭ୍ରମ କରନ୍ତି ବୁଲିଥାନ୍ତି । ୧୦ ॥
ଯେ ବହୁ ଗାଢ଼ି ବଡ ଶବ୍ଦେ । ତୁରନ୍ତ ଯାନ୍ତୁ ଘୂର ଯେତେ ॥
ଚନ୍ଦ୍ର ଚେଉଁଚଳ ମିଳିଥାଇ । ଦାଶ ଗୋଟି ଶୀହା ଚାଇ ॥
ଚଉଦ ଯୋଜନରେ ଉଚ୍ଚ । ଯୋଗୀ ସଙ୍ଗମ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ॥

ବସ୍ତୁ ଚିହ୍ନିବ ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ । ତାହାର ଦ୍ୱାରେ ସେବକ ଅଛି
ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ସେମାନେ । ତାହାଙ୍କୁ ଅତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ମନେ ॥
ସେ ଅର୍ଥା ତାର ସଙ୍ଗେ ଥାଇ । ଦର୍ଶାଇ ତାର ପାଶେ ନେଇ ॥
ମାତା ଜନନ କେଉଁପ୍ରାଣୀ । କହଣ ସୁଧାସମ ବାଣୀ ॥
କଥା ସିଦ୍ଧାନ୍ତୁ ସେତେ ଥାଇ । ଯେ ଯାହା ମାଗେ ତାହା ଦେଇ
ଦାର୍ଢ଼ ବୋଲିବା ପଦ ତାର । ଗଣ୍ଠିରୁ ନୁହଇ ବାହାର ॥
ଏମନ୍ତେ କଟୁଥାନ୍ତି ଦନ । ଶୁଣହ କାରଣ ବଚନ ॥
କେଉଁଦିନେ ଯାଚିଜନେ ଭୋଗୀ । ସେଠାରୁ ନ ଆସଇ ଉଠି ॥
ସବୁ ଯେ ବ୍ରହ୍ମକର୍ମେ ଥାଇ । ଯେ ଯାହା ମାଗିଲେ ତା ଦେଇ
ଧନ୍ୟ ପଦାରବିନ୍ଦ ସତେ । ଅନେକ ମନ ଅନୁଭବେ ॥
ସ୍ୱଜନ ଜନେ ବସ୍ତୁ ଦେବେ । ଦଇବ ଦୁଃଖିଜନ ଠାରେ ॥
ଏହି ପ୍ରକାରେ କଟେ ଦନ । ନଜାଣେ ଅନ୍ୟ କଥାମାନ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଦନ ଅନ୍ତେ । ତା ସଙ୍ଗି ଗୁଣନ୍ତି ଜଗତେ ॥
ଯଶ ଶୁଣିଲେ ତା ଜଗତ । ପ୍ରଶଂସା କଲେ ଅପ୍ରମିତ ॥
ଲୋକେ ବୋଲିଲେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ । ବୁଲିଆ ଜଗର ଜୀବନ ॥
ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଜନ ହୋଇ । ଯେ ଯାହା ମାଗିଲେ ଦଅଇ ॥
ଏଣେ ଲୁଣ୍ଠନ ତାର ଗତ । ବୋଲିଣ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ॥
କହଇ ପର ଉପକାରେ । ନାମ ରଚନ ଜଗତେ କରେ ॥
ଏମନ୍ତ ହୋଇ କଣ୍ଠଦେଶେ । ତା ଯଶ ଜଗତେ ପ୍ରକାଶେ ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ବଳବାନ । କଢ଼କାଗାଳି ତାର ମନ ॥
ତସ୍କରେ ଦସ୍ୟୁ ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ । ଚଳନ୍ତି କଲେ ଜବଗାଷ୍ଠ ॥
ଅତି ଦୁର୍ଜନ ଦସ୍ୟୁ ଗୋଟି । ସ୍ୱଳନ୍ତେ ପଶୁଅଛି ଦୃଷ୍ଟି ॥
ଛଦ୍ମ ବେଶଧାରୀ ଜନାଧାରୀ । ଅଦ୍ଭୁତ ଗର୍ବ ଅଛି ଯତ୍ନ ॥
ଭସ୍ମ ଅଙ୍ଗେକ ଗିରି ଜନ୍ମୁ । ଚିତ୍ରେ ବୋଧ୍ୱା ଜନ୍ମୁ କର ॥
ଦୂରାନ୍ତ ବଲ୍କ ଲୁଗରେ । ବଳନ୍ତୁ କଲେ ତାର ଦ୍ୱାରେ ॥

ଧୀରେ ଶ୍ୱଳନ୍ତ କୁନ୍ତସ୍ୱାମି । ଗଙ୍ଗେ ଦୁଇରେ କହି କଥି ॥
ଯାହାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଶଙ୍କର । ତାଙ୍କ ଯେ କଣ୍ଠର ସ୍ପର୍ଶ ॥
ଅଇ ଅଚଳ କେତେ ଦୂରେ । କେଶାର ଦାଶ ଜନା ମୋରେ ॥
ଅମ୍ଭେ ହୋ ଯିବୁ ତାର ପାଶେ । ଚଳଇ ମାଗିବାର ଅପେ ॥
ଏମନ୍ତ କହି ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । ସେଠାରୁ କରନ୍ତି ଗମନ ॥
ଜେଣୁ ଜଗର ଅନୁଗ୍ରହ । ଘରେ ତା ଅଛ ନାହିଁ କହ ॥
ଭକ୍ତ ଗଣ୍ଡିଏ ଅଛ ଧନ । ଭକ୍ତି କରନ୍ତ ବୋଲି ଜନ ॥
ଘରେ ତା ଅଛ ନାହିଁ ଯେଣୁ । ଜାଣିଲେ ଯାଉଛ ସେ ଜେଣୁ ॥
ଜେଣୁ ଅଗନ୍ତୁ ଦାମୋଦର । ଦେଖି ଗଲେ ସେ ଧାତ୍ରର ॥
ଲୋକେ ବୋଇଲେ ତହିଁ ଥାଇ । ଏହୁଟି ଜଗର ଈଶ୍ୱର ॥
ତାହାଙ୍କ ଶୁଣିଣ ଚକ୍ରପାଣି । ଜଗର ମୁଖ ଶୁଣି ରହି ॥
ଶୁଣ ହେ ଦୁଲିଆ ଜଗର । ଅମ୍ଭେ ଆସିବୁ ତୋହଠାର ॥
ସ୍ୱରୂପରେ ତୋ ଘରତ । ଶୁଣୁ ସେ ଆଲି ଦଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡ ॥
ଜଗର ଗାନ୍ଧୁ ଏକ ଜଣେ । ତାହା ନଯିବ ଏ ସ୍ୱରୂପେ ॥
ଜଗୁ ହେଲେ କଥ ବୋଲ । ସେ ଯାହା ମାଗିଲେ ଦେଇଲ ॥
ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଅମ୍ଭେ କର୍ଣ୍ଣେ । ଅତ୍ର ରହଣ କର ମନେ ॥
ଆସିଣ ଅଛୁ ତୋର ପାଶେ । ଚଳଇ ମାଗିବାର ଆଶେ ॥
ଯାଅ ନ ଦଅ ତୋର ମନ । ଜନ୍ମଲି ଦୁଲୁଣ ବଚନ ॥
ତା ଶୁଣି ଦୁଲିଆ ଜଗର । ବନ୍ଦିଣ କଲ୍ଲି ନମସ୍କାର ॥
ବୋଇଲ୍ଲ ଶୁଣ ହେ ଗୋସାଇଁ । ଏହା ସେ କହୁଛ କାହିଁ ॥
କେବା ଦଅଇ … । ଜଗତ ଈଶ୍ୱର ପଦ୍ମନ ॥
ମୋ ଛର କେତେକ … । ଦେବାକୁ ହେବ ମୋର ମନ ॥
ହେଲେ … ମାଗୁଛ ଗୋସାଇଁ । କହ ଶୁଣିଲ ଜନା ମୁହିଁ ॥
ତା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ଦାମୋଦର । ଅଭେଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ॥
ମେଘ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱର ବାଣୀ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି ॥

ତେଣୁ ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ଜଗତ ରଟିଲ ଏହା ଶୁଣ ॥
ଜନ୍ମ ଅନ୍ତିମ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅ । ଅଶେଷ ଦେବେ ଦଣ୍ଡ ପାଅ ॥
ଅର୍ଥକ ର କର୍ଷକ ତୋଷେ । ଏତେକ ମାଗିଲ ସୁରତେ ॥
ତା ଶୁଣି ପୁଣ୍ୟ ଜଗତ । ବୋଇଲ୍ଲ ଶୁଣ ଦ୍ୱିଜବର ॥
ଏ ମୋର ସୁତକୁ ଦୟାର । ଯାହା ଦେଖିଲୁଟେ ହୃଦ ॥
କେତେକେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ । ମୋହର ସ୍ୱର୍ଗରେ ଲଭିବ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଜନ୍ମ ଧର । ତରଲ୍ଲ କେତେଗଣ୍ଡ ଜଳ ॥
ଉଚ୍ଛେଦ ଦ୍ୱିଜହସ୍ତେ ଦେଲ । ତାହାଂ ନିଜଲ୍ଲ ସ୍ତୁତି ଅର ॥
ଅଟଳ ଖଣ୍ଡ ହସ୍ତେ ଧର । ଲଗି ଥୋଇଲ୍ଲ ସତ୍ତ୍ୱର ॥
ବୋଇଲ୍ଲ ସେବ ହେ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ତା ଶୁଣି ଜମଜାଉମଣ ॥
ଖଣ୍ଡ ଅଜର ହୋଇ ମସ୍ତନ । ଡିଙ୍ଗିଲେ ଜଗତ ଜଡ଼ନେ ॥
ଛତ୍ରାଟେଙ୍କା ଜଳ ସେତେ । ଡିଙ୍ଗିବା ବୋଲନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗତେ ॥
ଅନ୍ତର କର ତା ଖଡ଼ାଇ । ରହିଲେ ଅନନ୍ତ ହୋଇ ॥
ତା ଦେଖି ବୋଲ୍ଲାଇ ଜଗତ । ହେ ଦ୍ୱିଜବର ଶୁଣ କର ॥
ମୁଁ ଏବେ ଯାଉଛି ସ୍ୱର୍ଗେ । ଏ ଖଣ୍ଡି ଜଳତା ଜମସ୍ତେ ॥
ତେଣ ମୋ ପୁତ୍ର ଦ୍ୱିଜବର । ତଡ଼ ଅଣିବେ ଘରେ ମୋର ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯାଜ ସୁଖ ହୋଇ । ଲୋଚନ ଜଳେ ଗୋସାଇଁ ॥
ବୋହୁଲେ ଉପକାରେ ଥିବେ । ତେଣୁ ମୁଁ ଯାଉଅଛି ଏବେ ॥
ତା ଶୁଣି ଦ୍ୱିଜ ବୁଝାଇ । ଅଳପ ମନେ ମନେ ହସି ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହେ ଜଗତ । ତାରିଲ୍ଲ ଜାତାପଣ ତୋର ॥
ଶୁଧିଲି ଜନକୁ କପାଳ । ସେ ଅର୍ଦ୍ଧ ଲୋଚନ ଦଅଇ ॥
ଜଳଂ ଯେ ଫଳ କାର୍ଯ୍ୟ କହ । ଅର୍ଥକ ଗାଉଛି ଲେଖିଛି ॥
ଅଜର ଦୁଃଖର ଜରେ । ଜାଣ ଦୁଃଖ ଯେଉଁ ନରେ ॥
ଯେବେ ତା ଦକ୍ଷିଣା ନ ଦେଲ । ତର୍ପଣେ ଫଳ ଅଉ ତାହାଂ ॥
ବୋଧିଲେ ଭେଷଜ ଅଜ୍ଞାନୀ । ଜାଣି ଦୋଷଯେ ଦୁଃଖ ଗୋଚ ॥

ଭୂଭାର ଉଦ୍ଧାର ଯଦ୍ୱାରେ । ଯବନ ଧର୍ମ ହୋଇ ଯେତେ ॥
ଏମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନ କଲେ । ଫଳ କିଛି ନାହିଁ ଥିଲେ ॥
ଅତ ନ ଥିଲେ ଅନ୍ତୀ ପ୍ରାପ୍ତେ । ଏ ପ୍ରଭୁ ଉଦ୍ଧର୍ତ୍ତା ଯାଏ ॥
ଏଣୁ ମୁଁ କହୁଅଛି ତୋତେ । ଅବନ ଗନ୍ତି ଦଣ୍ଡ ମୋତେ ॥
ଦୋଷତ୍ରା କର ଅଗ୍ନେ ଯାଇଁ । ତୋର ଅଭୟ ଲଭିଥାଉ ॥
ନୋହିଲେ ନ ଦେଖିଲ ଶୋକ । ଅଧ୍ୱଂସ ଉ ଉନ୍ମଭ ଅବା ॥
ଜେଣ ମୁଁ ଦୂଷି ଉପ୍ରଭର । ଏଥିରେ ସଂଶୟ ନ କର ।
ତା ଶୁଣି ଉଦ୍ଧବ ଭୂଭରେ । ଅନେକ ଗନ୍ତି ଧର ହସ୍ତେ ॥
ଜାନ୍ଧଣ ହସ୍ତେ ଦେଲେ ନେଇ । ବୋଇଲେ ଶୁଣହେ ଗୋସାଇଁ
ଏବେ ଉଦ୍ଧବ ଉଚ୍ଚେଭର । ମୋତେ କରୁଣା କରି ତୋର ॥
ତା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ଉଭଣ ଅନେକ ଉଲ୍ଲାସ ॥
ଯେତେଷ୍ଟୁ ଉଭେ ଉଭ ଯଲେ । ପିଣ୍ଡା ଦୈବଦୋଷତ୍ରା ଗାଇ ହଲେ ॥
ଏଥେଣ ଉଦ୍ଧବ ଭଲ୍ଲ ତନ । ଏକାନ୍ତ ସ୍ଥାନେ ଯାଇଁ ମିଳ ॥
ଉଯିଲ୍ଲ ଦଣ୍ଡଳ ଅପନେ . । ହୁରଣି ଚନ୍ଦ୍ରାଉର ମନେ ॥
ବୋଇଲେ ଅହେ ମହାମେରୁ । ଅଶେଷେ ପ୍ରାଣିଙ୍କର ଗୁରୁ ॥
ଭୂମିର ସଂହାର ଅଲେ । ପ୍ରାଣ ତୋଷନ୍ତି ପ୍ରାଣୀମାନେ ॥
ଏଣୁ ମୋ ଭୂଜୁମର ନନ୍ତା । ଭୁକ ହେ ପ୍ରଭୁ ଉଗହୁଁ ତା ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସ୍ମରେ ଭଯି । ସ୍ମରେ ଶ୍ରୀହରି ନାମ ଦୋଷି ॥
ଏଣୁ ସେ ଯଲେ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । ଯେ ପ୍ରଭୁ ଭାଭିଙ୍କ ମର୍ଦ୍ଦନ ॥
ଗ୍ରାମଲୁ ଭାହାର ହୋଇଲେ । ଚିତ୍ର ସ୍ତୁତି ଦୋଷ୍ଣ କଲେ ॥
ଉଭଉ ଲୁହେ ଲୁଭଗ୍ରାହ୍ମ । ଲୁହେ ଭୋଗାନନ୍ଦ ହୋଇ ॥
ଭଅରେ ଲୁଉ ଗୋଟି ଉଭ । ଅଶେଷ ଦୁଷ୍ଟ ଛନ୍ଦ ଲଭ. ॥
ସନ୍ତୁ ଧ୍ୟାନ ସୁଭଯାଇ । ପର୍ବ୍ବ ନଭାଭ ଭୁଖ ଭହ ॥
ହେମ ମରଭ ସ୍ୱଲଭ । ଲଭଣ ଯୋଗେଶ ଭଉହ ॥
ଏ ଅତି ଦାଭା ଦୁର୍ଦ୍ଦମାନ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଭ ନଭଃାନ ॥

ଶୁଣ ବନ୍ଧୁଣ ବନମାଳୀ । ରଙ୍ଗର ଦୂତେ ସଙ୍ଗେ ଭଳି ॥
ଅନନ୍ତ ସର୍ବଜ୍ଞ ସମସ୍ତରେ । ମିଳନ୍ତେ ନନ୍ଦର ଦ୍ୱାରେ ॥
ଦ୍ୱାରେ ରହିଣ ନନ୍ଦର । ଡାକନ୍ତେ ଡାକ ଗୋପାଳର ॥
କେଉଁଣେ ଯେ ନନ୍ଦର ମାତା । ବସିଣ କରୁ ଅଛ କଥା ॥
ପୁତ୍ର ମୋ ଗଲ୍ପ ବହୁ ବଳ । ସବୁରୁ ନନ୍ଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ ॥
ଏବା କାରଣ ଭାବ ହୋଇ । ବହୁ କ ଏବା ହୋଇନାହିଁ ॥
ତେଣୁ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରା ଜଇ ଚନ୍ଦ୍ରେ । ବସିଣ ଅଛନ୍ତି ଏକାନ୍ତେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି କହି ସ୍ନେହେ । ଡାକ ଶୁଣିଲ କର୍ଣ୍ଣବନେ ॥
ଉଠିଣ ଧାଇଁଲ ତ୍ୱରିତେ । ଦ୍ୱାରେ ଦେଖିଲ ଅକ୍ରୂରେ ॥
ଅଛ ବଣାଳ ବାହୁ ପୁଣ । କରେ କଙ୍କଣ ବଳୟ ॥
ମହାଚଣ୍ଡାଳ ବଣ୍ଣୁଳ । ସୁନ୍ଦର ମୁ ଦଣ୍ଡ କପୋଳ ॥
ରଙ୍ଗଅଧର ମନ ହାସେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ଯେ ॥
ଏମନ୍ତ ରୂପ ଭାଙ୍ଗ ହେଉ । ବଚନ କହନ୍ତ ନ ପାରେ ॥
ଜନ୍ମର ବଉଳ ମନର । ଜୟ ଏ ଅଶ୍ରୁ ଅଚ୍ଛ ସ୍ୱର ॥
ତାଙ୍କୁ ଏ ଅଇଲ ଗୃହରେ । ଏହା ମୁଁ ଜାଣିବ କେମନ୍ତେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଚନ୍ଦ୍ରବଳ । ଦାଣ୍ଡ଼ ଅଇଲ ବାପ ସ୍ୱର ॥
କନ୍ଦେ ବନ୍ଧୁଇ କେତେ ସ୍ୱର । ଉଣିଶ ଦହ ମୋ ଅଙ୍ଗର ॥
ତା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ଦେବଗଣେ । ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣସି ଗୋ ମାଏ ॥
ଭ୍ରମର ପୁତ୍ର ବାନ୍ଧେ ବସି । ଅନ୍ତରେ ଦେଉ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ॥
ଜୟ ଅଇଲ ଏବେ ଦେଇ । କେଉଣ ରଙ୍ଗ ଜଗ ରଙ୍ଗ ॥
ଲୁଣା ଅଶ୍ରୁ କେ ଥିଲେ କେତେ । ଏବେ ଦେଇ ବହୁବଦା ମୋତେ ॥
ଅନ୍ତେ ସେ ମହାର ବୋଲୁଅଛି । ପଇଣୁ ବୋଲିଣ ନ ପାରି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସ୍ୱର ଯୋଇ । ବ ଛାର ଦେଖି ସ୍ୱଦଗାମ୍ଭ ॥
ଜଙ୍ଗ ମାଙ୍ଗା ସେହ ସ୍ୱଳ । ମଣିତେ ରଖି ଅନୁଥାଇ ॥
ଏହି ପ୍ରଭୁରେ କେତେ ଅର । କେଉଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳ ଦେଇ ॥

ଅଛି ଶୌରଭା ଠାକ ନାହିଁ । ଚୋରକୁ ଗରଡକୁ ଭୟ ॥
ଅଭ ତ କରେ ଅଛୁ ଚୋର । ସତେକି ଛାନ ନାହିଁ ମୋର ॥
ତା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ । ବୋଇଲେ ଶୁଣସି ଗୋ ମାତ ॥
ତୋ ଘରେ ଯେବେ ନାହିଁ ଛାନ । ମୋ ଘର ହୋଇଲଣି ଶୂନ୍ୟ ॥
ଅଦିନ ଦେଖିଥାଉ ଦୁଃଖ । ଏବେ ତୋ ଯାଉଅଛି ସୁଖ ॥
ତା ଶୁଣି ଜଗତର ମାତା । ବୁଝିବୋଇଲେ ଏ କି କଥା ? ॥
ଅଭ ଦଶ୍ରଜମାଷ ରହ । ରଜନ ଜଉ ସ୍ଥିତି ଯାଉ ॥
ନୋହିବେ ଶୀତଳ ମଣୋଷ୍ଟ । ଛଉ ଯାଉରେ ଜାଉ ଘର ॥
ଜଗତ୍ ନ ଜାଣେ ଯେବେ । ଭୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଛାଡିବେ କେବେ ॥
ମୁଁ ଯେତ ବୋଇବ ମୋତେ । ଏକଥା ବୋଲିବ ଜଗତେ ॥
ତା ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି । ଅଶ୍ରେଷ ଜଗତ୍ ମୋ ଅଛି ॥
ଶୁଣେ ରହିବା ତର ନାହିଁ । ଏବେ ଖାଉଛ ଯନ୍ତୁ ମୁହିଁ ॥
ଏ ଘର ଭୁଞ୍ଜା ମୁଷ୍ଟି ଯାହା । ଅଜସ୍ରୁ ପାଇଅଛୁ ତାହା ॥
ଏମନ୍ତ କହି ମଧୁହାସ୍ୟ । ଯେଠାରୁ ଘରେ କଣେ ଜଉ ॥
ଲକ୍ଷଭଗନ୍ତି ଲଗଚାର । ତଣ୍ତ୍ରେଣ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ॥
ଏହିଭକ୍ତକୁ ଶୁଣ ମନ । ଜଗତ ଜନନୀ ଜହନ ॥
ଅନ୍ଧ ସେ ରଜାବଢା କରୁ । ଯାଉଣ ପୁଷ୍ପକୁ ଜାଉଲ ॥
ତା ଶୁଣି ଜଗତ ହରଷେ । ଯାଇ ମିଳିଲୁ ମାତା ପାଶେ ॥
ବୋଇଲୁ ମାତା ମୁଁହ ଭୟେ । ମୋତେ ଜାଣିଲ କାହିଁପାଇଁ ॥
ଜାହୁଁ ସେ ମିଳିଲୁ ହେଉଛ । କହୁ ଗୋ ସ୍ୱରୂପ ବଚନ ॥
ତ ଅଜା ମାଗି ଯାଉ କଲୁ । ଉଷାର କର ତ ଅଟିଲୁ ॥
କେଉଁ ପ୍ରକାରେ ଦେଲେ ହର । କହ ଗୋ ଏସବୁ ତ କର ॥
ଶୁଣର ଏସନ ବଚନ । ଶୁଣି ବୋଇଲେ ମାତା ପୁଣ ॥
ଜାତୁଲ ତ୍ରିହଲ ତରେ ସୁତ । ମୋତେ ଲଭିବ ଅଜନିତ ॥
ଯାଉଂଯାମଣ୍ଡି କର ଘର । ସେଥି ସେ ଶୁଳ ଅନୁସର ॥

ଲକ୍ଷ୍ୟ ଚାଲ୍ଲା ଅଛି କାନ୍ତେ । ଜଳନ କଲି ମୁଁ ଲୁଚଲେ ॥
ତା ଶୁଣି ଯୋଗିଆ ଭଣଇ । ମନରେ କରଣ କହ୍ଲ ॥
ସୁତ ତାହାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଦେଖି । ସେ ସୁତ ଦେଇକଲୁ ଅଧି ॥
ଅକର ପୋଷେ ଏ ଉଦର । ଉଷ୍ଟେ ସେ ହିଲୁ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ହେ ମାତ ସ୍ୱଲ୍ପବୃଦ୍ଧା ବେଳେ । ଦେଖିଲୁଟିକ ଧର୍ମଭୋଳେ ॥
ମାତା ବୋଲଇ ଅରେ ସୁତ । ସୁତ କହିଲ୍ ଅଦ୍ଭୁତ ॥
ଅମୃତ ସ୍ୱାଦେ ଜଗ ହୋଇ । ଜାଣନ୍ତେ ଅଛି ମୁଁ ଥାଇ ॥
ଦେଖିଲି ଅପୂର୍ବ ସ୍ୱପ୍ନ । ଯେପରେ ନନ୍ଦନ ରୂପ ॥
ସ୍ୱପ୍ନରୁ ଅଛି ମୋର ବର୍ଷ୍ଟ । କଦାଚ ଦେଖୁଥିଲେ ମୋତେ ॥
ମୁଁ ନେଇ ଉଚ୍ଛୁଳ ଘର । ଥୋଇଲ୍ ମଢିର ମୋହର ॥
ତାହାର ସ୍ୱର ଭୁଲା ଦେଖୁ । ଖିଆଲୁ ମେଲ୍ଲଣି ମାଗିଲ୍ ॥
ମୁଁ ସେ ଭଣିଲି ତାହାପରେ । ଉଚ୍ଚେ ନାହିଁ କଦାଚରେ ॥
ଶୁଣି ମୁଁ ଆଜଲି ଦ ଦେବେ । ଅଜନ୍ମ ଗାଳନ୍ତି ବୋଇଲେ ॥
ଶୁଣି ଭାଷଇ ସ୍ୱଦେଶରେ । ନମିନ୍ତ ମାତା ଗାଢରେ ॥
ଉଠି କହାଲେ ଯୋଡ଼ି କର । ବୋଇଲ୍ ଧନ୍ୟ ଜୀବ ତୋର ॥
ଏବେ ମୁଁ ତୋର ରୂପ ଦେଖି । ସଫଳ କଲି ଧର୍ମ ଅଛି ॥
ମାତା ବୋଲଇ ରେ ନନ୍ଦନ । ମୋ ଲାଗି ଦେଖୁଛ ଗହନ ॥
ତୋତେ ମୁଁ ପୁଷ କଲ ସାଇ । ହେଉ ଦେଖିଲି ସ୍ୱପ୍ନ ଗାଢ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ପୁଷ ଭଲ । ଧରୁ ଚଳିଲ୍ ଅପ୍ସର ॥
ବୋଇଲ୍ ଶୁଣସି ରେ ବାବୁ । ସବେ ତୋ ଗୁଡ଼ ଟଞ୍ଜ ସବୁ ॥
ଶୁଣି କହିଲ ଦେଲ୍ ଦ୍ୱୟଂ । ମଢିରେ କାହିଁ ଠାବ ନାହିଁ ॥
ଜାତାଦ ଭୃତ୍ୟ ମାଁନନ୍ଦରେ । ଗୁଡ଼ି ଉଦ୍ଧୃତ ସବୁଠାରେ ॥
ତା ଦେଖି ବିସ୍ମୟ ମନ । ଧନ୍ୟ ମହିମା ଭଗବାନ ॥
ଅନନ୍ତ ସନାତନ ଠାକୁର । ଏ ଅଂଶ ଅରକ୍ଷିତ ନରେ ॥
ସୁଅନ୍ତୁ ଯେ ଏତେ ସ୍ତବ । ବୋଡି ଭକ୍ତାଙ୍କେ ନାହିଁ ଲୁଷ ॥

ଏମନ୍ତ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ସେବା । ଯାହା ସେ ଲଭେ ଅନ୍ୟ କେବା
ଧୂଳ ଭା ଧୂଳ ଭା ଉଚ୍ଚ । ଦଅର୍ଥେ ଚାହାଉଁ ପଦ ॥
କେବଳ ନରଦେହ ଦହୁ । ପଶୁଙ୍କ ପ୍ରାୟେ ସେ ଚାଲ ॥
ଏବେ ଭ ଶୁଣ ମୋ ଉତ୍ତର । ପାଧି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମ ସାର ॥
ଏସାରେ ସତ୍ୟ ଏହୁ କଥା । ଅଉ ସକଳ କଥା ମିଥ୍ୟା ॥
ଏଣୁହି ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ତମୂଳ । ଲଭନ କଥା ଅନ୍ୟ ମୂଳ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ମାନ୍ୟେ ଗୋଲ୍ୟେ । ଶ୍ରୀହରି ପାବେ କରି ଲୟେ ॥
ଶ୍ରୀହରି ପାବେ ଦେଇ ମନ । ଅନନ୍ତେ ଚାହାନ୍ତେ ଧନ ॥
ଏମନ୍ତେ ଜଗତର ସର । ଭଗତେ ହୋଇଲେ ପ୍ରକାଶ ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ହେଉ ଦେଇ । ଏ ଚାଢ଼ଖଣ୍ଡ ଅଟଇ ॥
ଏହା ସେ ଶୁଣି କରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା । ଲଭଇ ଚାହିଁ ପାଦଚାଆ ॥
କହଇ ଦାସ ସ୍ୱମଦାଶ । ମୋ ପ୍ରଭୁ ଚମଳାଚଳାଶ ।୨୦୦॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଚାଢ଼ଖଣ୍ଡଭାରପାମୃତେ ମନ-ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଚବୀର ଚତୁର୍ଥାନ ଚାଢ଼ଖଣ୍ଡ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ସପ୍ତଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

କହେ ଚୈତନ୍ୟ ମହାଜ୍ଞାତା । ଭକତଙ୍କୁ କେତେ କଥା ॥
ଶୁଣ ହେ ମନ ଦୃଷ୍ଟି । ଚାଢ଼ଖଣ୍ଡର ସେ ଲକ୍ଷଣ ॥
ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ଭାର ଘର । ତାହାରେ ଅଟେ ମାଲାଚାର ॥
ନାମ ଭାହାର ନଦିଚାର । କୃଷ୍ଣ ସେଣ କରେ ଚାପ ॥
କର ଅପଣ ଚଳବୃତ୍ତି । ପୂଜ ସୁଗନ୍ଧ ଚଢ଼ାନ୍ତି ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଦିନରେ । ବେଉଚ ଯାହା ରହିଲେ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀପାକ ଭଲେ ନାଇ । ଏକା ଗଲେ ନଦିଚାର ॥
ଚଢ଼େ ବୈଷ୍ଣବ ହେଲ ଭାର । ଭୋଳଲ ଧୂଳ ଏ ଘସାର ॥
ତ ହେଲ ଚାପ ପୁଣ ମୋର । କେବଳ ନୁହଇ ତାହାର ॥

କେବଳ ଜୀବର ଉଦ୍ଧାର । ହେବାକୁ ହରିନାମ ସାର ॥
ଏସାରେ ଅନ୍ୟ କର୍ମ ଯେତେ । କେବଳ ମିଥ୍ୟା ଏ ସମସ୍ତେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ମଣି ଭାଗ । ବୈଷ୍ଣବପଣ କଲ୍ଲ ଅପ ॥
ଭୋର କୌତୁକ ଅଶେଷ କରି । ଘୁବେଶ ଧଇଲ ଶ୍ରୀହରି ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସ୍ଥାନ ଯେ ତଳର । ଦ୍ୱାଦଶ ତିଳକ ଯେବଳ ॥
ଉତ୍ତମ ତୁଳସୀର ହାର । ଗଳାରେ ଲଉଥାଇ ତାର ॥
ଦଣ୍ଡଅ ପଦ୍ଧାଇ ବୁଟିଗାଳ । କରଣ ଆଇ କରତାଳ ॥
ଜାଗେ ଯାଉଣ ଜନ୍ମା ଗଣ୍ଡେ । ମେଲ୍ଲିଇ ଅନୁଥାଇ ଖାଣ୍ଡେ ॥
ମିଳଇ ସିଂହଦ୍ୱାର ଠାରେ । ପତିତପାବନ ସମ୍ମୁରେ ॥
ନୃତ୍ୟ କରଇ ଖାଣ୍ଡେ ଉଭ । ଅନେକ ବନ୍ଦନ ହୋଇ ॥
ଲମ୍ବ ତଳଇ ଶିଖାମନେ । ମିଳଇ ଶ୍ରୀମଦନମୋହନେ ॥
ଉଲ୍ଲୁଭ ଫଳେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଯୋଗକୁ ଅନାଇ ॥
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ କରି ବନ୍ଦନ । ଉଠି କହିଲେ ଯୋଡ଼େ ହସ୍ତ ॥
ବୋଲଇ ଲୁଚ ହୋଇ ସିଦ । କଲିଶ୍ରୀମୁଖ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଦୃଢ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୋ ଜୀବର କାରଣ । ବରଦ ଲୋକଙ୍କର ଧନ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି କରେ ନୃତ୍ୟ । ସୁଖ ହୃଦଇ ଭାବ ଗୀତ ॥
ଅଜାଇ ଭାଳ କରେ ଯଉ । ବଜାଇ ଅଡ ଅଧ କର ॥
ଦକ୍ଷିଣାମୁଖ ଖାଏ ଯାଇ । ଧାଇଣ ପୁଣି ଅନୁଥାଇ ॥
କର୍ଣ୍ଣ ଭା ଅର୍ଜନ ବାଟକୁ । ବର୍ଣ୍ଣଣ କଲା ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ॥
ଫଳକୁ ପୁଷ୍ପ ଅନୁସାର । କର୍ଣ୍ଣ ଏକବ ଭୃତ୍ୟେ ଖାଇ ॥
ଅକରେ ବେଦକୁଳ ବୋଲି । ନାଚଣ ଅଜୁଥାଇ ଭେଳ ॥
ସୁଖେ ଯେ ଭେଳକରେ ଅଣ । ଭୃତ୍ୟେ ଅନେକ ପୁତ କରି ॥
କର୍ଣ୍ଣ ରୀ କିଣ୍ଡିପ୍ତ ଭାବଥ । କର୍ଣ୍ଣ ରୀ ଭାଗିଠମାଳଥା ॥
ଜାଜା ବ୍ରହ୍ମେ ମାଡି ଯେତେ । ଘରୁ ଦେ ଖୋଜ ଲଣେ ତୋତେ
ଦୂତପଦ୍ମରେ ପଦ୍ମମାଳା । ଅପ୍ଟ କମଳା କରେ ବେଳା ॥

ଅନେକ ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର । ପୁରେ ତୋ ହୀରାଙ୍କ ଯାକର ॥
ଶ୍ରବଣେ ମକର କୁଣ୍ଡଳ । ଜ ରତନମଣ୍ଡଳ ସୁଭଲ ॥
ଶିରେ ଚଉଖୀ ଝଃକନ୍ତ । ଜ ଶୋଭା ଦଉନ୍ତି ସନ୍ତ ॥
ତୋ କଳାଇଥି ଲୁଗ ଦେଖି । ଉକଡଭନ ସ୍ଥଏ ସୁଖି ॥
ସ୍ତନର ଶ୍ରେଭଶ୍ଚ ସ୍ରୋଳା । କୁଚଂ ଅଗର ଶିଚୁରେଳା ॥
ସେ ଚୋଳ ଶ୍ରିଦ୍ରୁଭ ସୁଭଲ । ଅଶେଷ ପ୍ରାଣିଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ॥
ସେ ଲୁଚେ ଖଟ ଭଞ ଦେଖି । ପିଣ୍ଡର ନ ଖାଉଲ ଅଖି ॥
ଭର୍ଦ୍ଦ ଉଣ୍ଣ ମଉ ଯାଉ । କ ଭଉଖାରେ ଗୋଡ ତାଉ ॥
ତୋହର ଅଲମ୍ବ ଚରଣ । ଉକଭ ରମ୍ଭ ଉଦାରଣ ॥
ସେ ଖାଦ୍ୟରୁ ଭଗା ଅନେ । ଲଉଣାଦାର୍ଦ୍ଦ ମୋର ଅନେ ॥
ଏମନ୍ତେ ଚୋଲ ଶୀଭ ଗାଇ । ନାଦ୍ରଉ ଉନମଉ ହୋଉ ॥
ଯଭାଇ ନାଭ ମୁଖ ଧୂଭ । ଚରଣ ଛଉନ୍ତେ ମେଦଗ ॥
ଭଗର ଦୁଲ୍ ଦୁଲ୍ ଚୋଲ । ତା ଭଣି ଭଦ୍ର ଜପଉଲ ॥
ଏହୁ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରଭଜନେ । ନାଚଉ ଶ୍ରୀ ଭଗମୋହନେ ॥
ଏମନ୍ତେ ଭଣ୍ଟ ଦବ ଅନ୍ତେ । ଶୁଣ ସୁମନ ଶୁଦ୍ଧଚରେ ॥
ଶ୍ରୀ ଭଗମୋହନ ଭଦାସେ । ପୁଷ୍ପଶଣ୍ଡା ଅଡ ତୋଷେ ॥
ଭଷିଣ ପୁଷ୍ପଶ ଭଉନ୍ତ । ଅନେକ ଲୋକେ ଶୁଣୁଭନ୍ତି ॥
ଭଦ୍ରଦା ସ୍ଥଲ୍ଲୀରେ ଭଉ । ସବୁର ମନ ଅନ୍ଥ ହୁଉ ॥
ଏମନ୍ତ ଦେଲେ ମଣିଦାସ । ଅଧିଶ ହୋଇଲେ ପ୍ରତେଷ ॥
ଯଭାଇ ଭଉଭଜ କଉ । ମୁଖେ ବୋଲିଉ ଗ୍ରାମ ଦଉ ॥
ଚରଣ ତୋଳ ନୃତ୍ୟ କରେ । ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦରଙ୍କ ଛାମୁରେ ॥
ମନ ଉଦେଖି ପଡୁଥାନ୍ତେ । ଭକ୍ତେ ଭାଗ୍ୟରୁ ନାହିଁ ଉନ୍ତେ ॥
ପୁଷ୍ପ ଉଭଟେ ଭରଉ । ଲୁହାଃ ଲୁଦ୍ର ଛଭଉ ॥
ତା ଦେଖି ଶଚ୍ଚୀ ତୋଷଭଲେ । ପୁଷ୍ପକ ରଙ୍ଗେ ଲୁଉଭ ॥
ତୋଉଲେ ଶୁଣ ଅରେ ମୁର୍ଖ । ଏ ଭକ୍ତପୁଷ୍ପର ଖାଦ ॥

ଚରଣ ଟେକ ନାବୁଅକୁ । କହୁଣି ମାତ୍ର ମୁନିଙ୍କୁ ॥
ଲକ୍ଷମ ହେଲେ ବସିଛନ୍ତି । ଦେବଙ୍କ ସମାନ ବସନ୍ତି ॥
ଏଥେଁ ଭରତ ତୋର ଏବେ । ନାବୁ ଧୁମ୍ବ ବାନ୍ଧି ଦେବେ ॥
ବୋଲାଇ ମନୁଆର ଏବେ । ପୁଣ୍ଣ ନ ଶୁଣୁ ତୋ କର୍ଣ୍ଣେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଚଣ୍ଡୀ କୋପେ । ଯାଇ ଦଣ୍ଡରେ ସେବେଶୁପେ ॥
ମଣିଷ ଭାସ ନ ଶୁଣଇ । ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଅକ ନ ଜାଣଇ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ଅନନ୍ତର । ବୋଲଇ ଶୁଣହେ ଅଜ୍ଞାନ ॥
ଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ବଚନ ନ ଶୁଣୁ । ଉତ୍ତରଜନ ପାଦ୍ମେ ମଣୁ ॥
ପାତକ ପାଇବୁ ଅପାର । ଉଣିବ କେତେଁ ବାପ ତୋର ॥
ତୁ ଏତେ ଲୋଭୀକୁ କହୁଣି । ପାଣିଆ ହେବ ଏବେ ଶଣୀ ॥
ନ ଜାଇ କେଉ ହୋଇ ଚଳ । ସେବେ ତୋ ଅଦୃଷ୍ଟ ଲୁଣଳ ॥
ବୋଇଲେ ମଲବୁ ଅଟଇ । ତାହା ଶୁଣିଣ ମଣିଭାସ ॥
କ୍ରୋଧରେ ଉଦଭବ ହୋଇ । ତତଲୁ ବାକ୍ୟ ନ ଶୁଣଇ ॥
କଲା ଗ୍ରୀମୁଖକୁ ଅନାଇ । ଦେବୀ ଲୋଚନ ଧାସ୍ମ ବନ୍ଧ ॥
ବୋଇଲ ଅହେ ମହାବାହୁ । ଶରଣପଞ୍ଜର ବୋଲାଇ ॥
ତୋତେ କରିବୁ ବାହୁ ବୁଲ । ଶରଣ ସମ୍ଭାଳିବା ପାଇଁ ॥
ମୁଁ ସେ ଅଟଇ ତୋ ଶରଣ । ମୋତେ ବଦଳି ଏ କାରଣ ॥
ଉତ୍ତର ଲୋକ ହୋଇଥିଲେ । ଶରଣ ସମ୍ଭାଳନ୍ତା ଭଲେ ॥
ଜାଣିଲୁ ତୋର ହୃଦୟଣ । କୁତ୍ସାରେ ବଳଇ ଦାରୁଣ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି କ୍ରୋଧଚିତ୍ତେ । ସତାଇ ଡାଳ ଧରି କରେ ॥
ହନୁମାନକୁ ପିଟିଦେଲେ । ମଣିଷ ଭାସ ବୁଝି ଭଲେ ॥
ମନରେ ହୋଇଣ ମନ୍ଦୁଖ । ମଠରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ॥
ଚଣ୍ଡୀ ନିତେଶି ହୃଦୟାଦେ । ଶୋଇଲେ ମନର ଭରସେ ॥
ଏମନ୍ତେ ଦେବୀ ଥିଲ ବେଶ । ଶିବଙ୍କ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ॥
ପୂର୍ଣ୍ଣାଧିପକୁ ମଣିବାଟେ । ନ ଭଲେ ମନରେ ଭରସେ ॥

ଅବ ଶ୍ରେଣୀନ ଭାର ନହିଁ । ଉତ୍ତବାସରେ ଅଛ ଶୋଭ ॥
ଏଣେ ସେ ପ୍ରଭୁସେବା ସେହ୍ନେ । ଶ୍ରୀହରି ଅନୁଜ ସହିତେ ॥
ଧନ୍ୟାର ସର ମୁଖ ଦେଇ । ଦେଉଳ ଅଶୋଧ ଜସ୍ୱର ॥
ଜବାଦ ଅଜାର ଦୂରରେ । ଯେବଜେ ସହେ ସେଶାମନେ ॥
ଏଥୁ ଉଷନ୍ତୁ ଅବମୂଳ । ଯେ ପ୍ରଭୁ ରକତକହଳ ॥
ନ ସହେ ଯେଉକ ଚେଉନା । ଏଥୁ ଜମନ୍ତେ ଉଠେ ବାନା ॥
ଲିଭୁ ଯେ ଅଛ ଜନନ୍ତରେ । ଭୂତଂ ଯଉତ ସନ୍ଧି ବାରେ ॥
ତେଣୁ ରଜତ ଧୁସେ ହୁଇ । ତଷରେ ସହେ ଜଳେ ଜଉ ॥
ଯେ ମହାସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପାଦ । ଜଳମ୍ବ କମଳ ବଳାସ ॥
ସ୍ୱଭା ଯେ ଜଗ୍ଧା ଅଛ ପାଉ । ତା ସୀମନ୍ତାନେ ଜାଣହୋଇ ॥
ମଣିଅଭାଯ ଅଲିମାନେ । ସ୍ୱଭାଙ୍କୁ ଜନ୍ମରେ ସ୍ୱପନେ ॥
ବୋଲନ୍ତେ ଶୁଣରେ ସ୍ୱଜିତ । ଭୂତ ଅଜାଣେ ହେଲ୍ମ ମନ ॥
ତୋ ସ୍ୱଜଂ ହାନ ଲ୍ୱର ଯେତେ । ତାହା ନ ବୁଝ ଏ ଜମନ୍ତେ ॥
ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ଶୁକତରେ । ମୁଁ ସାହା ଜହୁଅଛ ତୋତେ ॥
ମୋର ମଣିଅ ଦାଯ ଅଣି । ଜନ୍ମମୋହନ ସଚର ଅଗି ॥
ସଭାର ଭାଲ ଜନେ ଧର । ଅଚେତ ନାମସ୍ମୃତ ଜଧ ॥
ଦୃତଂ ଜରଳ ଅଧୁ ଗାଲେ । ଅତ୍ରୁ ତା ଶୁଣିଆଳି ସ୍ୱଲେ ॥
ମୋର ଜର୍ମରେ ସେତେ ସ୍ୱର । ଶୁଣ ଜହବା ଜର୍ହି ନୃତ ॥
ତୋହର ଯେସନେ ଜଉଜ । ଗାଢ଼ ଯାତରେ ଯେସ୍ତୁ ଯାନ ॥
ଜରଶେ ପୁରଣ ନ ଥାଇ । ଅଯଲ ଚୁଲ୍ଲାଦ ଖେଲ୍ଲାର ॥
ଜହର ଜରଣ ଜଟନ । କେବଳ ଅମୃତ ସମାନ ॥
ତାହା ଯେମନ୍ତ ଶୁଣୁ ଭୁହ । ଜନ୍ତୁ, ଅଧୁଜ ମୋତେ ଦେହ ॥
ତାକୁ ସୁସ୍ୱଶତ୍ରା ଜୋଡ଼ି । ମାର ମୋ ଗାଣ୍ଡୁ ଜନ୍ ଦ୍ୱର ॥
ତେଣୁ ରଜତ ଭୁଷିଲା । ଛମୁକୁ ମୋର ନ ଅଜିଲା ॥
ତେଣୁ ମୁଁ ଉତ୍ତବାସେ ଅଛି । ତାକୁ ମୁଁ ନ ପାଉଲ ମୁହିଁ ॥

ତୁଭଂ ଅପତ୍ୟ ଯାଏ ମୋର । ଯଶୋଦ ନାହିଁଟି ମୋହର ॥
ଏବେ ତୁ ଦେଉଛୋଇ ସିନୁ । ତୋର ବତ୍ସକୁ ଭଜାଇବୁ ॥
ଅନେକ ଯତନ କରି । ସେନାଇ ସିନୁ ବତ୍ସଧାରୀ ॥
ଛୁଆକୁ ଶ୍ରୀଜଗମୋହନେ । କେବଳ କରିବ ପାଳନେ ॥
ତେବେ ମୁଁ କରିବ ଭୋଜନ । ଏ କଥା ସତ୍ୟ ବୋଲି ଜାଣ ॥
ଅବର କହୁଅଛୁ ତୋତେ । ମୋର ଭକତଜନ ହେତେ ॥
ଅନନ୍ତ ହରଷ ମନରେ । ଜମୀଣ ବଣ୍ଟକମୀ କରେ ॥
କରନ୍ତି ଶ୍ରୀଜଗମୋହନ । ତାହାର କରନ୍ତି ଯତନ ॥
ଭକତଜନ ଭଜି ଯିଏ । ରଙ୍ଗେ ବଜାଇ କରତାଳ ॥
ମୋ ରଙ୍ଗାଅଧରକୁ ଖୁଣ୍ଟି । ମୋ ପାଦପଦ୍ମକୁ ସେ ଯାଇ ॥
ମୋ ନାମ କରଣ-ଗର୍ଜନ । ଅନନ୍ଦେ କରୁଥିବେ ମନ ॥
ଲୁଚରେ ଯାଉଥିବେ ଲଢ଼ । ଉଠି କପାଳେ କରଯୋଡ଼ ॥
ଅନେକ ପୂଜା କରି ମୋତେ । ଜଣାଉଥିବେ ଦୁଃଖ ଚତ୍ତେ ॥
ତାହା ମୁଁ ଶୁଣୁଥିବ କହି । ଭକତଜନ ମନ ତୋଷି ॥
ଜଗମୋହନ ଏଥିପାଇଁ । ଅଛେ ମୋ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ॥
ପୁରୁଷଗଣ୍ଡା ଅଭଠାରୁ । ମୋ ଅଙ୍ଗେ ପୁରୁଣ ଦକରୁ ॥
ପାଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ-ମୋହନେ । ପୁରୁଣ କରୁ ପାଳନେ ॥
ତୁଭ୍ୟଙ୍କୁ କଲେ ମୋର ଦୂର । ସତ୍ୟତ ନାହିଁ ନିସ୍ତାର ॥
ଏମନ୍ତ ଅଜ୍ଞା ତାକୁ ଦେଇ । ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ ଜଗସ୍ୱାମୀ ॥
ମଣିଅଭାବ ଶାପେ ଭେଲେ । ଜଲେ ଦେବାଧି ଦେବସ୍ଥଳେ ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଅହେ ବାପେ । ତୁ କଂପା ଅକୁ ଉପବାସେ ॥
ଏବେ ଭୋଜନ କରୁଛଳା । କାଲି ମହିମା ବୁଝି ଦିନା ॥
ଏମନ୍ତ କହି ଶାତିଭାବ । ଶ୍ରୀ ଶୀଳାଚଳରେ ପ୍ରବେଶ ॥
ବାପେ ଉଠିଲେ ତାହା ଶୁଣି । ଅନନ୍ଦେ ପ୍ରଭୁ ଗୁଣ ଘୁଣି ॥
ହରଷ କରି ଶ୍ରୀମନ । ସନ୍ତୋଷେ କଲେକ ଭୋଜନ ॥

ତେମ୍ନ ଦୁଷ୍ଟ ତେଜା ଗାଲ । ଗାଲେ ତେଜିଲ୍ ତେଜକାନ୍ତ ॥
ଲାଗିଲ୍ ବଡ଼େ ଭଲଭାବେ । ଭକ୍ତ ଭଇ ବଳେ ମୋତେ ॥
ମୋ ଗଜ ଭକ୍ତର ଅମଙ୍ଗେ । ଗଦଷ୍ଟ ଦେଖିବ ଭକ୍ତରେ ॥
ଏମନ୍ତ ମନେ ମନେ ଘୁଣି । ଉଠିଲ୍ ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧିଜାଣି ॥
ଅସ୍ତ୍ର ଭଗରେ ଲୁଚି ତ୍ଵୋର । ମିଳିଲ୍ ତେଜବଳେ ଯାଇଁ ॥
ଦେଖ ପ୍ରଭୁରେ ଅସ୍ତ୍ର ତ୍ଵୋର । ଦୁଷ୍ଟ ଅସ୍ତ୍ର ଉଲ୍ଲାଳ ॥
ମଣିଅବାସ୍ତ୍ରୁ ଜଳାଇ । ତୋଳେ ବଯାଲ ବଣ୍ଡଧାସ୍ତ ॥
ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରକ ଭଡ଼େ । ବୃଷ୍ଟ ଧରଣ ଦେଖ ଭଡ଼େ ॥
ଘଣ୍ଟେ ଦେଖ ଶୁଭାମନେ । ପ୍ରଭେଦ ଶ୍ରୀଭଗମୋହନେ ॥
ଦୁଷ୍ଟ ନାଗ ଦେଖେ ଗାଇ । ତୋଲିଲେ ଭାଦେ ଭରନାଥ ॥
ଯଦାଲଭାଇ ଧର ବୃଷ୍ଟ । ଅନନ୍ତ ଗୁଣ ଅଷ୍ଟ ରୀତ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମନ ଭଲ ତୋଷ । ଶୁଣି ଅଭେଦ ମଣି ଦାସ ॥
ସେହିପ୍ରକାରେ ଭାଇ ଗୀତ । ଭାଇ ଉମାଦ ଭଡ଼େ ଦୁଷ୍ଟଂ ॥
ଭକ୍ତ ସ୍ତୁତିଶ ମନା ଭଡ଼େ । ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ମୋହନେ ଭାଇଲେ ॥
ଶୁଣ ସ୍ତୁତେନ ଶୁଦ୍ଧ ଭଡ଼େ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହିମା ଏମନ୍ତେ ॥
ଭକ୍ତସ୍ତୁତିଶ ଭଡ଼େ ମନା । ଭକ୍ତ ସ୍ଵଭ ମୁକ୍ତ ଦିନା ୧୫୦
ସ୍ଵଭାଇ ଭାଇ ଭଡ଼େ ମୁକ୍ତ । ଭକ୍ତ ଭକ୍ତ ଅଦ୍ଭୁତ ॥
ଏହୁ ଯେ ପ୍ରଭୁର ଭଜନ । ମୁକ୍ତ ଭୂ ଭଇ ହୋ ସୁମନ ॥
ଏ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦେବ ଗାର । ଗୋକୁଳ ଭକ୍ତ ପ୍ରଭାର ॥
ସେ ଭୂଇ ଅଭୁ ସେ ଭଜନ । ଭଇଲ ଅଷ୍ଟଂ ଦେବମାନ ॥
ସେ ଭାବେ ଭଇଲ ଏପାର । ଦଂଶ ଜର୍ମରେ ଶ୍ରମ ଭାର ॥
ଅଭ ଯେଥନେ ଅଭବାରେ । ଦେବେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଭମିଶ ଭ ଗାରେ ॥
ମୁକ୍ତବୃନ୍ଦାଙ୍କୁ ଅଭା ଭଇ । ଧାଇଁଲେ ପ୍ରଭାଜଭ ହୁଇ ॥
ସେହି ପ୍ରକାରେ ଭୂମି ମଡ଼େ । ଦୁଲଣ ଦେହ ଦାଶ ଭଡ଼େ ॥
ଏ ଭାବ ଭକ୍ତି ଭଯାମୃତ । ଦେବଭ ପ୍ରଭଜେ ମୁକ୍ତ ॥

ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଶୁଣି ଶ୍ରଦ୍ଧାକରେ । ଅଶେଷ ଜନ୍ମ ପାପ ହରେ ॥
ଜାଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବଭାର । ନ ଥିବ ସମର ମଧିର ॥
ଭଜନ ସ୍ମରଣ ଦୃଢ଼ ଭ । ମୋ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ଏ ଭକ୍ତପାଳଙ୍କୁ ଭଜ । ଶରଣ ମାଗୁଅଛି ହର ॥
ଭକ୍ତେ ଯେ ଅଚ୍ଛଳପାତକ । ମୁହିଁ ଅଟେ ପାପୀଜନ ॥
ନରୁଣ ନ ଜଗ ଗୋପାଳ । ଅନ୍ୟ ଶରଣ ମୋର ନାହିଁ ॥
ଭୃତ୍ୟର ପାତକଦୂ ଧନ । ମଣ୍ଡନ ହେଲି ମୋ ମରଣ ॥
ଭକ୍ତର ଅବା ନ ଭକ୍ତଲ । ଅନ୍ୟ ଭରସା ନାହିଁ ମୋର ॥
ମୁକତେ ଏହ ଭସେ ଭବ । ହୃଦମନ୍ଦମାନାରେ ଭବ ॥
ହଉ ଅମଙ୍ଗଳ ନାଶ । ଏ ଭବ ଜଳରେ ନ ଭୁସ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାଢ଼୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନ-ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ମଣିହାର ଦାଢ଼୍ୟଭକ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ଅଷ୍ଟାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଊନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଶୁଣ ସୁମନ ଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେ । ମୁଁ ଯାହା କହୁଅଛି ତୋତେ ॥
ଏ ଭକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଧର୍ମ କଥା । ଶୁଣି ପବିତ୍ର ଭକ୍ତଜ୍ୟଥା ॥
କେବଳ ସ୍ଥିର ହୃଦ ଚକ୍ଷୁ । କହୁଛି ବୁଝିଥ ତତ୍ତ୍ୱ ॥
ସୁପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ଭାଳ ଭାବ । ନାମ ଭାବାର କୃଷ୍ଣଭାବ ॥
ଭାବିଲେ ଅଟଇ ଭକତ । ପବିତ୍ର ଚେତନ ସୁଜାଣ ॥
ଧୀର ଚଞ୍ଚଳ ସଂସାର । ଝଲରେ ଅନେକେ ସ୍ଥିର ॥
ସକଳଲୋକେ ଦୟା କରେ । ଦାଢ଼୍ୟଭକତି ସ୍ୱଭାବରେ ॥
ପରଜନ୍ମରେ ଦେବ ସଗୁଣ । ଜନ୍ମପରେ ଚେତନ ॥
ନୋହିଲ ଅନ୍ତର୍ଯାମୀ ଜନନୀ । ପ୍ରଭୁ ଜନ୍ମ ଅପ୍ରମିତ ॥
ଶ୍ରୀହରି ଭଣା ଅନନ୍ୟ ଜଥା । ଶୀତ ହେ ନ ବୋଲେ ପଦଥା
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ କର୍ମ ଗୁଣ । ଯେ ସବୁ କରଇ ଜଣାଣ ॥

ଉଚ୍ଚଜନେ ଅଧିକାର । ସର୍ବ ବେଦମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାର ॥
କୃଷ୍ଣ ଉଚାର ସବୁ ଥାଇ । ଯୋଗୀ ଯୋଗାଜ ସୁଯୋଗେ ॥
କେବଳ ଏହି କଥାମାନ । ପ୍ରବନେ କରଣ ଯାଗୁନ ॥
ମାନେ ଉତ୍ତମ ଜନ ଠାରେ । ଜଡ଼ ଲୁବ୍ଧ ଯୋଗୀଙ୍କାରେ ॥
ଯେ ଅବା ମିଳେ ଲୋକେ ଭାର । ସେହ ଉଜର ନଜହୁର ॥
ସ୍ନାନ ଯୋଗେନ୍ଦ୍ର ଭାବା ଯାଇଁ । ଭାବକ ଭବେ କହୁ ବେଦ ॥
ଏମନ୍ତେ କଷ୍ଟ ଆଉ ଯିନ । ନ ଭାବେ ଅନ୍ୟ କଥାମାନ ॥
କେବେକ ବିଜର ଉଶ୍ବରେ । ଭା କର୍ମି ଜଗତେ ପୃଥ୍ବରେ ॥
ଲୋକେ ବୋଲିବେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ । ଏ କୃଷ୍ଣ ଭାବର ଜୀବନ ॥
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କଥାମୃତ ପାନ । କେବଳ ଅମୃତ ସମାନ ॥
ଚକ୍ଷୁ ଯାଂକେ ବଢ଼ୀକର । ଶ୍ରବଣେ ପାପୀ ଶାପ ହର ॥
ଏମାନ ପ୍ରଜନ ଯେ ଯେବେ । ଜନ୍ମ ଅନେକ ପ୍ରାପ୍ତି ହବେ ॥
ଧନ୍ୟ ହୋ କୃଷ୍ଣ ଭାବ ମତ । ବୋଲିଣ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଅନ୍ତେ । ଯେ ସୁଜ୍ୟ ନୃପତ ଅଗ୍ରତେ ॥
ଉତ୍ତମ ଲୋକମାନେ ଅଛି । କହନ୍ତି ଉତ୍ତମ ପ୍ରଶଂସି ॥
ଶୁଣ ନୃପତ ଚିତ୍ତାମଣି । ଏ ବଡ଼ ଅଦ୍ଭୁତ କାହାଣୀ ॥
କରଣ ନାମ କୃଷ୍ଣଭାବ । ଅଟଇ ଶ୍ରୀହରିର ଭାବ ॥
ତାହା ସମାନେ କହଥରେ । ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ନ ଶୁଭ ଅନ୍ୟ ଜଗେ ॥
ବୋଲଇ ଉତ୍ତମ କବିଙ୍କୁ । ଶ୍ରବଣେ ହୃଷ୍ଟ ଅଛୁ ଚଉ ॥
କୃଷ୍ଣକଥାକୁ ନାହିଁ ଅନ୍ୟ । ଜଗାଇ ବୁଦ୍ଧ ହୋ ସୁଜନ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ନୃପଭୂପ । ଭକତେ ଜଗରି ଶେଷିଣ ॥
କୃଷ୍ଣଭାବଙ୍କୁ ଶୁଣିଚରେ । ଉଠାଇ ଅଣିଲେ ଭୂଗତେ ॥
ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଯେତେକେତେ । ଅଛା ଦର୍ପ ଦେଲେ ମନ୍ତ୍ରଗଣେ
ସଭାର ମଧ୍ୟେ କଥାଭେଦ । ବୋଲଇଲେ ଶୁଣ କୃଷ୍ଣଭାବେ ॥
ବୋଲୁଛ ଏ ତ ନୀତିମାନ । ଶୁଣିମା କର ହେ ଭାବନ ॥

ତାହା ଶୁଣିଣ କୃଷ୍ଣ ଦାସ । ଚକ୍ଷେ ଅଶ୍ରୁରେ ଗାଢ଼ଭାଷ ॥
ଧୀର ଗମ୍ଭୀର ମୃଦୁସ୍ୱରେ । କହନ୍ତେ ନୃପଙ୍କ ଛାମୁରେ ॥
ମୋ ଛାର ତୁଚ୍ଛର ସଜନ । ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ॥
ଶୀତ ବୋଲିବା ଭ୍ରମ ଗାଢେ । ଏକଥା ମନକୁ ନ ଫିଟେ ॥
ସର୍ବ ଜନ୍ତୁ ଦେହସ୍ଥିତ । ସେଇ ତୁଚ୍ଛର ଉକ୍ତ ତେଜ ॥
ଏ ସ୍ଥିତପକ୍ଷରେ କହନ୍ତି । ମୁଁ ଜଡ଼ କହନ୍ତେ ସମର୍ଥ ॥
ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ନୃପବର । କହନ୍ତି ସଂଶୟ ନ କର ॥
କହ ତୁଚ୍ଛଜନ୍ମ କରି ଦୃଢ଼ । ଯାହା କରିଛ ତାହା ପଢ଼ ॥
ତା ଶୁଣି କୃଷ୍ଣଦାସ ତୋଷେ । କହିଣ ନୃପତିଙ୍କ ପାଶେ ॥
ପ୍ରକଟ ଟିକାଇ ପଢ଼ିଲେ । ଅର୍ଥଂ ବୁଝାଇ କହିଲେ ॥
ଯେତେ କହନ୍ତି ସ୍ଥିରେ କରି । ସବୁ ଶୁଣିଲେ କର୍ଣ୍ଣଧାରି ॥
ହୋଇଣ ପରମ ସନ୍ତୋଷ । ଦାସଙ୍କୁ କଲେ ପରିତୁଷ ॥
ନାନାଦ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ । ଅନେକ ଅନ୍ନବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ॥
ସଭାରେ ଥିଲେ ଯେତେ ଜନ । ତୁରଷ ସବୁଙ୍କର ମନ ॥
ଏଥି ଉତ୍ତାରୁ ଶୁଣ ମନ । ବୋଇଲେ ସେ ମହାସ୍ୱଜନ ॥
ଶୁଣ ହେ ତତ କୃଷ୍ଣଦାସ । ହୋଇଣ ଥିବ ଦର୍ଶ ଦେଶ ॥
ସୁନ୍ଦର ମଧୁର ବଚଣ । ଶୀତ କହଣ ନାହିଁ ଉଣ ॥
ରମ୍ଭକୁ କହିବା ଶୌରଷ । ତାହା ଶୁଣିଣ କୃଷ୍ଣଦାସ ॥
ଚିତ୍ରକୁ ସଂହଲ୍ଲ ସାହସ । ମୁଣ୍ଡେ ନ ପଡ଼ିଲ୍ଲ କୁଳଶ ॥
ତୁଟପଦୁରେ କଲ୍ଲ ସ୍ତୁତି । ବୋଇଲ୍ଲ ଶୁଣ ହେ ଶ୍ରୀପତି ॥
ଏ ଯୋଗ ପଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧର । ନୋହିଲେ ଗତି ନାହିଁ ମୋର
ରକ୍ତେ ସେ ଲାଗି କାମଧେନୁ । ବୋଲ ଛଳଲ୍ଲ ହର୍ଷ ମନୁ ॥
ବୋଲୁଛେ ଶୁଣ ନରପତି । କେବଳ ଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ଏ ଚିତ୍ତ ଜଡ଼ତ୍ୱ ତାରେ । ଶୀତ ମୁଁ ନ ବୋଲେ ଅନ୍ୟରେ
ଏ କଥା ଅନ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । ଦୂଷ୍ୟ ନ କର ଆଜ୍ଞା ହେଉ ॥

ତାହା ଶୁଣିଣ ଦଣ୍ଡଧର । ପୁଣି ବୋଇଲେ ଶୀଘ୍ର କର ॥
ମୋ ନାମେ ରହିଲେ ଅବଶ୍ୟ । ଅନେକ ଦେବ ଗ୍ରାମ ଦେଶ ॥
ମୋ ରାଜ୍ୟେ ଦେବ ଅଧିକାର । ଦେଉ ମୁଁ ଜଗତ ଈଶ୍ୱର ॥
ବୋଇଲେ ମଧୁ ଅବଶ୍ୟ । ଛତ୍ର ତୋ ରାଜନର ଅଣ ॥
କେ ଅଛି ରକ୍ଷିବଣ ତୋତେ । ଏହା ଯୁ କହୁଅଛୁ ମୋତେ ॥
ବାପେ ବୋଇଲେ ତାହା ଶୁଣି । ଶୁଣ ହେ ନୃପ ଚୂଡ଼ାମଣି ॥
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଜାଣି ମୋର ଡର । ମୋ ପ୍ରଭୁ ବଳେ ବଳଅର ॥
ଜଗତ ସୃଷ୍ଟି ଅନ ହେଲେ । ଗୀତ ମୁଁ ଅନକୁ ନ ବୋଲେ
ଏ କଥା ଅଛଇ ପ୍ରମାଣ । ଶୁଣି ଚଳିଲେ ନୃପଗଣ ॥
ବୋଲନ୍ତି ଧର ହେ ଏହାକୁ । କେବଳ ନାଗ ଅଛି ରଖୁ ॥
ଯକ୍ଷର ଲୋକେ ଅଟନ୍ତି ଯେ । ଅନାଇଚନ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀ ମୃତେ ॥
ଧଇଲ କରି କହାଇଲେ । ଘାଟେ ଶଙ୍କୋଚ ପିନ୍ଧାଇଲେ
ଗ୍ରପୁର ଗୋଷ୍ଠିମ ମଧ୍ୟରେ । ରଖାଇ କଲେ ବନ୍ଦୀଘରେ ॥
ବନ୍ଦୀମଠରେ ସତ୍ୟ କର । ଘଣ୍ଟା ଖୋଲାଇ ଦ୍ୱାଦଶର ॥
ଭର୍ତ୍ତାରେ ବାଘଙ୍କୁ ରଖାଇ । ଉପରେ କାଠପଣ୍ଡ ଦେଇ ॥
ସେ କାଠପଣ୍ଡ ପରେ ରହେ । ଷଠରମାନ ମଚ୍ଚାଇଲେ ॥
ଦଣ୍ଡେ କହାଇ ଛଡାଇ । ସେମନ୍ତେ ନ ଜିବ ଶଢାଇ ॥
ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ବୁଝାଇ । ଜଗାଇ ଦେଲେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ॥
ଜାଗ୍ରତ ରଖି ଭକ୍ତ ଅଜ । ଭଦ୍ର ଚଳିଲେ ମନ୍ଦରାଜ ।୮୦॥
ଛମୁରେ ହୁଲେ ଯେତେ ଜଣ । କହିବା କଣ୍ଠ ଅନ୍ଧ ଜାଣ ॥
ମହାପ୍ରତାପୀ ନୃପବର । ଚଳିଣ ଗଲେ ଅନ୍ତପୁର ॥
ଲୋକେ ଯେ ଗଲେ ଯେଯାପୁର । ଜାଗେ ରହିଲେ ବନ୍ଦୀଘର ॥
ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ବାଘେ ଯଉ । ଅଭଙ୍ଗେ ଗିରେ ଜରଯୋଡ଼ ॥
ଦେଖି ତନ୍ତ୍ରରେ ବଳଦେବ । ମୋତେ ରକ୍ଷିବେ ଅଶ୍ୱଦେବ ॥
ଦେବ ତୋ କରୁଣା-ଲଗନ । ମୋ ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ରୀକାକୁ ଟାଳ ॥

ହର ପାଳାତ୍ ସିଂହବର । ମୋର ଅରତ ଭଂଜନର ॥
ଜୟ ହେ କୃତ୍ତିବାସ ପ୍ରଣ । କାଟିଣ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉକାରଣ ॥
ଜୟ ତ୍ରେତକ ପଞ୍ଚଭାସ । ହୃଦ ଭଜନ୍ତି ମନୋହାର ॥
ଏ ମହାପଙ୍କ ତାରଣ । ଫେଡ଼ ହେ ଶ୍ରୀନନ୍ଦନନ୍ଦନ ॥
ଜୟ କରନ୍ତପ୍ରିୟବର । ଏବେ ଭୃତ୍ତ ବର୍ତ୍ତୁଳ ଉଦ୍ଧର ॥
ହେ ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ରଧର । ମୋ ଅର୍ଦ୍ଧ ଜଠର ଉଦ୍ଧାର ॥
ତୁମ୍ଭେ ନ ରଖିଲେ ଗୋସାଇଁ । ଏଠାରେ ମୋର ଯିବା ନାହିଁ ॥
ତୋ ସଙ୍କଟ ଉପେ ଭର । ମୋ ଅର୍ଦ୍ଧ-ଅଙ୍ଗଭାର ହର ॥
ତୁମ୍ଭେ ନ ରଖିଲେ ଅଦ୍ଭୁତ । ମୋର ମରଣ ହେଲା ସତ ॥
କାହିଁ ବନାଶ ହେଲେ ସତେ । ଭକ୍ତବୋଲି ବୋଲିବେ ଜଗତେ ॥
ଏଥକୁ ତୁରତେ ଉଦ୍ଧର । ମୋର ମରଣେ ନାହିଁ ଡର ॥
ସଂସାର ମଧ୍ୟେ ମହାବାହୁ । ମହିମା-ରବ ଅସ୍ତ ନୋହୁ ॥
ଯେବେ ବୋଲିବେ କୃତ୍ତିବାସ । କୃତ୍ତିଚରଣେ କଲା ଆଶ ॥
ତାରକନାଶକାଳେ ହର । ଖାଉଳେ ନାହିଁ ରଖାକର ॥
ଅଭ ଭଣାଇଁ ଏ ସଂସାରେ । ଭଜିବେ ଶ୍ରୀହରି-ଅଙ୍ଗରେ ॥
ଜଗତେ ଏହା ପ୍ରକାଶିବ । ମହିମା ଅଭଙ୍ଗ ଧରିବ ॥
ଏଥକୁ ଶୁଣି ମୋର ଦୁଃଖ । ଶଙ୍ଖରେ ପୁଣ୍ୟପ୍ରକାଶୁଖ ॥
ଏ ଚକ୍ରଧର ଚକ୍ର ମୋତେ । ଉଦ୍ଧର ଚକ୍ର ତୋର ହସ୍ତେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସ୍ତୁତି କଲା । ଶେଷ ନୟନୁ ବହେ ବାରି ॥
କୃତ୍ତିଚରଣେ ଚକ୍ର ଦେଲା । ଏହାକ୍ତେ ସ୍ତୁତି ସେ କଲା ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ଭଗବାନ । ସେ ସ୍ତୁତି ଶ୍ରବଣ କରନ ॥
ରଚିତ ଅଣିମା ନ-ଜଥା । ସେ ହଉ ନ ଯିବେ ଯଥା ॥
ଯମ ସ୍ତୁତି ଅର୍ଦ୍ଧେକ ସ୍ପର୍ଶି । ରଜିତ ଶକ୍ତି ଧରେ ଜଉ ॥
କରଣ୍ଡକ ଶିରେ ଧନୁ । ଖଙ୍ଗିଙ୍କେ ତୁଳୁଇଲେ ହର ॥
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଙ୍ଗେ ଭାର ଲଗି । ପାଦ ଶାନ୍ତୋଳ ଭଲ୍ଲ ବନ୍ଦି ॥

ଯିଏ ହିଙ୍ଗୁ ଅବଧେର୍ଣ୍ଣ ବଚନ । ବୋଇଲେ ହରି ଭଗବାନ ॥
ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ନାମ ମୋର । ତୋ ମନେ ସନ୍ଦେହ ନ କର ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଜଗନ୍ନାଥ । ହସ୍ତ ଦେଇଣ ଗାଲେ ଥୋଇ ॥
ଭକ୍ତ ବୋଲିଣ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ । ତତ୍‌କ୍ଷଣେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଲେ ॥
ଏମନ୍ତ ବେଳେ କୃଷ୍ଣଦାସ । ଉଦ୍ଧା ହୋଇଣ ଚଉପାଶ ॥
ଅଣ୍ଟାଭିଡ଼ିକରି ଦେଉଁ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ତେ ମନେ କରିଛ ॥
ଗାଢ଼କ ଶାନ୍ତିଯୋଗ ମୋର ନାହିଁ । ବଚନ ତେ ଦେଲୁ ପିଣ୍ଡାଇ ॥
ଲଲାଟକ ଶିରେ ଅଛି । ହାତ ତୋର ତେ ଯାଉଛି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଭଲେ ଧରି । ଦେହେ ଛୁଇଁଲି ଗର୍ଭେ ଭରି ॥
ତେଣିକରି ଶାଳ ଅଛ ତୋଷେ । ବୋଇଲେ ମଙ୍ଗଳ ବଚନେ ॥
ଭକ୍ତ ଏ ଯୌବନର ମାୟା । ବୋଲି ଯୁଗଳ କଲ ଛାୟା ॥
ଆନନ୍ଦେ ବୋଲେ ହରି ହରି । ମୁକୁନ୍ଦ ମାଧବ ମୁରାରି ॥
ଶ୍ରୀ ରାମ କୃଷ୍ଣ ବାସୁଦେବ । ପରମାନନ୍ଦ ପଦ୍ମନାଭ ॥
ଅନନ୍ତ ଅଚ୍ୟୁତ ଗୋବିନ୍ଦ । ଭକ୍ତ ବେଶଧ ସଦାନନ୍ଦ ॥
ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଚକ୍ରପାଣି । ଭୁବନ ଈଶ୍ୱର ପ୍ରାଣମଣି ॥
ଶ୍ରୀ ବନମାଳୀ ଶିଖିଧର । ସନାତନ ଦାମୋଦର ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀବଲ୍ଲଭ ପୀତାମ୍ବର । ଏମନ୍ତେ ହରି ନାମ ଧର ॥
ଲଲାଟ କରି ହାତ ଯୁଡ଼ି । ରଙ୍ଗ ଦନ୍ତ ଶାଳ ଯୁଡ଼ି ॥
ରକ୍ତଚନ୍ଦନ ବୃନ୍ଦାବନ । ଭକ୍ତ ତେଜୀ ମଣ୍ଡନ ଛାଡି ॥
ସେହି ପୁରୀ ପ୍ରଭାତରେ ଉଠିଲେ । ଝୁଣ୍ଟି ଲୁଗାକୁ ଦେଖାଇଲେ ॥
ଚୋରାଇଲେ ପ୍ରାଣେ ଯେତେ ଅଛ । ଛାଡ଼ି ଗଲୁ ଦମ୍ଭ କୁମ୍ଭବାଧ ॥
ଲୋଭୀଲେ ଭୁବନେ ମଧୁ । କୁଟୀଳ କୁ କରି ଶାଧୁ ॥
ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ଶାଳୁ ଦେଲେ । ହର୍ଷ ମନରେ ଭଲେ ଭଲେ ॥
ଯେ ଭକ୍ତିଙ୍କ ମହାକଥା । ଶୁଣନ୍ତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏକ କଥା ॥
ଗୁରୁଦ୍ୱାରରେ ଚଳ ଛଡ଼ି । ଦେହ ଭକତରେ ପୁଣି ॥

ଏମନ୍ତେ ଭଜଣ ଗାଇନ୍ତ । ନୃପତି ଶରେ କରି ଚିନ୍ତ ॥
କଳୀମନ୍ଦିରେ ଶଚେ ଜଣେ । ଲଂକାଙ୍କ ପିଣ୍ଡାରଣ ବେଳେ ॥
ପଥର କାଡ଼ି ଶାଠ ଫେଣ । କାସୁଙ୍କୁ ଦେଲେକ ଅକାଳ ॥
କରନ ସଣ ପିଣ୍ଡୋଳ । ପାଦେ ପାଦୋଳ ଭାବନାଙ୍କ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସଙ୍ଗ ଭୂପହାର । ତା ଅଙ୍ଗେ କଶଳ ସୁନ୍ଦର ॥
କବିତ ଲଲୁପଣ କର । ଦେଖି ଲୋକେ ଦଣ୍ଡଥାଏ ॥
ଏମନ୍ତ ସମସ୍ତେ ପ୍ରେଷଣେ । ଆସି ମିଳଲେ ସ୍ୱଭା ଗାଙ୍ଗେ ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ନରନାଥ । ଅମ୍ଭେ ଦେଖିଲୁ ଅଦ୍ଭୁତ ॥
ଲଙ୍କାଠ ପିଣ୍ଡ ଅବଳାଶେ । ଯାଇ ମିଳଲୁ ପ୍ରଭୁପାଶେ ॥
ଲଷଣୀକ ଲଗେ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଅଛି ଭଣ୍ଡା ହୋଇ ॥
ଦେଖିଶଇ କ ଏଦ୍ରଶ । ଭୁଇଁକା ଦେଇ ନୃପମଣି ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ନୃପସ୍ୱାମୀ । ସବୁ ଦେଖିଲେ ପ୍ରଭୁଙ୍କଠାଏ ॥
ସ୍ୱପନ କଥା ମନେ ଚିନ୍ତ । ଅଢ଼ ଅନନ ସେ ନୃପତି ॥
କୁସ୍ତବାସଙ୍କୁ ଗଇ ବୋଲେ । ମୁଁଟେ ପୁଣ୍ୟନ କାନ୍ତି ଲେଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଧନ୍ୟ ରୋଗୀଜନ । ତୋତେ ଦେଖିଲି ମୁହିଁ ଧନ୍ୟ ॥
ଧନ୍ୟ ତୋ କର୍ଣ୍ଣ ମୁଖ ନାସା । ଧନ୍ୟ କହିବା ତୋର ଭାଷା ॥
ଧନ୍ୟ ତୋ ମନ ବୁଝି ଯେତେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଏତେ ଦୟା ତୋତେ ॥
ଯେଉଁଠାରେ ହରଇ ପାପ । ଯୁକ ମୋ ନୃପତି ହେବାର ॥
ଯୁକ ଏ ଧର୍ମ ଯେତେ । ଧନ୍ୟ ଯେଉଁଠାରେ ହଇଲେ ॥
ଦେଇ ମୋହର ମୁକୁଟ । ପାଦୁକୁ ଦେଇ ମୁଁ ଭରଣ ॥
ଏତେ ଅପରାଧ ମୋର ଯେତେ । କେବେହେଁ ନ ରେଜକ ଚତ୍ତେ ॥
ଲୁହର ନାହିଁ ପରସ୍ପର । ମୋହର ଦୋଷ କ୍ଷମା କର ॥
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ନୃପ ମଣି । ଅନେକ ଧନ ଦେଇ ଆଣି ॥
କୁସ୍ତବାସଙ୍କୁ ତାହା ଦେଲେ । ଦେଶଟିକର ଛାଡ଼ ଲେଖ ॥
ସମସ୍ତେ ଜୟ ଜୟ କଲେ । ଶ୍ରୀକୃତ୍ତିବାସ ବୋଲିଲେ ॥

ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ବରଣନ କର । ଭଜନ କଲେ ଅଚ୍ୟୁତ ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ଏକଚିତ୍ତେ , । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହିମା ଏମନ୍ତେ ॥
ବଚନରେ ଏତେ ବସ୍ତୁ । ନ ହୁଏ ଅଚ୍ୟୁତେ ଭାବା ॥
ହରି-ଭକତମାନଙ୍କର । ମହିମା ଅପାରୁଁ ଅପାର ॥
ଯେ ମୁଖେ କହନ୍ତେ ସ୍ୱଜନ । ଏ କଥାନୁହଇ ସ୍ୱଜନ ॥
ଏପାରେ ପ୍ରାଣିଜନ୍ତୁ ଯେତେ । ସେ ଅବା ଶୁଣେ ଶ୍ରଦ୍ଧାଚିତ୍ତେ ॥
ସେବା ଅଢ଼ିବ ଶ୍ରୁତମତେ । ନ ଯିବ ଶମନ ବର୍ତ୍ତେ ॥
ଜନ୍ମମରଣ ଦୁଃଖ ଯେତେ । ଲଭିବ ନାହିଁ କଦାଚିତେ ॥
ଜହର ବନ୍ଧ ସ୍ନାନ ଭାଷ । ମୁକତି ଅଟଇ ବଶ୍ୟାସ ॥
ଏଣୁଟି ସ୍ନାନ କ୍ରିୟା ପାଳେ । ମୋ ଚିତ୍ତ ଲଗୁ ଅପ୍ରମାଦେ ॥
ସାଧୁଜନଙ୍କ ପାଦ ଧୂଳି । ଏତେ ନ ଛାଡ଼ୁ ମୋ ମରଣ ॥
ସୁଜନେ ଏହୁ ଉପେକ୍ଷଣ । ଏଣୁ ଅନ୍ୟରେ ନାହିଁ ଆଶ ॥
ସାଧୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମ ଭଜେ । ଲଭ ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ଅନ୍ୟେ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟଭକ୍ତି ଉପାଖ୍ୟାନେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ବୃଦ୍ଧ-ଭାବ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟବ ମୋକ୍ଷଦେ ନାମ ଉନତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

୩°ଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଏବେ ହେ ଶୁଣ ମନସ୍ୱେ । କହିବ ବୃଦ୍ଧିର କଥାଏ ॥
ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟଭକତ ଉପାଖ୍ୟାନ । ଭକତ ମଧ୍ୟେ ମୋକ୍ଷଦାନ ॥
ବୃନ୍ଦଭୋଜନେ ତାର ଘର । ତାହାଙ୍କର ଅଟେ ବସ୍ତର ॥
ସେବକ ମଧ୍ୟେ ଅଧିକାର । ଶୁଣ ମହିମା ଏବେ ତାର ॥
ତହିଁ ମହାପାତ୍ର ଘର । ଲୋକବନ୍ଦ୍ୟ ସେ ନାମ ତାର ॥
ଏହାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦେଶରେ । ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଅମଳରେ ॥
ସେ ଭକତ ମହାପାତ୍ର । ଶୁଣ କହିବା ତା ଚରିତ ॥
ଉର୍ଦ୍ଧିଳ ଘାଟ ଶାନ୍ତେ ଜନ୍ମ । ତାହାର ଘର ଧର୍ମ କଥା ॥

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଦାଣ୍ଡରେ ଶୁଭମନ୍ତ । ରତନ ମାର୍ଗେ ଭାଣ୍ଡାରର୍ଣ୍ଣ ॥
ଶାନ୍ତ ସୁଶୀଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସବୁ । ସୁଲକ୍ଷଣଜନଙ୍କର ପ୍ରିୟ ॥
ଗୁଣଗ୍ରାହୀ ଜେନନ୍ତି ଧର୍ମ ରତ୍ନେ । ଦ୍ରବ୍ୟ ଭୀ ରହେ କଥାମୃତେ ॥
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ-ପୁରବାସୀ । ପ୍ରଭୁ ପରମକଲ୍ପବୃକ୍ଷି ॥
ଅଶେଷ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଗତି । କମଳାଦେବୀ ପ୍ରାଣପତି ॥
ସେ ଘନଶ୍ୟାମ ଚକ୍ରପାଣି । ରେବନ୍ତଦେବ ପ୍ରାଣମଣି ॥
ସ୍ୱୈବଣୀ ଦେବଙ୍କ ଜୀବନ । ଅଶେଷ ମୁନିଙ୍କ ବନ୍ଦନ ॥
ସୁଭଦ୍ରା ଦେବ ଭଗ୍ନୀଭ୍ରାତା । ଅଶେଷ ପ୍ରାଣୀ ଗଡ଼ିଦାତା ॥
ଏ ଜଗଦେବ ସେବା କରେ । ଅନ୍ୟ ନ ଜାଣେ ଭାବ ମନେ ॥
ଶାହାନ୍ତ ଅବତାର ଠାରୁ । ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପହର ସେବାରୁ ॥
ଏଥିମଧ୍ୟରେ ସେବା ଯେତେକ । କରୁ ସେ ଆଉ କର୍ମେ କର୍ମେ ॥
କସ୍ତୁରି କସ୍ତୁରୀ ମାଳ ଫୁଲ । ହାର କେଉର ଧନ୍ୟମାଳ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣରେ ଗଢ଼ ହାର । ଘର ଦାତୁ ଗଣ୍ଡି ଦାର ॥
ନାନା ରତ୍ନେ ହାର ଦେଲେ । ଗୁଳଶ୍ରୀ ଧନ୍ୟାଙ୍କ ଯେବେ ॥
ସେ ଅଷ୍ଟରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର । ଭୂଷଣ ପ୍ରଭୁମାନଙ୍କର ॥
ସେତେବେଳରେ ସେବା ଯେତେ । ସବୁ ସେ କରୁଥାଇ ହସ୍ତେ ॥
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସିଂହାର କରନ୍ତା । ଯୋଗୀଷ୍ଟମାନ ପିନ୍ଧାଇବା ॥
ଲଳ ଚନ୍ଦନ ଧୂପ କସ୍ତୁରୀ । ଉତ୍ତମ ସେବା ଆଦର ॥
ଧୂପ ଅଗୁରୁ ଦୀପ ଉପଚାର । କର୍ପୂର ବାସ ଜାଳିବାର ॥
ତାହାର କଥା ଅନ୍ୟ ନରେ । ଗମ ଦୁରନ୍ତ କରିବାରେ ॥
ସେ ପୁଣି ଜଣେ ଦରପରେ । ମନ ଚେତନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ॥
କେବଳ ସେବଆଇ ତାଙ୍କୁ । ଦେ ଜାଣେ ଅନ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କୁ ॥
ଦେବ ବହିତ ଗୁରୁଜନ । ରତ୍ନବେଦୀ ବନ୍ଦନ ॥
କେବଳ ପ୍ରଭୁ ବାକ୍ୟରକ୍ଷ । ଏଥି ଜନାଣେ ଅନ୍ୟ ଧର୍ମ ॥
ସୁଭ ଏମନ୍ତି ଦାସ ପ୍ରାଣ । ଯମପି ଶ୍ରୀହରିଚରଣ ॥

ଅନନ୍ତେ କଞ୍ଚାଗ୍ର ଦଳ । କରଣ ସେ ପ୍ରଭୁ ଭଜନ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଅନ୍ତେ । ଶୁଣ ସୁମଭ ଏକଚିତ୍ତେ ॥
ଦଶେକ ସେ ମହା ସୁଜନ । ପ୍ରଭୁ ଦର୍ଶନେ ଅଭମନ ॥
ଅନେକ ସୈନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଧରି । ଗୁଡାଗଜଗୁଡ ଭରେ ଭରି ॥
ଦମାର ଖଇରଣୀ ନାଦ । ଅଟେ ଶୁଭର କମ୍ଭୁଜ ॥
ଅନେକ ବାଦ୍ୟ ଘୋରନାଦ । ସେନାର ଅନେକ ସମ୍ପଦ ॥
ଧଇବ ଅନେକ ଦ୍ୱାରେ । ପ୍ରବେଶ ହେଲେ କ୍ଷେତ୍ରବରେ ॥
କହୁଁ କହୁଁ ସେ ନଗର । ପ୍ରବେଶ ସିଂହଦ୍ୱାର କର ॥
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦେଖିଣ ସେବକେ । ଦେଉଳେ ଧାଇଁଲେ ଯୋକେ ॥
କହିଲେ ମହାରାଜ ଆସେ । ନୃପତି ବିଜେ କରି ଅଛେ ॥
ଦେଉଳେ ପଶିଲେକି ଅଛି । କହୁଁ କହୁଁ ସେ ରାଜା ବସି ॥
ସେ ମହାରାଜ ଦେଖି ତାଙ୍କୁ । ଥାଇଲେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସମ୍ମୁଖୁ ॥
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ତି ହୋଇ ମନେ । ଉଠିଲେ ରତ୍ନ ସିଂହାସନେ ॥
ଦେଖିଲେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମଉଡ଼ । କୁସୁମ ବାନ୍ଧି ମନେ ଦୃଢ଼ ॥
ଏ ବୁଦ୍ଧି କରିଣ ମୁଁ ଏବେ । ନୃପତି ଅଛିଲେକି ସେବେ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମସ୍ତକର ଫୁଲ । ସେ ସ୍ୱଭଗ୍ରାହ ଅତୁଳ ॥
ମୁଁଭ ଏ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦେବାକୁ । ତ ଦେଲେ ମହତ ମୋହରଙ୍କୁ ॥
ଏଠାରେ ନ ଦେଲେ ଅବଶ୍ୟ । ତୋଳ କାଢ଼ିଲେ ମହାସୁଖ ॥
ଧର ମସ୍ତକୁ ଫୁଲ ନେଲେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମସ୍ତକେ ଥୋଇଲେ ॥
ଏମନ୍ତେ ଗାଇ ନୃପବର । ମିଳିଲେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସମ୍ମୁଖ ॥
ସେ ଦଧିମନ୍ଥନେ ବର୍ଣ୍ଣନ । ସମସ୍ତ ପାଇଲେ ହରଣ ॥
ପ୍ରଭୁ ସମ୍ମୁଖେ ମହାଭକ୍ତ । ପ୍ରସାଦ ଅର୍ଥ କରଯୋଡ଼ ॥
ତାହା ଦେଖିଣ ମହାରାଜ । ତତେ ଯୋଗିଲେ ଦଣ୍ଡେକ ॥
ମନ୍ତ୍ର ମସ୍ତକୁଁ ଫୁଲ ନେଇ । ନୃପତି ସିନ୍ଧୁ ତାହା ଦେଇ ॥
ସେ ଫୁଲ ଦେଖଣ ସନ୍ତୋଷେ । ସ୍ୱାମୀ ଚଳନେ ଅଭିଳାଷେ ॥

ବଚନେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ଏମନ୍ତେ ଦନ ହେଲା ଶେଷ ॥
ଦର୍ଶ ଅପଣେ ସ୍ନାନ କରି । ପ୍ରଗାଢ଼ ସୁଖ ଧରି ଯୋଗି ॥
ଏବେକ ଭାଇଙ୍କ ସଙ୍ଗ । ଶୁଣେ ଦେଖଇ ଅତି ଶୋଭ ॥
ଚର୍ଚ୍ଚି ଦେଖିଲେ ବଡ଼ପ୍ରେମ । ଦଶିଲା ବାଳଗୋଷ୍ଟି କେତେ ॥
କେଶି ଦନ୍ତରେ ଦୃପସ୍ଥଣ । ଏଡ ଅନ୍ଧର ବକ୍ରମୁଣ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମଥାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ । ବାଳ ଅଇଲା ଜେଇଁଠାରୁ ॥
ଭକ୍ତେ ଏ କଥା ହେଲା ଜାଣ । ଭାକ୍ତୁଣ ମୁଣ୍ଡ ଛଡ଼ାପ୍ରଷ୍ଟ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶିରରେ ଥୋଇଲା । ପ୍ରସାଦଭୋଳ ମୋତେ ଦେଲା ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ବନ୍ଧୁଧାଣ୍ଡି । ମେଣିଲା ଦ୍ୱେଜ ଭଣକ୍ଷ ॥
ଭୃତ୍ୟେରେ ଯାଅ ଦେଖ ହୋଇ । ଉତ୍କଳ ମହାଭାଗ ଠାଇଁ ॥
ବହୁତ ହୋଇ ସେଠ ଅସ୍ତ । ଦଳମ୍ ଦବେ ସିଦ୍ଧ ନାଶ ॥
ଅଶ୍ୱାପ୍ରମାଣେ ବେଶେ ସଙ୍ଗେ । ଦେଉଳେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
ମହାଭାଗଙ୍କୁ ଦେଖି ଗଲେ । ଦୃପତି ଅଗ୍ରେ ଉଚ୍ଚ ଦଲେ ॥
କେଶ ବୋପିଲେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତେ । ଭାଳି ଲୁଚାଇ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ମହାଭାଗ । ଅଗ୍ରେ ଦେଖିଲି ବଡ଼ପ୍ରେମ ॥
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମଉଳିରେ ବାଳ । ଉଠିବା ହେଲା କେତେ କାଳ ॥
କେବଳେ ଲୁ ବହୁ ପ୍ରୋଲ ଗାଣ । ଯେବେ ସ୍ନାନେ ଭୋଗ ଅସ୍ତ ॥
ହୋଇଲେ ମଉରୁ ଅଶେଷ । ଦେଖ ପ୍ରସାଦସୁଲେ କେଶ ॥
ତା ଶୁଣି ଶ୍ରୀହରି ସେବକ । ମନେ ଚିନ୍ତିଲେ ପ୍ରଭୁ ଭଯ ॥
ଭକ୍ତେ ମରଣ ହେଲା ମୋର । ଏ ସେ ପ୍ରଭାପି ବଣ୍ଡଧର ॥
ଭ ବଣ୍ଡ ବହୁବ ଏ ମୋତେ । ଏଠାରୁ ବହୁଦ କେମନ୍ତେ ॥
ମିଥ୍ୟା ମୁଁ କହିବି କଥା । ଏଠାରୁ ବହୁଯିବା ଯାଏ ॥ ୮୦ ॥
ଏହାନ୍ତେ ଯାହା ହେବ ହେଉ । ଏ ସୁନ୍ଦର ଅଗ୍ରେ ବୋଲୁ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ମହାଭାଗ । ଭାଷେ ଉଦଣ ଭୂଷଣ ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଦେବ ନରେଶ । ହେଲାଣି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନ୍ରେଶ ॥

ଅନ୍ତର୍ଯାମ ତ ଚକ୍ରଧର । ରାମଙ୍କୁ ନୋହଇ ଗୋଚର ॥
ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତେ ନରନାଥେ । ଦେଖାଇ ଦେବୁଟିତ ମୋତେ ॥
ତା ଶୁଣି ମହାମୁନି କହି । ଚକ୍ଷେ ଦେଖାଇ ଦେବ ମୁହିଁ ॥
ଯେବେ ଦେଖାଇ ନ ପାରବ । ଚକ୍ରକୁ କାରଣ ହୋଇବ ॥
ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତେ ମହାରଥା । କାହିଁ ବୁଝିବା ରାମ କଥା ॥
ଯେବେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶିରେ ଚେତ । ଦେଖାଇ ଦେବୁଟି ଅବଶ୍ୟ ॥
ଚେତେଟି ରାମର କୁଶଳ । ନୋହିଲେ ସ୍ୱର୍ଗ ଛାଡ଼ ତଳ ॥
ଅଥିର ତ କହୁଛ ତୋତେ । ଭ୍ରମେତ ଲାଗିଅଛ ମୋତେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଚକ୍ରପାଣି । ତାହାଙ୍କୁ ଦେଲେ ଯେ ମେଲାଣି ॥
ତହୁଁ ଚଳନ୍ତେ ନୃପବର । ମିଳନ୍ତେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଛାମୁର ॥
ଯେ ସ୍ୱଭା ଧ୍ରୁବ ଅବତାର । ଶ୍ରୀହରି ପୂଜିଲ୍ଲି ଚେତ ॥
ଅନନ୍ତ କନାପନା ଯେବା । ତତ୍ତ୍ୱାଲ୍ଲି ଚେତ ଅବା ॥
ପ୍ରଭୁ ମଣୋହ ଅଦ ତଉ । ବଢ଼ସିଂହାବ ଚେତ ପାଉ ॥
ଯେ ନତ୍ୟକର୍ମ ବୃଥା ଯେତେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପହଞ୍ଚ ସଦ୍ୱେତ ॥
ସକଳ ଯେବା କଢାଇଲେ । ଛାମୁରେ ଉଭା ହୋଇ ରହେ ॥
ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଚକ୍ରବତ ତଉ । ଉଠି କପାଳେ ତରବର ॥
ବୋଲିଲେ ଅହେ ମହାବାହୁ । ଛାମୁରେ ତ କହୁବ ଅଉ ॥
ଉଭର ଦେବେ କରୁଣ । ଦେଲ୍ଲି ପ୍ରଭୁ ନାସ୍ତିକ ॥
ତାରେ ଏ ବୁଝଇ ଏମନ୍ତ । ସ୍ୱରଇ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହତ ॥
ଶ୍ରୀରାମକୁ ଅଶେଷପନା କରେ । ମୁଦ୍ରେ ନୁମ୍ନନ ଦେଇ ରହେ ॥
ପର୍ବତ୍ତୁ ଦେଲ୍ଲି ଶାସ୍ତ୍ର । ତାରେ ଯେ ଇଚ୍ଛାରଇ ବଶ ॥
ଏସୁ ମୋ ଛଇ ପାପିତନ । ଛାମୁକୁ ନୁହଇ ଲଗନ ॥
ଯେବଣ ପାଦଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱେ ଲେ । ତୁଷ୍ଟା ଉନ୍ମାଦ ଶିର ଲୁହେ ॥
ଯେ ପାଦ ପଙ୍କଜ ସୁନେ । କମଳା ସେବେ ନିରନ୍ତରେ ॥
ଯେଉଁଣ ପାଦତଳୁ ବାର । ଶଙ୍କର ମସ୍ତକରେ ଧର ॥

ହେ ପ୍ରବଞ୍ଚରଚନ କାଳ । ପଦକ୍ଷ କଲୁ ଭଲଗୁର୍ଣ୍ଣ ॥
ଶୁଣ ସୁଜନ ସନାତନ । ସେ ପାବେ ଲୁହନ୍ତି ସ୍ୱଜନ ॥
ଶାରଦା ଥିଲେ ସ୍ଥିର ବେଳେ । ସେ ପାବେ ବିଚାରରେ ଯେବେ
ଯେବଣ ଶାକଥଦ୍ଧ ଖାଣ୍ଡି । ଯୋଗୀଏ ଯୋଗମାର୍ଗେ ଥାଇ ॥
ଯେ ଶାକଅଦ୍ଧ ଯେବା କଇ । ମୋ ସ୍ତବ କରବେହ ଧରି ॥
ଭୋଟିଏ ଲାଞ୍ଚକୁ ବିଚାର । ମୁଁ ନୋହେ ଭଞ୍ଜିଲ ସ୍ୱଜନ ॥
ଯେଣୁ ତୁ ବେଲୁ ସ୍ୱଗାମୀ । ତେଣୁ ମୁଁ ମଗଲଙ୍କ ବନ୍ଧ ॥
ସୁଜ୍ଞ ଭକ୍ତି ନ ପାଇଲ । ମୁଁ ମୁକ୍ତ ମନକର୍ମ କଲ ॥
ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଛଡ଼ାଇଲ୍ ନେଇ । ତୋ ମୁଣ୍ଡେ ଯୋଇଲି ଗୋସାଇଁ
ଏହା କହୁଛ ମୋର ଭୁଣ୍ଡ । ତହେଁ କନାଇ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ॥
ସ୍ୱଜାର ବଣ୍ଡଯାଏ ତୁଣ୍ଡ । ଏ ଶାଠୀ ଶଗୁର ନ ଥାଉ ॥
ଅର୍ଥକ କ ଭବକ ତୋରେ । ତୁ ଯେ ଭକତଜନ ପ୍ରତେ ॥
ଅନେକ ଗାଇଛୁ ଭରଣ । ଏହା ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଶ୍ରବଣ ॥
ଅଦ୍ୟାପି ସ୍ମରଣସ୍ୱର । କହନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧିପଦ୍ମେ ତୋର ॥
ତାହା ମୁଁ ନୟନେ ଦେଖିଛି । ତେଣୁ ମୋ ଭୟନାହିଁ କଛି ॥
ତୁ ନାଥ ପରମ ବଳିଷ୍ଠ । କୃତ୍ୟ ବଣ୍ଟଲୁ ନାହିଁ ଇଷ୍ଟ ॥
ଏଣୁ ମୁଁ କହୁଅଛି ତୋତେ । କହିଛି ନୃପତି ଅଗ୍ରତେ ॥
କହ ଅଟଳ ସ୍ୱଗାମୀ । ତାହାର ଜାଣି ସ୍ୱରୂ ରୂପ ॥
ତୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଏ ଜଗତେ । ଜପ ଭୂଧାର ଅଛ ତୋତେ ॥
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶାହରେ କରହାଥେ । ଧସ୍ୱର ବେଢ଼ ଯିବେ ମୋତେ ॥
ଅନେକ ବର୍ଣ୍ଣ ଯେ କହୁକ । ଯେ ବର୍ଣ୍ଣ କେ ଯହି ପାରବ ॥
ଏଣୁ ତା ବର୍ଣ୍ଣିବାକୁ ନ ସ୍ୱତ୍ତୁ । ଶରଣ ଶାଇଣ ମରଦ ॥
ଏ କଥା ଅଟଇ ପ୍ରମାଣ । ଶ୍ରମୁଖେ କଲି ନିବେଦନ ॥
ଏମନ୍ତ କହି ବେଗ ହୋଇ । ବେଲଟି ପାଦ୍ମେ ପଡ଼ି ଯୋଇ ॥
ଉଠି କହନ୍ତ ଚଳକରେ । ଦେଉଳେ କବାଟ ଭଜିଲେ ॥

ବେଢ଼ା ଅଶୋଧ ଭରି ଥିଲେ । ସେବକେ ଯେ ଯାହାରେ ଥିଲେ
ସେ ମହାପ୍ରାଣ ଭଲେ ସବେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତାପ ମନରେ ॥
ଭରଲଙ୍ଘି ଲଗାଇଲେ । ବୃଷ୍ଟି ଷ ଲଗଣ ପ୍ରାହରେ ॥
ସ୍ୱପ୍ନେ ଶ୍ରୀହରି କୃପା କରୁ । ଭଗତେ ବୋଲି ମନେ ଅରୁ ॥
ବେଶୁ ଶୋଇଲୁ ଉପରେ ଯେ । ତଥ୍ ଗୁଡ଼ାଇ ଟିକ୍ ପାଶେ ॥
ବେଢ଼ ନମ୍ବରୁ ଅଣ୍ଟ ଥାଇ । ଭଡ ଫଡ଼ଇ ଦଣ୍ଡ ଦିଶ ॥
ଏମନ୍ତେ ବଢ଼ାଇବେ ମୋହନ । ତାହା ଜାଣିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ସେବକ ମନ ଦୁଃଖ ଜାଣି । ଦଇବ୍ସ ହେଲେ ଚକ୍ରପାଣି ॥
ଗଲେ ମହାପ୍ରାଣ ସଙ୍ଗେ । ଦଇତ ଶୟନ ସ୍ଥାନରେ ॥
ଉଷ୍ଣ ଦୋଷଣ ଲୁକଗାଙ୍କ । ସ୍ୱପନେ ଆଜ୍ଞା ତାଙ୍କ ଦେଇ ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ରେ ଦଇତ । ତୁ ଭଣ୍ଡା କରନ୍ତୁ ଚଣ୍ଡ ॥
ମୋ ପାସୁ ଟିକ୍ ସେବା କର । ଅନ ଗୁରିଲୁ ଭଣ୍ଡା ଭାର ॥
ମୁଁ ଥିଲେ ଶାଳୀତରେ ବସି । ତ କର ପାରେ ସ୍ୱଜା ଅସି ॥
କୋଟିଏ ନୂଆ ଅଇଲେ । ତ ବରପାରେ ତୋତେ ଥିଲେ
ଆଜର ଭକ୍ତୁଅଛୁ ତୋତେ । ତୁ ଉଲୁ ସର୍ବର ଏମନ୍ତେ ॥
ମୁଁ ତ ତେମନ୍ତ ଲଣ୍ଡା ନୋହେ । ତୋ ମନେ ଭଣ୍ଡା ଜପୁଥିବେ ॥
କେଣେ ଜ ଲାଗି ମୋର ମାଡ଼େ । ବଧର ଜାଣି ଜନା ତୋତେ ।
ଏବେ କ ଭର ମନେ ଭରୁ । ଅନ୍ତେ ମୋ ମୂର୍ତ୍ତେ କେଶ ଅଛୁ ॥
କାଲି ତୁ ପ୍ରଭାତେ ଦେଖିବୁ । ସ୍ନାହାକୁ ଦେଖାଇଣ ଦେବୁ ॥
ସ୍ୱପ୍ନ ଆଜି ମୋ ପାଶେ ଅଛି । ତବ ଜାଗିଲେ ଅଁପଦାପ ॥
ଦଇବ ଗୁରବନ୍ଧୁ ଘାଲ୍ଲରେ । କମଳାଦେବୀଙ୍କର ଅଙ୍ଗ ॥
ଏବେ ଯେ ଦ୍ରୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଇ । ଉଠିଲ୍ ଅ ଦୁ ଜାମରଣ ॥
ଦେଖିଲ୍ ପାଶେ କେହ ନାହିଁ । ଜାଣିଲ୍ ଅନ୍ତେ ଲୁକଗାଙ୍କ ॥
ଭରୁଣା ଭଯଲେ ମୋତେ । ଏହା ମୁଁ ଜାଣିବ କେମନ୍ତେ ॥
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ଦେଖକର । ସ୍ୱାଭାବ ଉତ୍ସାହ ପାଇ ॥

ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରରେ ଆଉଁ ଗଲେ । ଦେଉଳେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପିଣ୍ଡାର । ସେ ବେଳେ ଜଗିଲେ ଦ୍ୱାର ॥
ଜାଳ ଅନେକ ପାପକର୍ମୀ । ପ୍ରଭୁ ଛାମୁରେ ଗାଉ ମିଳ ॥
ଉଦନ୍ତ ମହାରାଜ ପାଇଁ । ଉଠିଲେ ସିଂହାସନ ଠାଇଁ ॥
ମନରେ ବହୁ ଅଛ ହେଲେ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀମୁଖୁ ବର୍ଣ୍ଣି ଦେଲେ ॥
ଦେଖିଲେ ମସ୍ତକରେ କେଶ । ଜଳର ଭ୍ରମର ସଦୃଶ ॥
ନାନା କୁସୁମରେ ସୁବେଶ । ଚନ୍ଦ୍ରଅଳକ ପୁଷ୍ପଦେଶ ॥
କୁଡା ପଡ଼ିଛ ଜଟିଲେ । ସେ ଭଳ ସିଂହାସନ ଲାଗେ ॥
ଦେଖିଣ ଏମନ୍ତ ଚରିତ । ଅଛ ଅନନ୍ଦ ମହାରାଜ ॥
ଅଶେଷ ଭକତି ଗାଇଲେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବାରେ ରହିଲେ ॥
ଏଥିରଣ୍ଡୁ ଶୁଣ ମୃନ । ସେ ମହାପ୍ରତାପୀ ରାଜନ ॥
ସେ ଜଥା ଅଛ ମନେ ଧର । ଦେବେ ଅଇଲେ ଦରଶନ ॥
ଦେଉଳୁଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦରଶନ କଲେ ॥
ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଇଲେ ନରେଶ । ଦେଖାଅ ପ୍ରଭୁମସ୍ତେ କେଶ ॥
ତା ଶୁଣି ବୋଲେ ଭକ୍ତବର । ହେ ରାଜା ମୋତେ କ ପଚାର ॥
ମୁଁ ଜୟ ଦେଖାଇବ ସ୍ୱପ୍ନେ । ଦେଖ ହୋ ଆପଣା ଲଗାଏ ॥
ଶୁଣି ନୃପତି ଚଳିଲେ । ପ୍ରଭୁ ପଦକୁ ବନ୍ଦି ଦେଲେ ॥
ଦେଖିଲେ ପ୍ରଭୁ ମସ୍ତକର । ସୁନ୍ଦର ଜଟେ କେଶହାର ॥
ଅଚିନ୍ତ୍ୟ କଳା ଅଛ ଦିବ୍ୟ । ଚୂଡ଼ା ସେ ପଡ଼ିଛ ଜଟାମ୍ବ ॥
ତା ଦେଖି ବୋଲେ ଚକ୍ରଧାରୀ । ଶୁଣୁପ ଜନ୍ମ ନରେଶ୍ୱର ॥
ଜଗ ମହିମ ତ ଜଗତ । ତାହୁଁ ଗଣିଲ ଏବେ କାଳ ॥
ଏ କଥା ଚଣ୍ଡଳ ଜଟେ । ଶୁଣି ବୋଇଲେ ମହାରାଜ ॥
ହେ ସ୍ୱାମୀ ଅପ୍ରତେ ହୋଇଲେ । ଅନ୍ତଶେ ଭୁଜ ଜନ୍ମ ହେଲେ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ଜଗନ୍ନାଥ । ଜହାର ବେଢ଼େ ଦଣ୍ଡବତ ॥
ପ୍ରଭୁ ମସ୍ତକ ବେଢଥିଲ । ଝିଙ୍କି ଣ ଦେଲେ ଚୌଧାରୀ ॥

ସୁରଭଣ୍ଡେ ଭଙ୍ଗ ଘାର । ରଉଡ଼ ବସୁବୃନ୍ଦ ଭାର ॥
ସଙ୍ଗ୍ରୁ ପଣେ ବସୁମଣ । ଅଗ୍ନିକ ପଣେ ବୁଦ୍ଧିଶ ॥
ଧୀର ପଣରେ ମେରୁ ସମ । ଶାର ପଣ୍ଡେ ଦ୍ରୁଷପର୍ମ ॥
ବୁଦ୍ଧିରେ ଦେବ ଗଣେଶ୍ୱର । ଦାତାପଣେ ଶିବ ଶଂକର ॥
କୁବେର ସମ ଧନବନ୍ତ । ସକଳ ଗୁଣେ ବସୁଚର ॥
ନ ଜାଣେ ପର ନାଶ କଥା । ଅନ୍ୟେ ଶୁଣନ୍ତି ବହୁ ଗାଥା ॥
ଧନ ସଞ୍ଚେ ନାହିଁ ମନ । ଉତ୍ତମେ କଲେ ଦାନ ପୁଣ୍ୟ ॥
ଶ୍ରୀପୁରୀ ଜାହ୍ନ କାଶୀ ଛଡ଼ା । ଅଯୋଧ୍ୟା ମଥୁରା ଏ ବେଢ଼ ॥
ବଦ୍ରି ଦ୍ୱାରକା ରାମେଶ୍ୱର । ସେ ଉତ୍ତରାଦ ପୁଣ୍ୟ ପୁର ॥
ଏ ଅବ ପୁଣ୍ୟପୁର ଯେତେ । ଅଛ ଏ ସ୍ଥ ନ ମଧ୍ୟରେ ॥
ବାସର ପରାବର୍ତ୍ତମାନ । ଦେଉ ସେ ଥାଇ ଅବଦାନ ॥
ଯେତେ ସେ ଧନ ଭର୍ଣ୍ଣ ସରେ । ସେ ପୁରୁଥାଇ ଅନନ୍ତରେ ॥
ନିଜ ଦ୍ୱାରରେ ଦୁଃଖିଜନ । ଜ ଅବା ଉତ୍ସୁକ ଦେଖିଣ ॥
ମନ ସନ୍ତୋଷେ ଧନ ଦେଇ । ଦାନ୍ୟ କହଇ ବନ୍ଧୁ ଅଇ ॥
ଯୋଗୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଭୁଷ୍କରସ୍ତ । ସାଧୁ ବୈଷ୍ଣବ ଅତଥର ॥
ସୁ ବେଶ ହେଲେ ତା ଦ୍ୱାରରେ । ତାହାଙ୍କୁ ତୋଷେ ଅନ୍ନଦାନେ ॥
ବନ୍ଧୁ ପୋଷଣ ମିଷ୍ଟଜନ । ଅନ୍ୟ ସେ ଭଗ୍ନି ସେବନ ॥
ଏମନ୍ତ ରଙ୍କୁ ବେଶରେ ତ । ଭଗବନ୍ତ ପ୍ରୀତ୍ୟବତ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜଣ । ଜଗତ ସନ୍ତ ବରଣ ।। ୨୦ ॥
ଅନ୍ୟେ ଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠମର ଦେଲେ । ବଣ୍ଡ ଯାଇ ଏକମେଳେ ॥
ଷଣ୍ଡ ହୋଇଣ ବସନ୍ତ । ଦେବେ ନର୍ମ ଯେଉନ ବନ୍ତ ॥
ଭବନ ଖାଟିଏ ଅଜନରେ । ତ୍ରିଷ୍ଣୁ ଏକ ଅବଦାରେ ॥
ଶୋଚିଏ ଦା ଉଣା ହେଉଲ । ତାହା ଯେ ପୁରୁଷ ମୋହରେ ॥
କୃଷ୍ଣ ନାହିଁ ଦେବଗୁର । ଜଗନ୍ତ ଉପକାରୀ ହୋଇ ॥
ଏମୁରଣ୍ଡୁ ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ରୀ । ତବା ଏକାନ୍ତ ପୁର୍ଣମାସୀ ॥

ସୁରଲକ୍ଷଣ ଅଙ୍ଗ ଯେତେ । ତେଁ ସୁବଲେଙ୍କ ସଙ୍ଗମିତେ ॥
ବସନ୍ତ ଅଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ରମାକ । ସନ୍ତୋଷେ ଭସ୍ମ ହେଲେ ନ ॥
ଅନେକ ବର୍ଣ୍ଣ କହନ୍ତି । କହିଣ କହିପାରେ କେ ଅନ୍ତ ॥
ଭାବ କେତେକ ବସ୍ତୁ ଯେତେ । ଦୈବତ ଅବ ଅପ୍ରମିତେ ॥
ଅନେକ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି । ସେ ବାହ୍ୟାପୁରେ ଚଳିଯାନ୍ତି ॥
ଏହି ପ୍ରକାରେ କହେ ଜନ । ନ ଜାଣେ ଅନ୍ୟ କଥାମାନ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଜନ ଅନ୍ତେ । ତା ଦର୍ଶି ହୁଅନ୍ତି ଭଗତେ ॥
ଘୃତ ବଳୟର ଭାବ ଗଣ । କମଳ ହୋଇଲ ପ୍ରଭାଣ ॥
ଲୋକେ ହୋଇଲେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ । ଅଞ୍ଜନା ମାଧବ ଜୀବନ ॥
ତାଙ୍କ ସମାନେ କାମଦେବ । ନାହିଁ ଜଗତ ଏ ଭୁବନେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ସମସ୍ତେ । ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ଭଗତେ ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ଦେବସ୍ୱାମୀ । ସେ ପ୍ରଭୁ ସର୍ବଅନ୍ତର୍ଯାମୀ ॥
ଅଞ୍ଜନା ପାଇଁ ତାର ମନ । ଚିନ୍ତା କଲେ ନାରାୟଣ ॥
ଛନ୍ଦ ଯେ କଲେ ଜଗତ୍ପତି । ବ୍ରହ୍ମଦ୍ୱାର ରୂପ ଧରି । ୫୦ ॥
ବୃଦ୍ଧ ଶରୀର ରୂପ ବହି । ଚଳନ୍ତି ଧୀର ଧୀର ହୋଇ ॥
ଶିରେ ଶୋଭନ୍ତ ପକ୍ୱକେଶ । ଶୁଭ୍ରବସନ ପାଦେ ଦୃଶ୍ୟ ॥
ଅଙ୍ଗ ଗାତଲ୍ଲ ଓଷ୍ଠକାଠି । ଦୁବଳଦେହରେ ଅସ୍ଥି ଗଡ଼ି ॥
ହାତେ ଛଡ଼କ ଟେକି ଚାଲି । ଅଧିକ ମନେ ମନେ ବୁଝି ॥
କର୍ଣ୍ଣେ କୁଣ୍ଡଳ ତହିଁକଟ । ତେଜ ମାରତଣ୍ଡ ସମାନ ॥
ଯଜ୍ଞୋପବୀତ କଣ୍ଠେ ଶୋଭେ । ସ୍ୱରୂପେ ଜଗଜନ ମୋହେ ॥
ଭୋଜ ଜୈମିନି କହିମାନେ । ବୃଦ୍ଧରେ କାମଦେବ ଯାଉ ॥
ଶିବନ୍ତ ଜମଦଗ୍ନି ଗାଇ । ଚିନ୍ତା କଲେ ଚକ୍ରପାଣି ॥
ଅଞ୍ଜନା ମାଧବ ସଦନେ । ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ବ୍ରହ୍ମାମନେ ॥
ନଗର ଯୋଗେ ଯେ ସୁନ୍ଦର । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୋଇଛ ତା ପୁର ॥
ଚକ୍ରୁ ଯୋବନ ମିଶିକରେ । ସେ ଅଞ୍ଜନାର ଯୌବନମାନେ ॥

ଅତିଅଦ୍ଭୁତ ଅଗ୍ନି ମଧ୍ୟେ । ଭଗବା ନୃହରି ତା ବେଳେ ॥
ସକଳ ଜନମାନେ ଅସି । ଧର୍ମଶାଳାରେ ରହୁ ବସି ॥
ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ବେଢ଼ଭ୍ରାନ୍ତ । ଧରଣ ଦଳଶାଢ଼ ହସ୍ତ ॥
ଯେତେକ ଧର୍ମ ଅନୁରକ୍ତ । ସବୁରି ପାଦ ଧୋଇ ଦ୍ୟନ୍ତି ॥
ପାଣିରେ ପାଣି ଅବଶେଷ । ଯାଇ କରନ୍ତି ଭଣ୍ଡ ଗାପ ॥
ବତ୍ସେ ଅଯନ ଦେଇ ସୁଖି । କହନ୍ତି ସୁମଧୁର ଭାଷି ॥
ଏମନ୍ତ ବେଳେ ଭକ୍ତରାଜ । ମିଳିଲେ ସେହି ସ୍ଥାନେ ଯାଇଁ ॥
ସଜ୍ଜନଙ୍କ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ହର । ଧୀରେ ସୁଜନ୍ତ ଭୁବନେଶ୍ୱ ॥
ଅଙ୍ଗନା ମାଧନା ଏ ଦୂର । ଭକ୍ତ ଅଛନ୍ତି କେଉଁ ଠାଇଁ ॥
ଶୁଣି ସମସ୍ତ ଲୋକ ଭଣେ । ତାହାଙ୍କ ବେଗାଇଣ ଦେଲେ ॥
ଦେଖି ଦୂର୍ବଳ ଭୁବନେଶ୍ୱ । ଅନେକ ଅଭିବାଦ କର ॥
ବୋଲନ୍ତି ଧନ୍ୟରେ ତୋହର । ଅଟନ୍ତି ଜନନୀ ପିତର ॥
ଧନ୍ୟ ହୋ ତୁମ୍ଭେ ଦେଖ ଭଲ । ଯାହାରେ ଅଛ ଭାବ ହୋଇ ॥
ହୋଇଲୁ ଅପାରୁ ଅପାର । ଜଗତେ କରତ ଗୁମ୍ଫର ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ପ୍ରଶଂସି । ଶୁଣିଣ ଦେବ ଭଲ ହସି ॥
ସେ ଭୁବନେଶ୍ୱ ପାଦ ଧୋଇ । ଲିଖଭ ପାଇ ବେଦଭଲ ॥
ଲୁଣରେ ବସାଇ ଆପରେ । ପୁଛନ୍ତି କୋମଳ ବଚନେ ॥
ହେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଭକ୍ତ ସତ । ତଥ । ମୋ ପୁରେ ଉଚଳତ ॥
ଶୁଣୁଥ ଭକ୍ତ ହେ ବଚନ । ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ହେଲା ମନ ॥
ତା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ଭୁବନେଶି । ତାଙ୍କ ସୁଖକୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ହସି ॥
ଅଟୋଇ ଅଭଲ ସବଧାପୀ । ଉଭୟେହିଁ ଅଟ୍ଟ ଥରକାପି ॥
ଜନ୍ମଭ ହୋଇଁ କେଉଁଠାରେ । ଜଗତେ ତୁମ୍ଭ ଏ ସଂସାରେ ॥
ସେ ଭଗାବତ ଅଟ ମୋର । ମୋତେଭେଟ ଲୁହଲ ଭୋଟର ॥
ଦେବଳ ଅଚଳ କଥାଏ । ‘ଭକତ ହେଲୁ ଯେଉଁଠାଏ ॥
ଜଣେ ମିଛ ସତ୍ୟବାଦୀ ଜନ । ଅକ୍ରୋଧୀ ମଧୁରବଚନ ॥

ଚର୍ଚ୍ଚିବୁ ଶୋକ ମୋହ ଜାଇଁ । ଚକ୍ଷୁ ଲକତ ରେଖୁଁ ପାଇଁ ॥
ଦସ୍ୟୁକୁ ଡକେବେ ତ୍ରିଯୁ । ପଡ଼ିଁ ଥାସିଡ ସର୍ପସହ ॥
ଜାମ ଲଜନ ବସନ୍ତ ଭଲେ । ସେତୁଲି ଗୁରୁ କତୁଠାରେ ॥
ସଉଲ ସିନ୍ଧା ବୋଲ ଜାଣେ । ସେବର ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣେ ॥
ଅବ ଆଜଣ ଏକ ମଣି । ଏସାରେ ଚକ୍ଷୁ ମାସୁ ଜାଣି ॥
ଏମନ୍ତ ଜ୍ଞେଳ ରେଖୁଁ ସହଁ । ଜ୍ଞେଉନ ଡକ୍ଷୁ ଅମ୍ଭେ ଭଇଁ ॥
ନ ପୁଛୁଁ ପାଉ ଲୋଜ ଜାନ । ହେଉ ଅନୁଭ ଅବେଶର ॥
ତା ଭାବେ ସ୍ବଡିକା ପ୍ରମାଣ । ସେ ମୋର ବଳ୍କ ଡୋଲ ଭାଣ ॥
ନ ବେଳେ ମାଡିଣ ଲୁଭଇ । ଭଇଁ ମୋ ଅଲ୍ପକ ନ ଆଉ ॥
ଏହା ନ ରେଖୁଁ ସାଙ୍ଗ ସବେ । ସେବେଳେ ଦୁକ୍ୟବେଲେମ୍ନୋରେ
ଭଇଁ ନ ଲରେ ମୁଁ ବୋଲନ୍ତ । ସେମୋରେ କୋଟିଏ ସୋଭନ
ଏବେ ଲହୋ କହୁଅଛ ତୋତେ । ଗୁ ଏବେ ଶୁଣ ଶୁଦ୍ଧମତେ ॥
ଅମ୍ଭେ ଯେ ଏଲ୍ଲ ଷଡସିଦ୍ଧ । ଦେଖି ଅପଲ୍ ବୋଲମୁଣ୍ଡ ॥
ଅଭଲ୍ ଶୋଭ ଗ୍ରାମକାତେ । କୋ ଝାଲି ଶୁଣି ଚର୍ଣ୍ଣପୁତେ ॥
ଏଥକୁ ଅପଲ୍ ଯେ ଅରେ । ଭୂମ୍ଭ ଦୁର୍ଖିଉ ଦେଖିବାରେ ॥
ଏବେହୋ ସାଉଅଛୁ ଅମ୍ଭେ । ଏହୁ ସ୍ଥଳରେ ଥାଅ ତୁମ୍ଭେ ॥
ଏମନ୍ତ ବାକ୍ୟ ଦୁର୍ବେ ଶୁଣି । ଢପାରେ ନଦେଖିଲେତାଣି ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହେ ଗୋସାଇଁ । ଅଉଡମାନ ଏତେଁ ଉଦ୍ଧ ॥
ଅଗୁର ଭେଟଇଁ ଉଛବ । ଲେଉନ ଭଦ ତୁମ୍ଭେ ସିଦ ॥
ଏଲେ ସୁବୁଦ୍ଧ ଅଛ ହୋଇ । ନାନାଦ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଗୋସାଇଁ ॥
ତା ଶୁଣି ଭୂଷ୍ଣସ୍ଥ ଭଦ୍ର । ଶୁଣ ହେ ତୁମ୍ଭେ ଦୁଇଜଣ ॥
ମୁଁ ଏବେ ଲହରେ ଅଦଣ୍ଡ । ଦେଇ ନ ପାରୁ ମୋତେ ତ୍ରାସ
ଭଇବେ ଦେବୁ ଅତା ସ୍ନେହେ । ଅନେକ ନ୍ଲୋକେ ଲୋକେ ସିତେ
ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଦଣ୍ଡ ହେଉ । ଅମ୍ଭେ ଅଇକେ ଲୋକେ ଯାଇଁ ॥
ତୁମ୍ଭେ ଲେଉକ ଅଭେତର । ଦେଖିବା ଗୁରୁ ଲୁଣ୍ଠି ବାଉ ॥

ସେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥଳେ ନାନାମତେ । ଛନ୍ଦ ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୀତ ଗଲେ ॥
ଉଠିଲେ ଅତି ଭଲ କରି । ନମସ୍କାର କରି ଭକ୍ତବତ୍ସ ॥
ଏଥିଉତ୍ତାରୁ ବେଦ ସ୍ଥଳ । ଉଚ୍ଚନ କସ୍ଥଳେ ଯାଇଁ ॥
କିଛି ଦୈତ୍ୟ ଘାଇଅଲ । ନାନାବ ପ୍ରକାରେ କାନ୍ଦନ ॥
ଅନେକ କର୍ଣ୍ଣେପିଠାମାନ । ପ୍ରଭରେ କଲେକ ଉଲ୍ଲାସ ॥
ଦଧିଠେ ଅନେକ ପ୍ରକାର । ଦନ୍ତ ଭଗତ ଦୁଧସର ॥
ଫଳଇଶାଣି ଉତ୍ତମଣା । ସ୍ଥାନୁଲେ ଏଲୁ ଏକ ଭଣା ॥
ଭକ୍ତରସରେ ଦୁର୍ବା ସେତେ । ଉଲ୍ଲାସ କଲେ ବଧ୍ଧ ମତେ ॥
ଶତେକ ଜଣ ସ୍ତୁତିଗଣ । ଉଲ୍ଲାସ କଲେ ଅନୁଗିଯ ॥
ବେଳ ଘନରେ ଅତ୍ର ହୋଇ । ସମସ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଥୋଇ ॥
କଣସବୁ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ । ଭୋଜନ ଅର୍ପି ବ ସବୁଙ୍କୁ ॥
ଏତେ ସେ ଦୁର୍ବା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ । ଭାବ ଅଗିଲେ ଭକ୍ତବତ୍ସ ॥
ଅନନ୍ତ ଭଣ୍ଡାର ମନ୍ଦିର । ସେସନେ ଭରୁ ଶାଳାପୁର ॥
ଭର୍ଦ୍ଧ କପାଳ ସନ୍ଧ୍ୟାସନେ, । କହନ୍ତି କନସ୍ତ୍ର କର୍ଣ୍ଣେନ ॥
ଅନେକ ଲୋକେ ଲକ୍ଷ୍ମି ବେଢ଼ି । ସେ କେତନର କନଯୋଗ୍ୟ ॥
ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ଅଚଥ । ଭଲ ଭୋଜନ ବଧ୍ଧମତ ॥
ଭୃତ୍ୟ ବଚନ ସେତେ ଶୁଣି । ଛମୁରେ ଗଳିଗିଲୁଁ ଅଣି ॥
କହ ହେ ବଳମ୍ ନ କର । ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଭକ୍ତବତ୍ସ ॥
ଶୁଣ ହେ ଭାଭା କେତବ୍ରେ । ସ୍ଥଳ୍ପ କହୁଅଛୁଁ ତୋତେ ॥
ମୋତେ ସେ ଅବ ଯାତ ହଅ । ଏଡେ ଭସତ ଅବା ମୁହ ॥
ଅଚଥ ସ୍ଥାନ କପାଳ । ଅଧା କର ସେ ନ ଉଠର ॥
ଏଥକୁ ଭଲଗଣ କହ । ଦେବା ତୋଲରେ ଅଗିହଅ ॥
ଚୋଷରେ କେଉଁଟି ଯାଉଛ । ଏବେହୁଁ ଶୋଚନା ନାହିଁ କହ ॥
ସମସ୍ତ ଲୋକେ ତାହା ଶୁଣି । ମନୁଷ୍ୟ ଯାଦ୍ର ଭାଙ୍ଗ ନସି ॥
ଚୋଲରେ ଲୁଣ ହେ ଅଚଥ । ଭଗାଇଁ ହୋଇବୁଁ ଭସତ ॥

ସେତେକ ଶାଉଳେ ଲୁଣ୍ଡ ଦ ନା । କଲଲେ ଅଗ୍ନେ ଲୁଣ୍ଡ ସିନା ॥
ଶୀ ଶୁଣି ବୋଇଲେ ସନ୍ନ୍ୟାସ । ସେବା ନଇବ ସେନ ଅସ ॥
ରଖିଣ ମୋହର ସଙ୍ଗତେ । ସକାଣ୍ଡ ସଞ୍ଚ ଗୋଡ଼ି ଦେଲେ ॥
ଏକଳ ଭୁକ୍ୟ ରଙ୍କ ଭର । ଗୋପାଳ ମୁଦା ଦେଲେ କର ॥
ନୃସିଂହଦେବଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଲେ । କଢ଼ାଇ ଦେଉଥାଅ ମୋତେ ॥
ସବୁ ଶୁଣିଲେ ଏ ବଚନ । ଅନନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ॥
ସେ ଦେବଲୀଳ ଚଳଇଲେ । ସେବା ରଖନ କରଥିଲେ ॥
ଭକ୍ତ ଅନେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଧର । ଭୁଞ୍ଜାଇ ବୋଲ ସ୍ଥିର କର ॥
ଅତଥ ସମ୍ମୁଖେ ଥୋଇଲେ । ଅନେକ ସଞ୍ଚ ସକାଇଲେ ॥
ସକଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ରଙ୍କ ଭରି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଅନ୍ନ ଅଦ କର ॥
ନାନାଦ ପିଠାମାନ ସେତୁକ । ସେ ଶୀର ସେଜନ୍ତ ସହିତେ ॥
ସକଳ ସାମଗ୍ରୀ ଶରଣି । ଅନେକ ଲୋକ ଦେଖି ଭରି ॥
ରତ୍ନେ ନୃସିଂହ ନାମ ଧର । କଲଲେ ମୁଦା ମୁଦା କର ॥
ତାହା ଦେଖିଣ ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ । ସନ୍ତୋଷେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସନେ ଭରି ॥
ନୃସିଂହ ନାମଗୋଷ୍ଠି ଧର । ଭରିଲେ ଭକ୍ତ ମୁଖ କର ॥
ଶୀତଳେ ମୁଦାମାନ ଧୁର । ମୁଖ ବସ୍ତ୍ରାର ଦନ୍ତ ଭର ॥
ମୁଖରୁ ମୁଦା ଧରି ଦେଲେ । ଭଅଇଁ ବଅନ୍ତେ ର ଶ୍ରେରେ ॥
ସେତେକ ସମାଦୃଣ ଥିଲେ । ଦଣ୍ଡକମାନେ ଲୁଣ୍ଡ ଦେଲେ ॥
ବୋଇଲେ ଅର୍ଥ ସେନ ଅର୍ଥ । ସଞ୍ଚେଦେହେଁ ନ ଭର ଅଲପ ॥
ଶୁଣି ଅନେକ ଲୋକେ ସାଥି । ଅଣନ୍ତ ଲୋକପରୁ ଦକ୍ଷ ॥
ଶଙ୍କରେ ବଅନ୍ତ ଲୁଢ଼ାଇ । ମୁଦା ବଲନ୍ତ ଲୋକେ ସାଥି ॥
ସେ ମାସ୍ତ୍ରପଛ ସବୁ ଧନ । ମୁଖରେ ଦେଇଛନ୍ତି ଭର ॥
ଦୈବେ ଦ୍ରାବିଡ଼ ଜନ ସିର । ଝୁଡ଼ାଦୁଇ ଶ୍ଲୋକ ଲେ ଶୀତର ॥
ସକଳେ ସଭ ସେତେ ଶଶି । ସେଁ ସେତେ ଲୋକ ବସୁମଣି ॥
ସଭେଇ.ନଗରଜମାନ । ସେତେ ସାଗରେ ଝୋଁବ ଜନ ॥

ସେହୁ ପ୍ରକାରେ ବୃନ୍ଦାବନ । ଦିଅନ୍ତୁ ଭକ୍ତଜନେ ଭଣ ॥
ବୋଲନ୍ତି ସେଇ ଅଗ ଅଛି । ଦେଖା ଭଥାରେ ହେଲା ବୋଲି ॥
ଏଥାରେ କୃଷ୍ଣ ଭକତ । ଭକ୍ତ ଲୋକେ ସୁଭାବର ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ଦେବଗଣ । ଅନେକ ଭଜନ ପେଷାଣ ॥
ସୁନିଲା ଲୋକେ ସ୍ତୁତି କଲ୍ପ । ଭଜିବା ଲୋକେ ଭକ୍ତି ହନ୍ତ ॥
ବୃନ୍ଦାନ୍ତ ଏକଠାରେ ନେଇ । ସବୁରେ ଲୋକ ଭଜିଥାଇ ॥
ହୃଦନ୍ତ ମୁଖେ ସୁଧା ଭଳ । ଭଣି କୃଷ୍ଣନ୍ତ ଗଣାବଳୀ ॥
ଏମନ୍ତେ ଭଜନ୍ତି ଯାଏ । ସବୁ କୃଷ୍ଣରେ ଦେବଗଣେ ॥
ଯେତେକ ପଦାର୍ଥ ଥିଲେ ଭଲ । ସବୁ କୃଷ୍ଣରେ ଦେଲେ ଭଲ ॥
ଭକ୍ତିରସ ଲୋକ ଯାଏ । ସବୁ ପାଇଲେ ସେ ଯଶୋଦ ॥
ବୋଇଲେ ଅଛି ଅଣ ଭଳା । ଅଣ ହୋ ଅଙ୍କା ମାଧବ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ଦେବଗଣ । ସର୍ବାସ ଗାବଇଲେ ଗୋଲ ॥
ବୋଇଲେ ଭକ୍ତ ମଠ ହେଉ । ଭକତ ହେଲି ଅଛି ଅଲ ॥
ମୋ ଘର ବୈକୁଣ୍ଠ ମାଭର । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଅଣାର ॥
ମନ୍ଦରଙ୍କେ ଦେବ ବୋଲି । ଏବେ ମୁଁ ଅଭିଳାଷ ଭଳି ॥
ଏଥର ବୋଲ ଶମା ଭଇ । ଭକ୍ତ ଭଗ ବୃନ୍ଦାବନ ॥
ଆଉ ଯା ଦେଖନ୍ତି ହୃଦ । ଛାମୁରେ ଦେବ ଅଧିକାର ॥
ଛାଡୁ ନ ପାରୁ ତୋ ଭକତ । ମୋର ଅପାର ଶମାଭର ॥
ଏମନ୍ତ ବାକ୍ୟ ତାର ଶୁଣି । ହୃଦି ବୋଲନ୍ତି ଭକ୍ତଶାଳି ॥
ଏବେ ମୁଁ ବୋଇଲି ପ୍ରତ୍ୟେକ । ଦଶ ଭୁ ସଙ୍ଗରେ ଯାଇ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଉଠିଗଲେ । ସେ ବେଦଜ୍ଞାତ ଘୋଡ଼ାଇଲେ
ଅନେକ ବସ୍ତୁ ତାଙ୍କ ପାଶେ । ଘୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେ ॥
ଅଲ୍‌ପେ ଭାବୁଁ ଏ ଅଲରେ । ତଥ୍ ଭ ସମୋଦର ଭରେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସେହାମତେ । ଘୋଡ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ ॥
ପ୍ରତେକ ଦେବାବସ୍ଥ ଭୁଲେ । ଚଳୁ ପଶିଲେ ସାଙ୍ଗ ଭଲେ ॥

ଭୁଛି ତୁ ମୁଖ ଜଳେ ଧୋଇ । ଜଳ ପିଇଲେ ମୁଖ ଦେଇ ॥
ଅନେକ ଶୁଣିଛୁ ବାର । ପୁଷ୍ପ ଗନ୍ଧ ଶୋଭାକର ॥
ତାହା ଦେଖିଣ କେଶରୀଏ । ରହିଲେ ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ହୋଇ ॥
କପିଙ୍କୁ ନମ୍ରରେ ବଚନ । କେଶୀ ବୋଇଲେ ଭଗବାନ ॥
ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଯାଅ କେଶରୀ । ଅମ୍ଭ ବଚନ ଶିରେ ଦେଇ ॥
ଅଛି ଅଞ୍ଜନା ମନେ ପୁଣ । ଲଭିବ ପରମ କାରଣ ॥
ଏ ଶିଶୁ ଛାଡ଼ କେଶରୀ । ବସିବ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକେ ଯାଇଁ ॥
ଏତେ ଘଣ୍ଟୁ ନାହିଁ ରହୁ । ଅଛ ମୁଁ ଅନ୍ତର ହେଉଛି ॥
ମୁହିଁ ଯିବି ନାସ୍ୱୟଣ । ଦେଖ ମୋ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଚଣ୍ଡ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଭୁସ୍ୱସି । ଅନ୍ତର ହେଲେ ଜଳେ ପଶି ॥
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୁଲ ଦୋଳ ବେଳେ । ଯେ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ଦେଖାଇଲେ ॥
ତାହା ଦେଖିଲେ କେଶରୀ । ଅନ ତାହାକୁ ତୁଷ୍ୟ ନୋହ ॥
ସେ ଦେବଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କର ସବ । ଶରେ ଜନମେ ତେ ଶୀଘ୍ର ॥
ଅଙ୍କେ ତୁଳନ ବସ୍ତ୍ର ସେବେ । କୋଟିଏ ଭରେ ଯେ ସମସ୍ତେ ॥
ମଣିରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ସବୁଙ୍କୁ ଦେଲେ ଅନ୍ତରୀପ ॥
ଅନେକ ଧନ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ । ମେଲାଣି କଲେ ତାଙ୍କୁ ଭଲେ ॥
ଅତଏ ଶୁଣ ହେ ସୁମନ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହିମା ଏପରି ॥
ଏ ଜଗତ୍ର ଜନଙ୍କର । ମହିମା ଅପାରୁ ଅପାର ॥
ସାଧୁଜନଙ୍କ ତୁଷ୍ୟ ହୋଇ । ମୂର୍ଖଜନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେ ନାହିଁ ॥
ଏ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରସାଦ । ଶୁଣନ୍ତେ ନ ଲାଗେ ପ୍ରମାଦ ॥
ଜଗତ ଜନ ସମଜାଣ । ଯେ ନାସ୍ତୁଣ ଗାବେ ଅଣ ॥
ସୁଜନେ ଏହି ଉଦୟ କରୁ । ମୋହର ନ ଯେନର ଦୋଷ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଭାଗବତ ଉଣାମୁଢେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରସାଦେ ଅଞ୍ଜନା
ଓ ସାଧନା ଅନ୍ତର୍ଜାନ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ଏକଚତ୍ୱାରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଦ୍ୱାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଏହି ଉତ୍ତରୁ ଶୁଣ ମନ । କହିବା ଅପୂର୍ବ କଥାନ ॥
ଭକ୍ତସୁନ୍ଦର ଚରିତ, । ଶ୍ରବଣେ ହୋଇବ ମୁକତ ॥
ସେ ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପ ମହାଦେଶେ । ପୁଣ୍ୟ ସଲିଳ ଗଙ୍ଗାପାଶେ ॥
ରାଜ୍ୟ ପଞ୍ଚାଶ ଯୋଜନରେ । ସେ ରାଜ୍ୟ ରାଜପଣ କରେ ॥
ନାମ ତାହାର ଖଣ୍ଡିଚନ୍ଦ୍ର । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେ ଭକତ ନରେନ୍ଦ୍ର ॥
ଅତି ନିର୍ମଳ ତାର ମତି । ଅଚଳାଚଳ ତା ସମ୍ପତ୍ତି ॥
ପ୍ରଜାଙ୍କୁ କରି ପୁତ୍ର ପ୍ରାୟେ । ସେ ରାଜା ପ୍ରତିପାଳୁଥାଏ ॥
ତାହାର ଭାର୍ଯ୍ୟା ପ୍ରିୟବନ୍ତୀ । ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ ମହାସତୀ ॥
ଶୁଦ୍ଧ ନାମ ତା ଚରିତ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଅଲଙ୍ଘିତ ॥
ଘରରେ ପତିସେବା କରେ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଅତି ପ୍ରେମ କରେ ॥
ଏମନ୍ତେ ରାଜା ରାଣୀ ଥାନ୍ତି । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଦେ ଦେଇ ମତି ॥
ଘରରେ ବୃଦ୍ଧ ବନ୍ଧୁ ପୂଜେ । ସେବା କରନ୍ତି ଅନୁମାନେ ॥
ଶାଳଗ୍ରାମଙ୍କୁ ମହାରଙ୍ଗେ । ପୂଜିଥାନ୍ତି ସେ ସଙ୍ଗେ ॥
ଘରରେ ପରମ୍ପରା କଥା । ଚଳି ନ ଶୁଣଇ ସର୍ବଥା ॥
ରାଜ୍ୟେ ତା ଘରେ ଅପାର । ଜଳ ଦେଉଳ ସେ ପ୍ରାକାର ॥
ଶଙ୍ଖପୋଷିରେ ଯଦାକର୍ଣ୍ଣ । ଲଗାଇ ଅଛି ଅପ୍ରମିତ ॥
ରାଜ୍ୟେ ଘୋଷଣା ଦେଇ ତାର । କହୁ ଯେ ଥାନ୍ତି ନିରନ୍ତର ॥
ଯେବଣ ଗ୍ରାମରେ ଅଛଥ । ଅର୍ଥି ହୋଇବେ ଉପଗତ ॥
ତାହାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ କରିବ । ମନ ସନ୍ତୋଷେ ଅନ୍ନ ଦେବ ॥
ଯେବେ ପଦାର୍ଥ କାମ୍ୟ ହେବ । ନେଇ ମୋ ପରକାରୁ ନେବ ॥
ମୋ ରାଜ୍ୟ ସେଇଁ ଗ୍ରାମଦେଶ । ଅତିଥେ ଭଟେଲେ ଉପବାସ ॥
ତାଙ୍କ ସକଳ ଧନ ହର । ରାଜ୍ୟରୁ ଦେବ ଦୂର କରି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ଡମକ । ବଢାଇଥାନ୍ତି ରାଜ୍ୟ ସାର ॥
ଯେଁ ରାଜ୍ୟ ପରଜାଙ୍କୁ ସୁର । ଭଞ୍ଜାଇଥାଇ ଦୁଃଖପାର୍ଣ୍ଣ ॥

ଯାଥିକ ପାବେ ସେବାକର । ଶ୍ରୀହରି ଭଜ ନିରନ୍ତର ॥
ବହୁ ବୈଷ୍ଣବେ କର ପ୍ରୀତ । ଦୃଢ଼ଭକତ କର ଚିତ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ଋଷିର । ସେ ସ୍ୱଳା ନଗରକୁ ଧାଇ ॥
ପୁର ତା କରନ୍ତି ବରଣ । ସବୁହିଁ ସୁଧା କୁଣ୍ଡ ତଣ ॥
ଯେଣେ ଚହିଁଲେ ସେହି ରୂପ । କର୍ଷଣ କରୁଥାନ୍ତି ନୃପ ॥
ଦ୍ୱାରେ ତା ଧର୍ମଧ୍ୱଜା ଶୋଭା । ନେତ ଉତ୍ପଳ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ॥
ଅନେକ ଧର୍ମଶାଳାମାନ । ଭୋଜାଇ ପୁଛନ୍ତି ସ୍ୱଜନ ॥
ଘାଟଶାଳ ପ୍ରତିଦ୍ୱାରେ । ଭୃକଣୀ ଅନ୍ୱେଷଣ କରେ ॥
ଠାକୁରଙ୍କ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ । ଭକତ ଶ୍ରୀହରି ଭଜନ ॥
ଅନେକ ଶୁଆ ଶାରୀ ବସି । ଯୋଷି ଅଛନ୍ତି ସ୍ତୁତି ଅଣି ॥
ତାହାଙ୍କ ମୁଖୁଁ ନାମ ଶୁଣି । ଅତି ଆନନ୍ଦ ନୃପମଣି ॥
ଶ୍ରୀସୁଧା କୃଷ୍ଣ ଗୁଣ ଗାଇ । ସେ ସ୍ୱଳା ଶୁଣୁଥାଇ ନିତି ॥
ଧର୍ମହିଁ ଅଟେ ତାର ମୂଳ । ସତ୍ୟ ବଚନ ନିସ୍ତାର ॥
ଗ୍ରାମବାହାରେ ଦୂତ ଯେତି । ଅଛନ୍ତି ବର ସୈନ୍ୟ ଅତି ॥
ଲଙ୍ଘିବେଜନ ବେଢ଼ିଥାନ୍ତି । ସେନା ସର୍ବେ କରେ ମତି ॥
ଦଣ୍ଡ ଦେଖି ନ ପ୍ରହର । ସେ ସାହା ମାଡିଲେ ଦଖଲ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲା । ତା ସଭ ଜଗତେ ମୁଦିଲା ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ଦମ୍ଭନାଥ । ଦଉଡ଼ା ପାଲି ସ୍ୱଳା ବୁଝି ॥
ସେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ତୁଷ୍ଟମତି । ସକଳ ସତ୍ୟ ଅନ୍ତ କରି ॥
ତାହାଙ୍କୁ ଭୟ ଅଗୋଚର । ନାହିଁ ନିକଟ ତାଙ୍କୁ ଦୂର ॥
ମାୟାରେ ହୋଇଣ ତପସ୍ୱୀ । ମିଳିଲେ ସ୍ୱଳା ପାଶେ ଆସି ॥
ଅଙ୍ଗେ ନଇ ବାର୍ଦ୍ଧ କେଶ । ଜଟା ଭସ୍ମ ବେଢ଼ାଇ ସଦୃଶ ॥
ଭୃଙ୍ଗୀନାଳ ଯୋରେ ଗଳେ । କର୍ଣ୍ଣେ କୁଣ୍ଡଳ ବେନି ଲମ୍ବିଲେ ॥
ଜଂଘାମୁଣ୍ଡେ ମାଳ ଶୋଭେ । ଦେଖି ଜନଙ୍କ ମନ ଲୋଭେ ॥
ଘୋର କୌପିନ କଟିମାଳେ । ସବାଙ୍ଗେ ବିଭୂତିବସ୍ତ୍ରେ ॥

ସନ୍ତୋଷିତ ହେଲେ ଯୋହେ । ଭୁଲେ ନ ଭକ୍ତଜନ ମୋହେ ॥
ଏମନ୍ତ କେତେ ଦଣ୍ଡପାଣି, । ଦୂତଙ୍କୁ ଆଗେ କେଉଁଠି ॥
ଶିବ ଅନେକ ସ୍ତୁତି କଲ । ସ୍ୱଭାବ ମନ କଲେ ତୋଷ ॥
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ମହାସତୀ । କଲ ଅନେକ ପାଦପୂଜା ॥
କେତେ ଭକତି ଦୂର ଧାଇ । ଚରଣାମୃତ ଅଛି ପାଇ ॥
ଧୀରେ କହନ୍ତି ଚକ୍ରଧର । ଅଛ ଉତ୍ତମ ମୋର ସୁତ ॥
ତୁମ୍ଭର ଯାବନ୍ତ ଉକ୍ତି । ଅଧିକ ଯାଚ ଭଲ ଛକି ॥
ହେ ସ୍ୱାମୀ ଜଗତ ଅଭୟ । ମିଥ୍ୟା ନ ଭଲ କହ ବଚ ॥
ତା ଶୁଣି ଛନ୍ଦି ଦଣ୍ଡପାଣି । ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଗୁଣମଣି ॥
ଅମ୍ଭେ ଯେ ଅଜନ୍ମ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ । ଜଗତେ ତପ ତପୁଁ ଧରି ॥୭୦॥
ଜନକ ଫଳ ମୂଳ ଖାଇ । ଜଳ ଦର୍ଶନ ସୁଖ ପାଇ ॥
ଯାହା କହୁଛୁ ତୁମ୍ଭ ମନେ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ଏତେ ଦିନେ ॥
କେଶୁତି ଜନକୁ ବାହାର । ତୋ ଲକ୍ଷି ଶୁଣି ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
ଯନ୍ତ୍ରୀ ତୋ ଜନନ ଶୁଣିଲି । କେମୁ ତୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଅଇଲି ॥
କହିବୁଁ ମାଗିବାର ପାଇଁ । କେବୁ ନ ଜାଣି ଦୂତଘାଇଁ ॥
ତା ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ସୁଜନ । ଯା ଇଚ୍ଛା ମାଗ ହୋ ବହୁନ ॥
ଯାହା ମାଗିବ ତାହା ଦେବ । ନ କେବେ ଅସତ୍ୟ ହେବ ॥
ସତ ଗୁରୁଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିଦାନ । ଧନ ଜୀବନ କହିନାହ ॥
ସୁବ୍ରଜପତଙ୍କୁ ଯହଁରେ । ମାଗ ହୋ ଯାହା ରୁଚି ତେଜେ ॥
ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଦୃଢ଼ବ୍ରତା । ଏକାନ୍ତେ ଶୁଣ ଚକ୍ରଧାରୀ ॥
ଅନେକ ବଳୁ ଉତ୍ତମ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସେ ଜାନ ଖଣ୍ଡନ ॥
ଏବେ ସେ ଜୀବନ ଦେବ ମୋତେ । ଗୀତା ହେ କେବଳ ଜାଣମତେ
ତାହା ମୁଁ ସବୁ ନ ଆଣିବ । ଜଗତେ ଜାନ ଇଚ୍ଛା ଜଳ ॥
କେତୁ ଅଲଗ୍ନ ଚୋର ଆରେ । କେବଳ ଦେହ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ॥
ଶୁଣିଲ ତୋର ହିଁ ସ୍ତବ । ସ୍ୱାମୀରତ୍ନ ମହାବଳ ॥

ତାହାଙ୍କୁ ଅଗ୍ନି ମୋତେ ଦେଲୁ । ସ୍ୱଗତ ସୁଖେ ବର୍ଣ୍ଣିଲୁଁ ॥
ଏତେକମାତ୍ର ମୋର କାଙ୍କ୍ଷା । ଦ୍ୱିତୀୟ ନ ବଞ୍ଚ ତୋର ଇଚ୍ଛା ॥
ଶୁଣି ଦୈତ୍ୟ ଅତି ରୋଷ । ଡାକିଲା ଏକ ଦୂତ ପାଶ ॥
ପାଣି ମାଗିଲେ ଦେବଗଣରେ । ଘେନିଯା ଜାହ୍ନବୀ ଏଥିରେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସେ ସ୍ୱଜନ । ଆସିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରମ ଲୋଚନ ॥
ବୃକ୍ଷି ସନ୍ତୋଷ ଚିତ୍ତମ୍ । ଏମନ୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗ ହେଲ ଆସି ॥
ସେ ମହାସ୍ୱାହା ତନଯରେ । ଅଗ୍ନିର କୁମାଟ ମିଳନରେ ॥
ଅନେକ କହିଲେ ଉଆର । ବୋଇଲେ ଶୁଣ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ ॥
ଏକାଇ ଉତ୍ସବିଏ ଅଂଶି । କହନେ ମୋର ମନ ତୋଷି ॥
କଟଇ କୃଷ୍ଣବେଣୀ ଘାଟେ । ସେ ମୋତେ ମାଗିଲେ ଜଥାଏ
ତା ଶୁଣି ଦେଶ ପୁନ୍ୟ କଲ । ମାଗ ହୋ ବୋଲ ମୁ ବୋଇଲ
ସେଣ୍ଟୁ ମାଗିଲେ ମୋତେ ଯାହା । ଶୁଣ କହିବ ତୋତେ ତାହା ॥
ତୋହର ସଙ୍ଗେ ପ୍ରୀତିକୃତ । ଅଛନ୍ତି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ କରବ ॥
ସତ୍ୟ ମୁ କରଇ ସୁସରେ । ଅବଶ୍ୟ ଦେବ ତାଙ୍କୁ ତୋତେ
ଏଥକୁ କହ ତ କଥାର । ତା ଶୁଣି ବୋଇଲା ସୁନ୍ଦରୀ ॥
ସେଣି ଦନକୁ ପିତା ମୋତେ । ସମର୍ପି ଦେଲେ ତୁମ୍ଭ ହସ୍ତେ ॥
ସେଦିନୁ ହୋଇଛି ତୁମ୍ଭର । ତୁ ନାଥ ଯାହା ଇଚ୍ଛା କର ॥
ଏଥକୁ ସେ ତୁମ୍ଭର ଇଚ୍ଛା । ସେଥିରେ ନାହିଁ ମୋ ଅନ୍ୟଥା
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବଚନ ଏହା ଶୁଣି । ଅତି ଆନନ୍ଦ କୃଷ୍ଣମଣି ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣରେ ସୁନ୍ଦରୀ । ମୋଠାରୁ ଶତୈସ୍ତନେ କର ॥
ସେବା କରନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଶାନ୍ତେ । କଷ୍ଟ ନ ଲଭି ତୋ ଦୁହେଁ ॥
ଏମନ୍ତ କହି ସେ ସଜ୍ଜନ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ନିକଟେ ଗମନ ॥
ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଦେଖଣ ସଙ୍ଗରେ । ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ନଗରରେ ॥
ସୁଣୀ ସନ୍ନ୍ୟାସେ ଭଲେ ଭେଟ । ଭକ୍ତେ ଜଣେ କହେଲେ କଦାଚ ॥
ଅନେକ ପ୍ରାପ୍ତି ଶଇବାସ । ଯୋଗାଇ ଦେଲେ କଣ୍ଠମାସ ॥

ଅନ୍ତର ହୋଇଣ ରହିଲେ । ଭଗ୍ନୀ ରହିଲେ ଗୁଣୀଗୃହେ ॥
ସେ ମହାପଙ୍କ ବେଳେ ଉଠି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ପାଦତଳେ ଲୋଟି ॥
ଉଠିଣ ହୋଇଲେ ନମ୍ରୀ । ଅସ୍ତନେ ବସାଇଲେ ବେଢ଼ି ॥
କେ ତୁମ୍ଭ କହିଣ ଗୁରୁ । ଅଭଣ୍ଟ ହେଲୁ ମୋର ପୁର ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲନ୍ତେ ସେ ଗୁଣୀ । କହୁର ଭଲେ ଜଣାଣି ॥
ଧନ୍ୟ ଏ ତୁମ୍ଭଙ୍କର ସ୍ତୁତ । ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ॥
ଯେତେକ ଜନ ମୁଁ ଭଲ । କେତେବେହେଁ ସଙ୍ଗ ନ ପାଇଲି ॥
ଏବେ ମୁଁ ଏମନ୍ତ ଜାଣିବ । ଏ ଗୁଣୀ ସଜନ ବାପକ ॥
ତାହା ଜାଣିଲେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ । ଧର୍ମକୁ ଅଂଶ ଜନାଇଲ ॥
ବେଗକୁ କନ୍ୟା ସୁଜାଇବ । ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଉତ୍ତମାଲ ॥
ଗୁଣୀଙ୍କି ଭରାଇବେ ମୋହ । ସକଳ ଅନୁରାଗ ଦେଇ ॥
ଅଜ୍ଞା ଯେ ଦେଲେ ମହାବାହୁ । ଏ ଜାଣ ପ୍ରାଣହାର ଥାଉ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଭଗବାନ । ତତ୍କ୍ଷଣେ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ॥
ଏମନ୍ତେ ରଜନୀ ପାହିଲା । ବେଳ ପ୍ରହରେ ଅସି ହେଲା ॥
ତା ଦେଖି ବାର୍ତ୍ତା ପଚାରି । କେତେକ ଜନେ ଅନ୍ତାଗୁଣ ॥
ଦେଖିଲେ ଜାତ ଚିହ୍ନ । ଗୁଣୀ ଘରଙ୍କେ କ୍ରୋଧ ଅଙ୍ଗ ॥
ଘାଟୁରେ ମିଳନେକ ଯାଇ । ଦେଖିଲେ ପିଣ୍ଡେ ପ୍ରାଣବାୟୁ ॥
ଜନସ୍ତି ଯାଉଛନ୍ତି ଛଡ଼ି । ତାହା ଦେଖିଣ ଉତ୍ସବଢ଼ ॥
କହିଲେ ଉତ୍ତର ଯାଇ । ସମସ୍ତ ସଂଧିଲ ଗୋସାଇଁ ॥
ଭସ୍ମୀ ଗୁଣୀଙ୍କ ମାଇଲ । ସକଳ ଅଳଙ୍କାର ନେଲ ॥
କେତେକ ଦିନେ ପଳାଇଲ । ବେଢ଼ ସା ପତ୍ନୀ ଭୋଗ ମଲ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ ରତନଗିରି । ବୋଇଲେ ଶୁଣବେ ଭଗ୍ନୀ ॥
ଗୁଣୀ ଅପାଧ କରି ମଲା । କହ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ କେଉଁ ସ୍ଥଳ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ତୁରଗାଥ । ସେଥାଇ ସ୍ୱପନରେ ଭୂତ ॥
ବୋଇର୍ଲେ ଶୁଣେ ଦେଖାପଦ । ଦେଖିଲେ ସେ ମହାସନ୍ନ୍ୟାସ ॥

ଯେବେ ମୁଁ ଦେଖିବ ନୟନେ । ଭେଟେବଟି ରହିବ ପବନେ ॥
ଜୋହଲେ ମଇଳ ଅବଧ୍ୟ । ସ୍ମରଣେ ନାହିଁ ମୋର ଅଛ ॥
ତା ଶୁଣି ଚଳଗଲେ ଦୂରେ । ରଣି ଗୋଳନ୍ତି ସେଥ୍ୟନ୍ତରେ ॥
ସେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଭଗବାନ । ଜାଣିଲେ ନୃପତିର ମନ ॥
ଅଳ୍ପେ ପଥେ ଛନ୍ତ ଭପି । ଦୃଷ୍ଟେ ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କ ଅଧି ॥
ଅନେକ ଜନସ୍ତି ଭବରେ । ପଙ୍ଗରେ ଯେନ ଚଳିଗଲେ ॥
ରାଜା ଛାମୁରେ କଲେ ଜେଉ । ଦେଖି ଉଠିଲେ ନୃପସାଇଁ ॥
ସେ ମହାଭପି ପାଦତଳେ । ନୃପତି ପୁଣ ପୁଣ ଲୋଟିଲେ ॥
ଉଠି ଜପାଳେ ଦେଲେ ପାଣି । କହିଲେ ମଧୁରସ ବାଣୀ ॥
ହେ ମହାଯୋଗୀ ଯୋଗେଶ୍ୱର । ଅପ୍ରାଧ କଲି କ୍ଷମ ମୋର ॥
ଚଢ଼ିକ ଦୁଃଖ ଯେନ ଦୂରେ । ମୋତେଣ ନ କହିଲ ପଚେ ॥
ତା ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ସନ୍ନ୍ୟାସ । ଶୁଣ ନୃପତି ହୋଇ ତୋଷ ॥
ଏ ଅମ୍ଭ ଛନ୍ଦର ସ୍ୱଭାବ । ଜେ ତାହା ଅନ୍ୟଥା କଇବ ॥
ସେ ଅମ୍ଭପାଦେ ସେବାକଲେ । ଅଭିଳନ୍ତି ହରଷ ମନରେ ॥
ତାହାକୁ ଦେଲି ଅମ୍ଭେ ଦୁଃଖ । ଯେ ଯେବେ ହୋଇବ ବିମୁଖ ॥
ତାହାକୁ ଛାଡ଼ି ଅମ୍ଭେ ଯାଉଁ । ଭ୍ରେଡ଼ଲେ ନ ପାଏ ସେ ଅଭୁ ॥
ସେ ଦୁଃଖ ସୁଖ ଗାନ୍ତି ଦୂରେ । ଯେବୁ ସେ ପ୍ରାଣ ଅମ୍ଭ ପାଦେ ॥
ତାହାକୁ ଛାଡ଼ି ନ ପାରୁ । ସେ ଜାଣି ଯିବ ମୋ ଅନ୍ତରୁ ॥
ଯେ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ହୋଇଲେ । ମୁଁ ତାକୁ ନ ଛାଡ଼ଇ ବଳେ ॥
ଯେ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଲେ ଅବଶ୍ୟ । ମୁଁ ଯେ ନ ଛାଡ଼େ ତାର ପାଶ ॥
ଯେତେବେଳେ ମୁକ୍ତେ ସ୍ତବେ ଭଜ । ଚଳିଲେ ପାଦୁକେ ମିଳଇ ॥
ସେ ମୋର ଭକ୍ତର ପ୍ରକୃତି । ଯାହା ଲେଖିଛି ପ୍ରଜାପତି ॥
ଏତେକ ଅଭିଳ ଭୋ ଛାମୁର । ତ ରାଜା ଯାହା କଲେ କର ॥
କେ ତାହା ଦେଇଚି ଅଛି । ଏକଥା ବୁଝ ହେ ରାଜନ ॥
ତାହା ଶୁଣି ମହାରାଜା । ତପୀ ଚରଣେ କଲି ପୂଜା ॥

ଯଦ୍ୟପି ସେହ କେଶେତନ । ଗର୍ଭୀ ଗାଭୁଷେ ଯାଇଁ ମିଳ ॥
ଜନକ ଦଣ୍ଡ ଶର ଧର । କେବେ ଅଗିଣ ବନ୍ଧ୍ୟାସ୍ତ ॥
ଭଗୀର-ସଙ୍ଗମ ଯୋଗ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦନେ ଦେଲୁ ନେଇ ॥
ହୋଇଲା ଶୁଣରେ ସୁଜନ । କରୁଣା କଲେ ବୃନ୍ଦାବନ ॥
ଯାଧୁଙ୍କ ଓଦରଜ ଲକ୍ଷ୍ମି । ଗୃହେ ହୋଇଲ ମୋକ୍ଷଲକ୍ଷ୍ମି ॥
ଅଶେଷ ଜନର କଳୁଷ । ଅନ୍ତେ ହୋଇଲ୍ଲ ତୋର ନାଶ ॥
ସେ ଯାଧୁ ଶାଦରଜ ଦାଉ । ଓିର ମସ୍ତକେ ଭକ୍ତି ଧର ॥
ଏତର କେଉଁଠାରୁ ଧର୍ମ । କେବଳ ଭଗବାନ ଯମ ॥
ଏକଥା ସତ୍ୟ ଅଟେ ସେତେ । ପ୍ରାଣ ତ୍ୟଜି ଗଲେ ଉଠ ତେବେ ॥
ସୁଜାତକନ୍ୟ ଏହା ଶୁଣି । କହନ୍ତେ ପାଦେ ଗଲ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣୀ ॥
ଅଟୁଁ ଉଠିଲ୍ଲ ଯାତ୍ର ହୋଇ । ଦସିଲ୍ଲ ସୁଜା ସୁଖ ଦୁର୍ଖ ॥
ତାହା ଦେଖିଣ ସେ ସୁଜନ । ଅନେକ ଅର୍ପିଦେଲ୍ଲ ଧନ ॥
ଭଗୀ ଚରଣ ତଳେ ଥୋଇ । ବୋଇଲ୍ଲ ଦଣ୍ଡ ହେ ଗୋସାଇଁ ॥
ସେ ଅଲଙ୍କାର ସୁର ଦେବେ । ଦେବେଦନକୁ ଦେବ ତୋତେ
ଏ ସବୁ ଧନ ସେହ ଯାଅ । ମୋଠାରେ ଦୟା କରଥାଅ ॥
ଶୁଣି ତୋଇରେ ବରବାକ । ଧନ୍ୟ ହୋ ସୁଜା, ତୋ ଜନନ
ଧନ୍ୟ ଅଟଇ ତୋର ସୁଣି । ତ୍ରିଭୁବ ମଧ୍ୟେ, ଭାଗ୍ୟ ଭଣି ॥
ଏଯାରେ ଯାହାକଳ ଗୃହ । ଅନ ତେ ଭଉ ନ ପାରଇ ॥
ଏବେ କଲ୍ୟାଣ ହୋଇଥାଉ । ସକଳ କର୍ମେ ସଦ ହେଉ ॥
ଶାକତ୍ତେ ସୁଖେ ଦନ ଯାଅ । ମତେ ବୈକୁଣ୍ଠ ପଦ ପାଅ ॥
ଏତେ ଏଦସ୍ୱ ଭକ୍ତ ନାହିଁ । ଏବେହୋ ଯାଉଅଛ ସୁଖେ ॥
ଅଟେଷ୍ଟି ଜମଳା ତଳାଘ । ଦେଖ ଅପୂର ଧନ ଦେଶ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲ୍ଲ ଦେବଗୁରୁ । ଦେଗଲ ଝଟ ଉଠ ସ୍ୱର୍ଗ ॥
ଉଷସ୍ତେ ଦେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ । ସଭେନ ଦଣ୍ଡୁଙ୍ଗ ଦେଖନ ॥
ସେ ସୁଜା ସ୍ତ୍ରୀ ତାହା ଦେଖି । ପୁଲକ କରେ ଉର୍ଦ୍ଧଷ୍ଟି ॥

ଅନେକ ଜନ୍ମେ ଭାବ ପୁଣ୍ୟ । ଅନନ୍ତେ ଦର୍ଶନେ ଧନ ॥
ତାଲେ ବୈଷ୍ଣବ ସଙ୍ଗତ । ଶୁଣ ହେ ମନ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ॥
ବୃନ୍ଦ ଅର୍ଚ୍ଚ ଭଜନର । ମହିମା ଅପାରୁ ଅପାର ॥
ଅତର ଶ୍ରୀହରି ମହିମା । ଭାଣି ନ ପାରେ ବୈବସ୍ବତା ॥
ମୋର ଏବଣ କଥା କେତେ । ଜନ୍ମ ତୋହର ଅଗ୍ରତେ ॥
ଏ ଭାବ ଭକ୍ତି ଉପାସ୍ତ । କେବଳ ଶ୍ରବଣେ ପାପ ନାଶ ॥
ଜହର ସୁମତାର ଯାଚେ । ଅଶେଷ ପ୍ରାଣିଙ୍କ ହିତେ ॥
ଶୁଣିଷ ସମାଜର ବୋଷ । ମୁଁ ସୁମ୍ଭ ଦାସଙ୍କ ଦାସ ॥
ଭୁଞ୍ଜ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ତୈଲେ । ଉଦର ପୁଅ ନେଇ ଭୁଲେ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀଭାବ ଭକ୍ତି ଉପାସ୍ତରେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଜାଣି
ଡ଼ଭ ସୁଜା ସୁଣୀ ସୁଦ୍ରାସିଦ୍ଧେବାକଥନେ ନାମ ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଷଷ୍ଠୋତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଚୈତନ୍ୟସୁଜା ଶ୍ରବାସ୍ବେ । ଜହର ମିନସୁଜା ଅଛେ ॥
ହେ ସୁଜା ସାବଧାନେ ଶୁଣ । ଏ ଭାବଭକ୍ତିର ଲକ୍ଷଣ ॥
କେବଳ ସୁଧାସମ ବାଣୀ । ପବନ ହେବୁ ଯାହା ଶୁଣି ॥
ଭକ୍ତିରତ୍ନ କଥାରସ । ଭକ୍ତ୍ୟାଃ ନାମେ ଏକ ଦେଶ ॥
ବଇବେ ଭଗୋଜନା ଜଳ । ଯେ ସ୍ଥାନ ଅଟେ ଭାଣିଅର ॥
ସେ ସ୍ଥିମ ଅଟେ ଜୀବ ସର । ଭାଉରେ ଅଟେ ଦ୍ବିଜବର ॥
ନାମ ତା ଭକ୍ତିରତ୍ନ । ଭକତଗଣେ ଯେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥
ଭଷ୍ଟେଷ୍ଟ ଜଗନ୍ନାଥ କୃପାଳୁ । ଭଇଲେ ପରମ ଦୟାଳୁ ॥
ଘଜଲ ଶାନ୍ତି ଅଛ ଭକ୍ତି । ଭଗ୍ୟୁରଣ ଦୃଢେ ଏଥି ॥
ଭକ୍ତି ଭଣଲୁ ଭଉ ହତ । ମୃତ୍ୟୁ ଭରଣ ଅମୃତ ॥
କେବଳ ଭକ୍ତି ଶାନ୍ତେ ଭକ୍ତି । ତନା ନ ଜାତିଣ ଅନ୍ୟମତ ॥
ଏମନ୍ତେ ଭାବି ମନେ ଭାବେ । ଅନ୍ୟ ଦେବଙ୍କୁ ସ୍ନେହ ନ ସହେ ॥

କେବଳ ଜଗନ୍ନାଥ ଭକ୍ତି । ସଂସାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କର୍ମ ॥
ସୁର ଅସୁର ନରଗଣ । ଜନ ସମାଜ ଅଜ୍ଞାନ ॥
ମେରୁ ବସୁଧା ଗାମ୍ଭୀର । ସ୍ଥାବର ଆଦି ଜଙ୍ଗମ ॥
ସବୁ କରନ୍ତି ଅର୍ଚ୍ଚନ । କେବଳ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ତାହାଙ୍କ ପାଦେ ଆଶ୍ରେ କର । ପ୍ରାଣୀ ସଂସାରୁ ଯାନ୍ତି ତର ॥
ଯେ ଶରଣ ଭକ୍ତ କୃପା କଲେ । ଜନ ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ଅନେକ ॥
ଏମନ୍ତ ଭାବ ଯେ ମନରେ । ବୁଲିଣ ଥାଇ ଜଗତରେ ॥
କାଳେ ଦେଖିବ ଭକ୍ତ ମୁହିଁ । ଯେ କ ସ୍ୱରୂପ ଧର ଜନ ॥
ଦର୍ଶନେ ମୁକତି ଲଭନ୍ତି । ଯାତନା ଆଉ ନ ଦେଖିବ ॥
ଏମନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ ମନେ । ଶାସ୍ତ୍ର ବୋଲଇ ପୁରାଣେ ॥
କେତେବେଳେ ଜନର ଅନ୍ତରେ । ବୋଲନ୍ତି ଭକ୍ତ ସୁଜନରେ ॥
ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଗୋଟି ଧର । ଭକ୍ତ ଉତ୍ସନ୍ତି ସଂଭରିର ॥
ତାଳ ଦେଖନ୍ତି ଯେତିମାନେ । ମୁକତି ହୁଅନ୍ତି ସେମାନେ ॥
ନ ଭଜେ ଜମ ଦରଶନ । ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଏ ପ୍ରମାଣ ॥
ଏମନ୍ତେ ପୁରାଣରେ ଶୁଣି । ଭ୍ରାନ୍ତିଣ ବୁଦ୍ଧିରେ ସ୍ୱଣି ॥
ବୋଇଲ ଧନ ଏ ସଂସାର । ଧନ ଏ ମାୟାଜାଲ ମୋର ॥
ଧନ ମୋ ଦାସ ସୁତ ଧନ । ଧନ ଅଂଶ ଏ ଜୀବନ ॥
ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରେ ଦେହ ଧରି । ଭକ୍ତ ଅଛନ୍ତି ସଂଭରିର ॥
ଅଭର ଯାଏ ମୁଁ ନ ଜାଣେ । ଭିନ୍ନ ଅଛନ୍ତି ଅଛାଇଲେ ॥
ଯାହାଙ୍କୁ ନୟନେ ଦେଖିଲେ । ଜନ ଉଦ୍ଧାର ହୋଏ ବଳେ ॥
ସେ ଭକ୍ତଙ୍କ ଶତ ଜାଣି । ଭବେ ଭକ୍ତଙ୍କ ଦେଖେ ମଣି ॥
ସେ ଭକ୍ତ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ଗଲେ । ମୁଁ ଏହି ଗୃହ ତଳ୍ପାରଣ ॥
ଦାସ ବନସ୍ତ ଧନ ଯେତେ । କେ ସିଦ୍ଧ ମୋହର ସଙ୍ଗତେ ॥
କେତେକି ସାମର୍ଥ୍ୟ ହୁଏଯାଏ । ପଥୁର ଉନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ॥
ବହୁତ ହେଉ ସେତେକି ଜେଉ । ଦାସ ପୁତ୍ରକୁ ହେବ ଭଉ ॥

ଅଇ କେ ଅଟଇ ତାହାର । କେବଳ କୌଣ୍ଡେ ଆଶାର ॥
ଏବେ ଦୃଷ୍ଟିର ଭାର କହେ । ଟେକାଇ ଶିବ ମୁଁ ଶୁଣନେ ॥
ସେ ଭୃତ୍ୟ ଭଣ ନ କହବ । ହେଲେ ମୁଁ ମୁକତ କହିବ ॥
ଏ କଥା ଅଟେ ମୋର ମୁକ୍ତି । କୋଇଲ ଶଳ୍ପ ଶମୁଭୂଳ ॥
ଶ୍ରୋଭଣ ପରମ ସନ୍ତୋଷ । ଛଡ଼ ସଂସାର ଦେହ ଅଶ ॥
ଯେ ଭୃତ୍ୟ ସ୍ଵରୂପ ଧରନ୍ତି । ଭୃତ୍ୟ ସୁମର ତାହାରନ୍ତି ॥
ଭକତେହେଁ ମାସ କେତେକନ । ଶଅରେ ଭଲ୍ପ ଶମନ ॥
ଇଛା ଯେ ମାଗିଣଥାଇ । ନ ମିଳୈ ଉଣବାଦେ ଆଇ ॥
କୋମଳ ପଦ୍ମପଲ୍ଲବ । ନଗ ଗୋଷ୍ଠୀ କୂପଳ ॥
ଶାନ ଭରଣ ଦେଇ ଥାଏ । ମନରେ ଚନ୍ତା ସେ ନ ଥାଏ ॥
ଭୃତ୍ୟରେ ସୁପିଅଛ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । କେଶ୍ଵ ଭା ତଥ ନାହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲେ । ପ୍ରବେଶ ଅଠରନଳାରେ ॥
ଯହିଁ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ପ୍ରାଣୀ । ଯମଦଣ୍ଡକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ॥
ସେ ଦର୍ଶସ୍ଥାନ ଗୋଟି ଦେଖି । ଜନ୍ମଜ ମନ୍ଦ ଦେଉଅଛି ॥
ଭଣିଲୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅସରେ । ଭୃତ୍ୟକୁ ଚଲ୍ଲାଭଦ ମନେ ॥
ଏହୁ ଲକ୍ଷ୍ମାକୁ କଥା ଶୁଣ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଣ ॥
କେହିଁ ଅସ୍ତ୍ର ଭଣକେତେ । ଅବଧାମାନ ଧନ୍ୟହସ୍ତେ ॥
ଶୀତ ପାଉଣ ଉଠେଁ ହସି । ମିଳନ୍ତେ ଦଣ୍ଡପାଦେ ଅଛି ॥
ଦେଖିଣ ତାହାଙ୍କର ବୃତ୍ତି । ସୁଜନ ଭଗବତ ଭକ୍ତି ॥
ଶୁଣ ପଣ୍ଡିତ ଜନମାନେ । ଏହିକ ଅଜନ୍ଦ ଭର୍ତା ମନେ ॥
କେବଳ ଠାକୁ ଅର୍ଥ ଅଛି । ଭବ ଭ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗାଉଅଛି ॥
ସଂପଦ୍ମ ନ ଭରଣ ମନେ । ଭକ୍ତି ସ୍ଵରୂପ ଦଇନେ ॥
ଶୁଣି ପଣ୍ଡିତ ଭଜ ଭର୍ତ । ଶୁଣ୍ଡେ ଦେହ ଦଣ୍ଡବତ ଗୃହ ॥
ଅମ୍ଭେ ସେ ଶ୍ରୀ ଭୀଜନ୍ତୁରରେ । ଭାଇଣ ଶ୍ଵଲ୍ପ ଦର୍ଶନରେ ॥
ଭବ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶାସନ । ଭୃତ୍ୟଙ୍କ ଭର୍ଷନ ଭୂଷଣ ॥

ମେଲୁଣି କୋଳ ଯେତେ ମନରେ । ଚେତୁଛି ଅଙ୍ଗ ଶୋଭା ତନୁରେ ॥
ଦେଖ ଏ ଷରମ ବୃଦ୍ଧ ଧ । ଏହୁ ରୂପରୁ ଭୟ ଜାତ ॥
ତା ପୁଣି ଦଶ ଅଚମ୍ବିତ । ପଡ଼ିଲେ ଭୂମି ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ॥
ଶୁଣିଲ ଶୁଣ ଶୁଣ ସ୍ଥାନ୍ତୁ । ଦେଖିଲୁଟିକ ହେ ତନୁକୁ ॥
ହୋଇ କୋଳାଣ କଲେ ତନ । ଦଧିଶ ବହୁ ତଦ ସ୍ୱନ ॥
ତୁଚ୍ଛ ପ୍ରକାର ଏତେ ମିଛ । ଦେଖି ତା ଅଲଲେ ଉଭଭେ ॥
ଯାହାର ବର୍ଣ୍ଣନେ ସୁଭଗ । ଏ ଭଣ୍ଡା ଲେଉଛି ଅସନ୍ତ ॥
ତୁଚ୍ଛ ଷଡ଼ରେ ନ ମିଶିଲେ । ଓଲମନ୍ଦେ ଲେଉଛି ପାସିଲେ ॥
ଏମନ୍ତ ଭଦ୍ରତା ମନେ । ନ୍ୟେତେ ଅସନ୍ତୋଷ ଜନେ ॥
ଭଲରେ ଯିବା ଅବିଚାର । ଧନ୍ୟେ ନ ଦେଖି ଅବସର ॥
ଶୁଣିଲେ ସେହି କଥା ଭବ । ପୁଣି ଯଉନ୍ତ ମନେ ଗାଉ ॥
ସୁରଶ ପିଶାଚ ଭଞ୍ଜେ । ଲେଉଛି ଅଢ଼ି ଲେ ଆପଣେ ॥
ଡୁଗ୍ଧ ଅଲଗ୍ନ ଖଳସିଉ । ଅଢ଼ଳ ପୂଣ ପୂଣ ଭଉ ॥
ଭକ୍ତ ଭବ ତା ଦୂଭର । ତ ବୁଝି ଭଳନ ଏଥର ॥
ଏହ ସୁସ୍ୱରେ ଲେଖିଲନ୍ତି । ସ୍ନେହେତ ଏମନ୍ତ ବୋଲନ୍ତି ॥
ଏତ ପାଶାତ କଥା ଶୋଟି । ଏତ ପୁରୁଣ ଅଥ ସୃଷ୍ଟି ॥
ଏଥକୁ ତ ବୁଝି କରତ । ଚେଶିତ ଯାଉ ନ ପାଉତ ॥
ଗାଉତ ତାଉଳୁଷ ବତ । ସ୍ଥିତିକ ଅଗ୍ରବତୀ ବୋଲ ॥
ଏମନ୍ତ ଭକ୍ତୁ ତା ମନ । ଭାଶିଲେ ଶ୍ରୁଙ୍କୁ ଉଲଭାନ ॥
ସେ ସର୍ବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ହର । ପ୍ରଭଳ ସତେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ର ॥
ଲଭତ ମନ ଯାଉ ସର । ତାହାକୁ ଜୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ॥
ଡଞ୍ଚଣେ ଲଜ୍ଞ ମନ ଯାଣି । ଏଭନ୍ଦ୍ର ଭଲେ ଦଶାଣି ॥
ଦନ୍ତ ପୁରୁଷ ଶୋଭି ହୋଇ । ମିଳନେ ଉପାୟେ ଯାଉ ॥
ଶ୍ରୁତିଃ ସେ ଭବିଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରେ । ଧନ୍ୟ ମିଳନେ ଭାଉ ପାଇଁ ॥
ସୁନ୍ଦର ଦନ୍ତ ମୁଖ ସ୍ମିତ । ହରରେଟୁଲାଙ୍ଗ ଶୋଭନ୍ତି ॥

ତାଙ୍କୁ ଅଇଲ ପତ୍ରକର । ଭଣା ଲଷିଲ ଏଁ ଠାକୁ ॥
ଭବ ଦେଖିଲ ଏବେ ସିଦ । ମନେ ଭାବିଲ ଦୁଃଖ ଗ୍ରତ ॥
ଏବଶ୍ୟ ନ ଖୋଲ ତୋ ଉତ୍ତର । କେ ବିପ୍ର କହ ଭଳା ମୋତେ ॥
ଏକ୍ ଗ୍ରସ୍ତ ଏହା ଶୁଣି । ସେ ଉଣଗଢ ଋଷି ଭଣି ॥
କେ ବିପ୍ର ଉତ୍ତର ଦେଲେ । ଶୁଣ କହବା ସଥାରେ ॥
ଅନ୍ୟେ ସେ କୃଷ୍ଣ ପୁରାଣରେ । ଶୁଣିଲୁ ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ॥
କୃଷ୍ଣ ବଳନ୍ତୁ ଜଳଗିର । ଦର୍ଶନ ମାତେ ଦୁଃଖ ହର ॥
ଏକଥା ଜାଣି ମୋର ମନେ । ଅଇଲ କୃଷ୍ଣ ଦରଶନେ ॥
ଏବେ ଶୁଣିଲ କୃଷ୍ଣ ନାହିଁ । କେଣୁ ମୁଁ ଅଛ ଏଥେ ରହ ॥
ତା ଶୁଣି ଋଷି ଲବଣାକ୍ଷ । କହନ୍ତ ଲଭମୁଖ ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥
କୃଷ୍ଣନାହାନ୍ତ ବୋଲି ଏତେ । ତା ଶ୍ରମେ ଜାଣିଲୁ କେମନ୍ତେ ॥
ବିପ୍ର ବୋଇଲ ତାହା ଶୁଣି । ଶୁଣହେ ବିପ୍ର ଚୂଡ଼ାମଣି ॥
ସେ କୃଷ୍ଣ ସ୍ୱରୂପେ ମିଶଇ । ଗତ କେଲଉ ଟି ନ ଅପଇ ॥
ତାହାଙ୍କ ଙ୍ଗଇ ଦରଶନ । କେଳୁଛି ଅଶ୍ରୁଉନ୍ତ ଜନ ॥
ଏହା ମୁଁ ଦେଖିଲ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ଜେଣୁଛି କୃଷ୍ଣ ଥିବା ମିଛ ॥
ତାହା ଶୁଣିଣ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତି । ଅଳପ ମନେ ମନେ ହସି ॥
କହୋଇଲେ ଶୁଣ ବିପ୍ରବର । ତୋମନେ ଏଶବ୍ଦ ନ ଭର ॥
କୃଷ୍ଣ ନ ଥିବା ଏ ପ୍ରମାଣ । ତାହା କହବା ଏବେ ଶୁଣ ॥
ଯେ ଅନ୍ତ ଙ୍କିଭକ୍ତ ହୟ । ସେ ଯାହା ମନେ ଭାଗିଇର ॥
ତାହାଙ୍କ ସେବ ଫଳ ଦେଇ । କେଣୁଛି ଭାଗିନଥି ସେବ ॥
ସେକଣ ପ୍ରାଣୀ ଏଥେ ଥିଇ । ଦର୍ଶନ ଭରେ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତି ॥
ଭକ୍ତନା ଭର ଲାଜ ମନେ । କେଉ ଟି ସିଦ୍ଧାକୁ ପଦନେ ॥
ତାହାଙ୍କ ସର୍ବପି ରଶିଲେ । ଭ ଭାଗିନ୍ଧୁ ବୋଲାଇଲେ ॥
ଏଣୁ ସେ ଯାହା କୃଷ୍ଣ ଅଛ । ତାହାଙ୍କୁ ସେହଫଳ ଦେଇ ॥
ସେଶ୍ରେ ପ୍ରଭୁ ମହାମେରୁ । କେଣୁଛି ଭାଗିଉଳ୍କବନ୍ତୁ ॥

ସେକାଳ ଲୋକେ ମୁକ୍ତି ଅର୍ଥେ । ନିତ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ଏଥେ ॥
ତାହାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ପଥ ଦେବେ । ରୁ ଭବ ଯାଗ କେବେ ଏବେ ॥
ଲକ୍ଷ୍ମୀନ ରୁ ଅଶ୍ରୁ ନ ଝର । ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦରଶନ କର ॥
ଏମନ୍ତେ ଭାବିଣଲେ ହର । ଶିଷ୍ୟ ଗଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗଣିର ॥
ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ସିଂହଦ୍ୱାରେ । ପଞ୍ଚଶାଖନ ଗ୍ରାମୁରେ ॥
ଦଳବ ଯୋଗେ ସେହିଦିନ । ହୋଇ ଅଚଳ ଦେବସ୍ଥାନ ॥
ଦେଉଳ ଭେଦ ଦେବଯାତ୍ରେ । ସ୍ଥାପନ ମଣ୍ଡପେ ବସନ୍ତେ ॥
ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଜନମନ୍ତ୍ରେ । ଚକାରେ ବସେ ଭଗବାନେ ॥
ଅଶେଷ ଗର୍ଜନ ଧରି । ସେକାଳେ ଭକ୍ତ ଭକ୍ତ କରି ॥
ଦେଖି ଅଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଲ୍ଲାସେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦେଖାନ୍ତ ନ ଅଛେ ॥
ପୂର୍ବ ଦେବତାମାନେ ଆସି । ମାୟାରେ କରନ୍ତେ ମିଶି ॥
ଦର୍ଶନ କରୁଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ । ଅନେକ ଉତ୍ସବ ଭବର ॥
ଏମନ୍ତ କେତେ ଗଣନ୍ତି । ମିଳନ୍ତେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଭଟ ॥
ଦେଖିଲେ ଦାରୁ ଭୁବ ମୂର୍ତ୍ତି । ମଣ୍ଡପେ ବସେ ଗରଜନ୍ତି ॥
ଅନ୍ତେପି ଅଜାଣିଣ ଦେଲେ । ଗଉଡବନ ବ ଦେଖିଲେ ॥
ଯୋଗ ଭକ୍ତେ ମୂଳ ଶୂନ୍ୟ । ହେଲି ଭକ୍ତ ଭଲ ମନ ॥
ଗଉଡଦର ଜାଣି ଏଥେ । ଭୁବ ନୁହଇ ବଦାଚନେ ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଲେଉଟିଲ । ସେ ଘଟ୍ଟ ଗାଦେ ନ ଭମିଲ ॥
ଅନ୍ତର ମନୋଦୁଃଖ ହୋଇ । ଦାରୁଭ ଭଲବ ଏଡାଇ ॥
ଦେଖି ଭାବାର ଦାରୁ ମନ । କେବଳ ଭୁବ ସମାନ ॥
ବୋଲି ଭଣାଇ ଭାଇ ମନେ । ଅନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ସେ ବ ଭଲେ ॥
ଭେଟୁଛି ଲେଉଟିଣ ଗଲ । ନିତ୍ୟରେ ବତ୍ସ ନ ଦେଲ ॥
ଏଥୁ ଉଲ୍ଲାସ ଶୁଣ ମନ । ଯେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଭାଗବଣ ॥
ଭକ୍ତଜନ ଦାକ୍ଷା ଭାଗି । ଭବରେ ଶୁଣ ପଞ୍ଚଗାଧି ॥
ଶୁଦ୍ଧଶ ସେ ପ୍ରକଟାଳେ । ଅନ୍ତରେ ଥିଲେ ଛୁଇ ପାରେ ॥

କେମନ୍ତେ ହେ ଅପ୍ରାକୃତ ହୋଇ । ଉଭୟମାନଙ୍କ ଧନ୍ୟ ଶୋଇ ॥
ଭାଇ ଗାଣ୍ଡିବେ ଜଳେ ଜଳେ । ସ୍ନାନଭୂମିରେ ଅଣ୍ଟା ଦେଲେ ॥
ଟେକିଲେ ଶୁଣ ମୁନିରାଜ । ଉଣ୍ଡିର ଦେଖି ମୋ ଋଷିର ॥
ସ୍ଥବିର ଅଛ ଅଙ୍ଗ ଲୋଟେ । ମୋହନ ଦର୍ଶନ ଯଦି ଟେ ॥
କେମୁ ମୋ ଛାମୁକୁ ଅଇଲ । ମୋର ସ୍ନେହକୁ ବର୍ଷିଦେଲ ॥
ସଜ୍ଜନ ମୋ ନ ଦେଖି । ମନରେ ହୋଇ ମହାଦୁଃଖୀ ॥
ଭାବୁଛି ଯାଇଅଛ ଯେବେ । ଦେବେ କି ପ୍ରେମସ୍ପର୍ଶ ଗାଢ଼ି ॥
ଦ୍ରୌପଦୀ ଜାଣି ଗାଇ ଭୂମି । ଦର୍ଶନ କର ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ॥
ଦଣ୍ଡରୁ ଜଇ ତୋ ନନ୍ଦନ । ଦୃଷ୍ଟି ଦେଖିବୁ ସନାତନ ॥
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ଯେତେ ଅଛ । ଜଗ ଜନରେ ଶୀତଳାସ ॥
ସେ ମୁନିରାଜ ଦେବେ ତୁଣ୍ଡି । ରଜଣ ହୁଇ ନାମ ଗୋଟି ॥
ଧାଇଁଶ ଜନ୍ମ ଅଙ୍ଗ ଟେକେ । ମିଳିଲ୍ଲ ଉଣଷଷ୍ଠି ଅନ୍ତେ ॥
ହୋଇଲ୍ଲ ଶୁଣ ଜୟଗୋଟି । ଜଗାଁ ରୁ ଯାଇକୁ ଲେଉଟି ॥
ବୃନ୍ଦକୁ ଦର୍ଶନ ଜନ । ଜାଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ତୋର ॥
ସେ ଦଣ୍ଡବତ ଫଳଦାତା । ଅନେକ ଜାତକ ଜଳଦା ॥
ଋଷି ଭଜ ପାଣ୍ଡବଙ୍କୁ । ନାମ କରୁଣାମୟ ସିନ୍ଧୁ ॥
ଦେଖ ଗାହା ଭାଗି ଜବେ ଦନ୍ତରେ । ତାହାକୁ ତାହା ଦେବା ଅର୍ଥେ ॥
ଜଗତ୍ ସନାତନ ସିଦ୍ଧ । ଶ୍ରୀଦାମ ଜନ୍ମ ସୁଖ ଧର ॥
ତାହାଙ୍କୁ ସ୍ନିଗ୍ଧ ମୁନିଗଣେ । ଲେଉଟି ଯାଇ ନ ଜାଣେ ॥
ସେ ଉଣଷଠି ଛନ୍ଦ ଶୁଣି । ଶୋଧେ ବୋଲଇ ଜନ୍ମଦାଣୀ ॥
ଦୃଷ୍ଟି ଗଗନ ଦେଖିଥିଲେ । ଦଶାଳି ବନ୍ଧୁ କି ମୋହରେ ॥
ସାହାର ଜଗନ୍ନାଥ ସାଧ୍ୟ । ସେ କୃଷ୍ଣ ବୋଲ୍ଲଇ ଭାବ ॥
ଶୁଣି ନ ଛଇଁ ସହାଠାରେ । ଦୃଷ୍ଟି କ ଦେବାଙ୍କ ଅଗ୍ରେ ତାରେ ॥
ଏଣୁ କୁ ଯାଅ ତୋ ଶାସ୍ତ୍ର । ସୁଁଦର ଭାବ ବୋଲେ ସ୍ନେହ ॥
ରୁ ଜଗାଁ ଲେଉଟି ଯେତେ । ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ମୁନିରେ ॥

ଏବେଂଭୁ ଛଳ ମଦଭ୍ରମ । ଯାଗରେ ବଳେ ଚାରୁଚନ୍ଦ୍ର ॥
ଅଶ୍ରୁଳ କର ତୋ ନୟନ । ସ୍ୱହା ବସିବେ ସଭାଜନ ॥
ଏହିଥି ଫେଣ୍ଟ୍ରେ ବହୁ ଦାର୍ଢ଼ୀ । ବୋଇଲେ ନେଇ ବେଉଁଟାଇ ॥
ଭକ୍ତ ବଚନୁ ଏହା ଶୁଣି । ଅଭଜ ଭକ୍ତଚୂଡ଼ାମଣି ॥
କେଉଁଟି ଭଲ୍ଲ ଅଛ ତୋଷେ । ମିଳଲ୍ଲ ଚାରୁଚନ୍ଦ୍ର ପାଶେ ॥
ସ୍ୱଜନ ସ୍ତୁତି ପରହରି । ଚଞ୍ଚଳ ମନ ସ୍ଥିର କରି ॥
ଯାନ୍ତି କମନ୍ତ୍ର ବଦ୍ୟଶାଳ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲ୍ଲ ଅଶ୍ରୁଳ ନୟନ ॥
ବେଶିଲ୍ଲ ପଲ୍ଲ ଲଗନାଳ । ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ସଭାଜନ ॥
ଲମ୍ବି ଅଢଲ ପୋଲନ୍ଦ୍ର । ଶୋଳ୍ଲ ବସର ଏକବନ୍ତ ॥
ଅଳ୍ପତ ଲଣ୍ଠରୁପ ଧର । କୁତାର୍ଥ ଭାବୁଜନ୍ତି ହର ॥
ଭାହା ଶୁଣିଣ ମହାମତ । ବୋଲେ ନମସ୍ତେ ଜଗପତ ॥
ନମୋ ନମସ୍ତେ ସଭାଜନ । ନମସ୍ତେ ଭପିଲ ନନ୍ଦନ ॥
ନମସ୍ତେ ଚାରୁଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱାମି । ନମୋ ନମସ୍ତେ ବହୁଚାରୀ ॥
ଭବ ବର୍ଣ୍ଣନେ ଚାରୁଚନ୍ଦ୍ର । ଭୁଟିଲ୍ଲ ମୋର ମଦଭ୍ରମ ॥
ଲଭିଲି ପରମ ଭାରଣ । ଏବେ ଯା ମାଗୁଅଛୁ ଶୁଣ ॥
ଅର୍ଦ୍ଧ ଏ ଦେବସ୍ଥାନ ଭାବ । ଯେବେ ହୋଇବ ଭଗବାଥ ॥
କେବଳ ବୃତ୍ତିବେଶ ହୋଇ । ବଳେ ଜଣକ ଦେବସ୍ଥାନ୍ତି ॥
ଏଭେକ ମାଡ଼ ଅଣ୍ଡା ହେଲ । ଏ ଭଅ ସୂତେ ମୂଳେ ଥାଉ ॥
ଏଭେକ ଭଦ୍ର ପାତେ ଅଢ଼ । ଲୁଚିଲେ ସିରେ ଭକ୍ତିଯୋଢ଼ ॥
ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱଳ୍ପେ କର ଧାତ । ଭବନେ ଛାଡ଼ିଲ୍ଲ ଜୀବନ ॥
ଦୃଢ଼ଭ ବନ୍ଧୁଗାନ୍ତ ବସି । ଚନ୍ଦ୍ର ଶରୀରେ ଭଲ୍ଲ ମିଶି ॥
ସମସ୍ତେ ଜୟ ଜୟ ଭଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦେହାରେ ସ୍ୱସିଲେ ॥
ଦେଖ ଏ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମହିମା । ଯାହାକୁ ଭଜେ ଦେବବ୍ରହ୍ମା ॥
ଏଥୁ ଏ ଲଗତ ଭଲରେ । ଏବେ ହେଁ ବୃତ୍ତିବେଶ ଥରେ ॥
କେଶୁଡ଼ି ଚନ୍ଦ୍ରିହବସ୍ଥାନ୍ତ । ଲଭତ ଲଭନ୍ତ ବୋଲୁଛ ॥

ଦେଖି ସେ ଭକତଙ୍କ ସୁଖ । ସୁଖେ ଲଭିଲେ ଏକ୍ଷେତ୍ର ॥
ଅନ ଦେ ଶୁଜନ ହୋଇବ । ତୁଷ୍ଟାତ୍ମ ଦେବଙ୍କୁ ପୂଜିବ ॥
ଏଥୁ ସେ ସଂସାର ମଧ୍ୟେଣ । ଅନୁଭବ କରିବ ॥
ଭକ୍ତଙ୍କୁ ନ ଭଲ ଯାଉ । ଭକ୍ତ ଦୁଃଖ ଉଦ୍ଧାର ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ହେବ ଦେଇ । ଏ ବାକ୍ୟ ଭକତ ଅଟଇ ॥
ଏହେଥ ଜନ୍ମ ଗାଇ ସୁଖ । ଜନ୍ମେ ଲଭବ ମୁକ୍ତି ପଦ ॥
ସର୍ବେନ ଶ୍ରବଣେ ଯା ଅଛ । ସେ ପ୍ରାଣୀ ଯିବେ ସ୍ୱର୍ଗଧାମ ॥
ଲୁହର ଭଗ ସ୍ୱମଧାମ । ସେ ବାକ୍ୟ ଭୃତ୍ୟପାଦେ ଅଛ ॥
ସାଧୁଜନଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରବର୍ତ୍ତ । ମୋ ମନକ୍ରୁଦ୍ଧ କରେ ସାଧ ॥
ସୁଜନେ ଏହୁ ଶୁଣେ କବ । ହେଲେ ସଂସାରୁ ତରଯିବ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀବାର୍ତ୍ତ୍ୟଶ୍ରୀଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ
ଉଣତତ ଭଃ ବାକ୍ୟଜୀବ ମୋକ୍ଷରେ ନାମ ଛନ୍ଦୋବଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ମନ ଉବାଚ ।

ଅତ ଅଞ୍ଜଳେ ମନସ୍ତଜା । ଚୈତନ୍ୟ ପାଦେ କରି ପୂଜା ॥
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଗୁରୁମଣି । ରମ୍ୟ ବଚନ ସୁଧାବାଣୀ ॥
ଶୁଣିଲି ଭକତଙ୍କ କଥା । ଛାଡ଼ିଲି ଭବଭୟ ବ୍ୟଥା ॥
ଏ ଯୁଗେ କୁଳ ଦାନ ପୁଣ୍ୟ । ନାମହିଁ କରଣ ରଚନ ॥
ତରଣ କରିବ ପ୍ରାଣୀମାନେ । ଶୁଣିଲି ତୁମ୍ଭର ବଚନେ ॥
ଏ ଯୁଗେ ନାମ ବଡ଼ ଭଲ । କେ ଏଥୁ ସାଧନ୍ତ ତର ॥
ଜାଣିଣ ସୁଖେ ମୋର ଚିତ୍ତ । ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ହେଉ ଦେହ ॥
କହେ ଚୈତନ୍ୟ ଜାଣି ଶୁଣି । ଶୁଣ ହେ ମନ ଗୁଣମଣି ॥
ତୁ ଯାହା କଲୁ ହୋ ପ୍ରଶ୍ନ । ତେ ତାହା କହେବେ ସ୍ୱଜନ ॥
ନାମର ଅଶେଷ ମହିମା । ଜାଣି ନ ପାରେ ବେଦବ୍ରହ୍ମା ॥
କେବଳ ଅଶେଷ ସୁଖେ ଭଣି । ସେ ଶୁଣି ଜଣାଉଛେ ଜାଣି ॥

ଶ୍ରୀରାମ, ଅଳଙ୍କେ ଧୂର୍ଜଟି । ନାମ ମହିମା ସୁଖେ ରଟି ॥
ସେ ଅତା ଜାଣିଛନ୍ତି କେତେ । ଅନ୍ୟ ନ ଜାଣେ ଭବାବରେ ॥
ରାମର ଆଦ ଅନ୍ତ ନାହିଁ । ଅନ୍ତର କନ୍ଥର ନୁହଇ ॥
ଲୁଚ ଅନ୍ତୁଗନ୍ତୁ ନାହାର । ଏକ ଅଭେଦ ଅଗୋଚର ॥
ସବୁରେ ଅଛି ନାହିଁ ନାହିଁ । ମନ ଗୋଚରେ ନେଇ ନାହିଁ ॥
ଛୁଳ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସେ ନାହାର । ଅବେଦ ବେଦେ ଅଗୋଚର ॥
ସେସେ ଅନ୍ତର ଦୃଷ୍ଟି ସିଣି । ନାହାର ନାମ ନ ଜାଣି ॥
ତାହା ଉଦବା ଯାଧ ତାର । ଶୁଣ ହୋ ମନ ଇପକର ॥
ସେବଣ ରାମ ନାମ ଗୋଟି । କୃଷ୍ଣ କୁଜେ ଭଉ ଗଣି ॥
କୋଟିଏ କୋଟି ଯୁଗ ଗଲେ । ଗୋଟିଏ ପ୍ରେମ ତା ନ ହେଲେ ॥
ଲଙ୍ଘିଲ୍ଲ ଅଜାମଲ ହୋଇ । ଏକା ଅକ୍ଷର କଣ୍ଠ ଥାଇ ॥
ଅବର ଉତ୍ତୁଅଛି ଶୁଣ । ସ୍ୱପନ ଜଗ ଦର୍ଶନ ॥
ଦ୍ୱିଜଙ୍କ ରାମନାମ ଗୋଟି । ହେଲେ ମରଣ ଭଲ୍ଲ ନେଇ ॥
ଯବନ ଭୂତ ହନୁମାନ । ସେ ରାମନାମକୁ ଭଜଣ ॥
ହେଲେ ଉଉଲ୍ଲ ସିଦ୍ଧ ଚାଉ । ଗୋଷ୍ପଦ ଜଳ ପ୍ରାୟେ ତାର ॥
ହୋଇଲ୍ଲ ଅଜାମଇ ନାଶ୍ୱେ । ଗାତକ ତନୁ ମୁର୍ଚ୍ଛ ଥାଏ ॥
ଅନନ୍ତ ରାମନାମ ଥାଇ । ଧନ୍ୟ ମରଣ ଅଛି ତାର ॥
ଏସେରେ ସୁଜନୁଲ ସେତେ । ସେ ନାମ ଲଭ ଦୃଢ଼ତାରେ ॥
ଏ ଯାର ମାସ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନାହିଁ । ତନ୍ତୁ ମରଣ ଲଭେ ସେଇ ॥
ଅବର ଉତ୍ତୁଅଛି ତୋତେ । ଭୃଗୁ ଇନ୍ଦ୍ର ସୁର ଯେତେ ॥
ଯଷ ଗଣଙ୍କ ସେ ଭଜଇ । ତନୁ ତଥ୍ୟ ସବାତର ॥
ସୁଗ୍ରୀବ ଶତନ ଅନଳ । ସେ ଅଜମ୍ବଲ୍ଲ ଉଦ୍ଧାର ॥
ଜଇ ଅସୁର ଆଦ ହେଲେ । ସୁଦ୍ଧ ଉତ୍ତୁଅଛି ତୋତେ ॥
ସେ ନାମ ଜ୍ଞାନ ନ ତଇ । ଯାଘରେ ତୋତେ ଅଧିକାର ॥
ଶ୍ରୀରାମ ନାମ ଅଛି ସେତେ । ଲଭ ଉପାର ନାହିଁ ଅନେ ॥

ଏ ନାମ ଅକ୍ଷର ସୁଧନ । ଅତେଜ ପ୍ରୀତିଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ॥
ଭବ ଜଳ ତ ଅନ୍ଧକାର । ଯଶତେ ଭଜ ଦଶାକର ॥
ଏ ନାମ ବୈଭବର ଚନ୍ଦ୍ରା । ଅନ୍ୟର ଧର୍ମ ଭ୍ରମ ଯିବା ॥
ଗୁରୁଏ କୋଇଲ ଏ ଙ୍ଗାରେ । ଏ ଦେହ ନର ଛାଡ଼ି ଯିବେ ॥
ଅଜ୍ଞାନ ନାମ ଯେ ଭଜ । କେ ଅଭା ପାଇଛନ୍ତି ତର ॥
ତାହା କହନା ଏବେ ତୋତେ । କେବଳ ଶୁଣ ଶୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେ ॥
ଶୁଦ୍ଧେ ଦ୍ୱୋ ଭକ୍ତ ସୁନ୍ଦରେ । ନାରଦ ମୁନିଙ୍କ ବାଣୀରେ ॥
ଯାହା ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଶ୍ରବଣ । ତାହା କହବା ଏବେ ଶୁଣ ॥
ଅଜାମି ନାମରେ ଶତକ । ଶତକ ଶକ୍ତିରେ ତା ଘର ॥
ଅଠାଚାଳିଶ ବେଦ ଭଣ । ଶଶୀ ଅଣଲ ଜନ୍ମ ମାଣ ॥
କପୋତ ଖାଲୁଆ ସୁନ୍ଦର । ଘର ଦୋକସ୍ତ ଅଦ ଭଲ ॥
ଦଉ ଘରପ ସେ ଭାତ୍ତୁଳ । ଭାତ ତୋଡଳ ଖାଣ୍ଡ ଶୁଭ ॥
ଏ ଅବ ପ୍ରେତେ ଶଶୀମାନ । ମାରଲ ଜନ୍ମ ଶଶିଭନ ॥
ସେ ଶଶୀ ମାନେ ସେତଅସେ । ଭଟଣ ଧୁବ ଗ୍ରାମି କେତେଶ ॥
ସେ ଅଭା ମୂର୍ଖ ଭର୍ତ୍ତ ଶାଳ । ପ୍ରାଣ ପୋଷଲ ତାହା ଶାଳ ॥
ଯୋଗାଏ ଶଶୀ ପ୍ରାଂପକର । ଭଣଲ ସୁଖ ପରେ ଭଲ ॥
ଏମନ୍ତେ ଭଞ୍ଜଅଲ ଦୁଭ । ନ ଜାଣେ ଅନ୍ୟ କଥାମାନ ॥
ଦାନ ଧର୍ମାଦି ବୋଲି ଯାହା । ଶ୍ରବଣେ ନ ଶୁଣଲ ତାହା ॥
ଅଜର ଉତ୍ତ ଙ୍କର୍ଥ ସେବେତ । ତାହା ସେ ଜାଣେ କେମନ୍ତେ ॥
ନାମ ଭଜନ କରଜାଳ । ସ୍ୱପନେ ନ ଜାଣେ ଧବଳ ॥
ଦେବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେ ନ ଜାଣେ । ଭଞ୍ଜଲ ସୁର୍ଣ୍ଣ ମୂଢ଼ପଣେ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଦିନ ଅନ୍ତେ । ଏକେକ ବୃଦ୍ଧନ୍ତେ ବଳନ୍ତେ ॥
ତାହାର ଯୋଗ ଶୂନ୍ୟ ଭୋଇ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଲୋକ ଅଷ୍ଟ କାଟି ॥
ମନ୍ଦିରୁ ଶଯ୍ୟାରେ ଅର୍ଦ୍ଧ । ବୃଦ୍ଧକାଳରେ ଧୁନ୍ଧ ଭଣି ॥
ସେ ଶଶୀ ଦ୍ୱେଷିଣ ଧବଳ । ପର୍ଯ୍ୟାରେ କଦାଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି ॥

ଧରନ୍ତି ଅଠାନବେ ହାତେ । ଖଣ୍ଡିକ ଲଗାଇ ଭୂଇଁରେ ॥
ସେ ଖଣ୍ଡି ଘାଣ୍ଟର ଉଚ୍ଚରେ । ଖଣ୍ଡିଲ୍ ଶବର ହସ୍ତରେ ॥
ବିନ୍ଦନେ ରାମନାମ ଲଗି । ଶବର କର୍ଣ୍ଣେ ତାହା ଶୁଣି ॥
ଶୁଣ ସୁମତି ସୋଦରେ । ଖଣ୍ଡିଆ ଆଣିଲ୍ ବନରେ ॥
ଆଉ ବା କେତେ ଗୁଣି ମାଇ । ତରଣ ଭଲ୍ ଉତ୍ତରୀ । ୨୦ ॥
ଦେ ଶୁଆ ଯୋଡି ତେଜ ଭଲ୍ । ଗ୍ରାମ ଦେଶରେ ବୁଲ୍ଲଇ ॥
ଉତ୍ତମ ଶ୍ଲୋକ ସୁଧ ଭର୍ଭ । ଅନନ୍ତ ଶବର ବୋଲଇ ॥
ଶୁଣ ହେ ଅଦ୍ଭୁତ ବାଣୀ । ଏ ଶୁଆ ରାମନାମ ଭଣି ॥
ଏ ବଡ଼ ଅଦ୍ଭୁତ କଥା । ଶୁଣି ଲୁଙ୍ଗିଲ ମୋତେ ବ୍ୟଥା ॥
କେତେକେ ଖଣ୍ଡି ମୁଁ ମାଗଇ । ଏହାତ ଦିନେ ନ ଶୁଣିଲି ॥
ଏହୁ ସଞ୍ଜୁ ଫେଡ ମୋତ । ସେ ଲଗ୍ଟଳ୍କ ଦେହ ଶୀଘ୍ର ॥
ଏ ଜାହା ଗୋଷା ଶୁଆ ଯୋଡି । ବେଶୁଟି ରାମନାମ ରଟି ॥
ଏମନ୍ତ ବୋଲ ଧନ ଦେଲ୍ । ସେ ଶୁଆ ଯୋଡିକ ଭଣିଲ୍ ॥
ଷଦଉ ଧନ ଦେଇ ତନ । ଦଭ ଦୂରନେ ଖାଇଁ ମିଳ ॥
ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲା । ଶବର ଶବନ ହାରଲ ॥
ତଣଙ୍କେ ମୃତ୍ୟୁକାଳ ଜାଣି । ଦୂତ ଦେଖିଲ୍ ଦଣ୍ଡପାଣି ॥
ସେ ଯମଦୂତମାନେ ଆସି । ଗଳେ ଲଗାଇ କାଳଫାଶି ॥
ଭଳ ଚରଣ ଧଇଲେ । ଅନେକ ମାଡ଼ମ ମାରଇଲେ ॥
ଧରଣ ଦେଇ ଯାନ୍ତେ ଖଟେ । ଆସି ମିଳିଲେ ବଣ୍ଡୁ ପୁଁଟେ ॥
ଯମଦୂତଙ୍କୁ ଯୋଧଇଲେ । ବୋଇଲେ ଶୁଣରେ ପାମରେ ॥
ଏ ଧୂର୍ତ୍ତ ଶବରକୁ କେତେ । ବାନ୍ଧିଣ ଅଛ ତ ବାଇଲେ ॥
ଲୁଗ୍ରୁର କେଉଁ ବାଟରେ । ଫାଶ ଲଗାଇ ଏହା ଗଳେ ॥
କିଛି ନେଇଯାଅ ଅନ୍ଧାରରେ । ଅନ୍ତେ ବା ନେଉଛ ଉଦ୍ଧ୍ୟଲେ ॥
ଶାମାଦ୍ୟ ଲଲଯା ଲୁଗ୍ରୁର । ବଣ୍ଟ ଲଭିକୁ ମାତ ମାର ॥
ଏବେଦିନ ଘାଟେଳେ ଅଛ । କେତେ ଫିଶାଇ କାଳଫାଶ ॥

ଷୋଡ଼ଶ ଶଳାପ ଭୂଇରେ । ଶୁଣି ବୋଇଲେ ସମ୍ପୁଟେ ॥
ଶୁଣହେ ଭକ୍ତ ଦୂତମାନେ । ଏହା ସେ କହଲ ବଚନେ ॥
ଏ ମହାପାପିଙ୍କ ଚଣ୍ଡାଳ । ପାପ ଅଙ୍ଗରେ ଘନ କାଳ ॥
ଅନେକ ଜନ୍ମହତ୍ୟା କର । ଅଛି ଏ ପାପିଙ୍କ ଉପର ॥
ଶୁଣ ଏହାର ନେଶନାହିଁ । ଏହାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ କମାଇଁ ॥
ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଭକ୍ତ ଚର । ଶୁଣ ହେ ଯମର ଉତ୍ତର ॥
ନାମ ମହିମା ପ୍ରଭୁଙ୍କର । ଶୁଣିଲୁ ନାହିଁକି ଚତୁର ॥
କହେ ଅନ୍ତକେ ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ । ଜନ୍ମରେ ରାମନାମ ଶୁଣି ॥
ସେ ଅବା ଶୁଣିଥାଇ କର୍ଣ୍ଣେ । ନୋହିଲେ ଉଚ୍ଚାରଇ ମନେ ॥
ଅନେକ କୋଟି ଜନ୍ମ ଯାଏ । ଯେ ଯେତେ ପାପ କରିଥାଏ ॥
କଣ୍ଠରେ ହୋଏ ଧ୍ୱଂସପୁଣି । ସେହି ସେ ଭକ୍ତ ଲୋକେ କହି ॥
ଯେମନ୍ତି ଏ ଶୁଣ ଶତକ । ପାତକ ନାହିଁ ଟି ଏହାର ॥
ଯେମନ୍ତି ହେଲ ଭକ୍ତ ଭାଷ । ଦେଖେ ପିଣ୍ଡାଙ୍ଗ ଜାଳତାଷ ॥
ନୋହିଲେ ମରଣ ଯମନ୍ତ୍ରେ । ଜଣି ନ ଭୀରେ ଭକ୍ତଜାଥେ ॥
ତା ଶୁଣି ଯମଦୂତେ ଅଛି । ପିଣ୍ଡାର ଦେହେ ଜାଳତାଶ ॥
ନମିଲେ ତାହାଙ୍କ ଚରଣେ । ଅଳାଇ ଘରେ ତତକ୍ଷଣେ ॥
ନେଇଲେ ଯମର ସ୍ଥାନରେ । ଯମ କହଇ ଅଧମରେ ॥
ଶୁଣ ହେ ଜଳନ୍ଧର ନାଥ । ଅଗ୍ନେ ଦେଖିଲୁଁ ଦଣ୍ଡଯତ ॥
ମୁକ୍ତି ମଣ୍ଡଳେ ଦେହ ଦେହ । ଜାଣରେ ଶତକ ଅଟଇ ॥
ଅନେକ ଜନ୍ମହତ୍ୟା ତାର । ପାତକ କରନ୍ତୁ ଅପାର ॥
ଜନ୍ମକ ଶୁଣ ତାର ନାହିଁ । ଦେଖନ୍ତ ଶୁଣ ଦରପାଇଁ ॥
ଶୁଅ ଗୁରୁଙ୍କୁ ସ୍ୱର ଭାଣି । ଅତେ ତା କର୍ଣ୍ଣେ ଥିଲ ଶୁଣି ॥
ଏମନ୍ତ ଶତକ ଧର । ଅନ୍ତେ ସେ ପୁଣି ଜଣିକର ॥
ଜର୍ଜ ଭକ୍ତ ଘରେ ଅଛି । ଅମୃତ ଅନେକ ଥିଲାଗି ॥
ପିଣ୍ଡାର ଦେହେର ଜାଳତାଶ । ତାହାଙ୍କ ଜନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣବାସ ॥

ତେଣୁଟି ଅଜର୍ଣ୍ଣ ଉଲାସ । ଏକଥା କୁହ ହେ ଗୋସାଇଁ ॥
ରାମକୃଷ୍ଣ କାହ୍ନା ଶୁଣି । ଦୁଷ୍ଟଙ୍କ ମୁଖ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଭଣି ॥
ବୋଲିଲେ ଶୁଣ ଅରେ ମୂର୍ଖ । ଅର୍ଦ୍ଧ ଏ କଥା ମନେ ରଖ ॥
ଭବେ ଅଷ୍ଟେ ଖେଳି ପ୍ରାଣୀ । କର୍ଣ୍ଣରେ ରାମନାମ ଶୁଣି ॥
କି ଅବା ମୁଖେ ଗୋବିନ୍ଦ । ତାହାର ପାପଲୁ ନ ଯିବ ॥
ଯେବେଟି ଯିବ ତାର ପାପ । ଲଭେ ମୋ ଯମଦଣ୍ଡ ତାପ ॥
ଅବଶ କଷ୍ଟ ଅଛି ତୋତେ । ଶୁଣିଣ ଆସରେ ସମସ୍ତେ ॥
ଯା ମୁଖେ ଭକ୍ତିମନ୍ତ୍ର । ଭକ୍ତେ ଲମ୍ଫାନ୍ତି ସୁଖ ଭର ॥
ଭଜେ ଭକ୍ତିମାନ ସୁଖ । ଦୂରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଲଖୁଥିବ ॥
ଯେ ଅବା ପାପୀଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ । ଯେ ସ୍ନାନ କରେ ଗଙ୍ଗାନୀରେ ॥
ଯେ ଅବା କରେ ଜପଦାନ । ଯେ କରିଥିବେ ବ୍ରତଦାନ ॥
ଯେ ଅବା ସୁକୃତ କରେ । ସେବା କରନ୍ତି ଅନ୍ତରେ ॥
ଯେ ଅବା ଦେବା ଦାନ କରେ । କି ଅବା ତତ୍ତ୍ୱ ଉପକାରେ ॥
ଏମନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର ଚିତ୍ତ । ରହେ ମୋ ପରମ ପଦ ସତ୍ୟ ॥
ଏବେ ଉପାୟ କହୁଅଛେ । ଧର୍ମକୁ ଜାଣ କହେ ସତେ ॥
ଏବେ ହୋ ଶୁଣ ଶୁଦ୍ଧମନେ । ଯେ ଯେତେ ଭକ୍ତ ଜଣମାନେ ॥
ଅନନ୍ତ ଶକତିକୁ ଧର । ଅନେକ ଅଲଙ୍କାର ଭର ॥
ଭକ୍ତ ଦଣ୍ଡ ପିନ୍ଧାଇଲେ । କୁସୁମ ଗନ୍ଧବାସ ଲେପିଲେ ॥
ରଥରେ ବସାଇଲେ ନେଇ । ଉଚ୍ଚ ଶବଦ ମୁଖେ ଗାଇ ॥
କରାଇ ଦଣ୍ଡ କମ୍ପ ଧ୍ୱନି । ରଥ ଚାଳିଲେ ସଘନ ॥
ସୁଖ ଭମାନେ ବସାଇଲେ । ଭକ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖ ଭଲେ ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ଏ ଚରିତ । ଭାବର ମହିମା ଏମନ୍ତ ॥
ଛୋଟିଏ ଭାବ ସୁଖେ କହି । ନାମ ଗୋଟିଏ ଦୋଷ ଦେଇ ॥
ଏଣୁ ତୁ ନାମ ଲୋଡ଼େ କର । ଏ ଭବଜଳକୁ ପାର ॥
ଏ ଭାବ ଗଙ୍ଗ ପରାମୃତ । କେବଳ ଶ୍ରବଣେ ଅମୃତ ॥

କହିଲ ବନ୍ଧୁ ସ୍ନେହବାଣ । ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଶାଢେ ମୋର୍ଦ୍ଦ ଅଧ ॥
ଜାନଗଦଗଦର ବଚନେ । ସ୍ରୋତଣ ଉଡୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ ॥
ଯେ ସ୍ନେହନାମ ଗୋଟି ଦେଲେ । ଏଉକେ ଉଡୁ ଭୂଷଣେ ॥
କହେ ନ ଛନ୍ଦ ମୋର ମନ । ଏ ଅଜ୍ଞା ଭଙ୍ଗ ଯାଧୁଜନ ॥
ସୁଜନେ ନାମ ଅପେକ୍ଷଣ । ଜନ୍ମ ମରଣକୁ ନ ଡର ॥
ଏ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରସାଦ । ଶୁଣନ୍ତେ ନ ଲାଗେ ପ୍ରମାଦ ॥
ଯେଉଁଜଣ ପ୍ରାଣୀ ଏହା ଦେବେ । ଶ୍ରବଣ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଦେବେ ॥
ନୋହିବେ ଧର୍ମଜ ଘରରେ । ଆସ୍ତନ ଭରେ ଏକାଠରେ ॥
ସକଳ କର୍ମ ସଣ ହେବ । ଗୁହ ଶାସ୍ତ୍ରାର୍ଥେ ନ ଯିବ ॥
ସକଳ ଜନ୍ମ ହେବ ଶୁଦ୍ଧ । ଯେଶିକ ସଙ୍ଗେ ହେବ ଉଦ୍ଧ ॥
ନଷ୍ଟ ଯେ ସିଦ୍ଧ ସ୍ୱପ୍ନଜାଗ । ଯମଦଣ୍ଡକୁ ନାହିଁ ଖାପ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଭକ୍ତି ଭାଗବତରେ ମଧ୍ୟ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରସାଦେ ଅନନ୍ତ।
ଷକର ଶୁଚମୁଣ୍ଡେ ସ୍ନେହନାମ ଶ୍ରବଣେ ନାମ ଚତୁର୍ଥ ଶୋଃଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଚୈତନ୍ୟ ଉବାଚ ।

ଚୈତନ୍ୟଦେବ ଅତ ତୋଷେ । କହିଲ ମନସ୍ତୁଷ୍ଟା ପାଶେ ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତ । ମୁଁ ଯାହା କହୁଅଛି ଏବେ ॥
ନାମର ମହିମା ଅପାର । ନାମଟି ସର୍ବ ଶାସ୍ତ୍ରେ ସାର ॥
ନାମଟି ଗତ ମୁକ୍ତି ଦାତା । ନାମଟି ସଂସାର ତରତା ॥
ନାମଟି ପୂଜ ଧନ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ । ତାହାକୁ ଭକ୍ତ ବୋଲି ଜାଣ ॥
ଭକ୍ତ ଓଁକାରୁ ଭାବ ହୋଇ । ଭକ୍ତ ଉନ୍ନତ ମହାମାୟା ॥
ତାହାଙ୍କ ଭକ୍ତି ଅବତାର । ହୋଇଲେ ଭକ୍ତ ଭକ୍ତ ଦ୍ୱାର ॥
ତାହାର ଭକ୍ତି ଏ ସଂସାର । ଭକ୍ତିରେ ଅପାରୁ ଅପାର ॥
ଅନ୍ତ ସର୍ବଙ୍କୁ ସମ ଦୂର । ଯେ ଉଡ ଅପ୍ରଣ୍ୟ ଦୋଷର ॥
ଏ ସୁରଗାତ୍ର ଉତ୍ତର । ବେଦ ଏ ଜଗର ଦ୍ୱେଷର ॥

ଏଥିରେ ନାମ ମୂଳ ସତ୍ୟ । ହେ ମନ ହେଉଛଇ ଶୁଣ ॥
ତେଣୁ ତୁ ନାମ ଅଶେଷ କର । ହେଲେ ତରିବୁ ଏ ସଂସାର ॥
ଅଟଇ ଭକ୍ତିପଥ ଯୋଗେ । ହେ ମନ ଶୁଣ ଶୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେ ॥
ଅମୃତ କଥା ଲୀଳାମୃତ । କୃଷ୍ଣ ପୁରୁଷେ ଉକତ ॥
ଭଣିବୁ ମୁଖଙ୍କ ଆଗରେ । ଯେ ଯାହା କୃଷ୍ଣ ନାଆଁରେ ॥
ଯାହା ଭକ୍ତଜନ୍ତୁ ଯୋଗେ । ନାମର ମହିମା ଦଶେଦେ ॥
ମହାପୁରୁଷେ ଅଛ ଶୁଣି । ଏ ମୋର ବୁଦ୍ଧ ପଢ଼େ ଶୁଣି ॥
ତାହା ଭକତ ଯୋଗେ ଏବେ । ହେ ମନ ଶୁଣ ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାବେ ॥
ଶୁଦ୍ଧେ ଯେ ମେଳନ୍ତି ଯୋଗାଏ । ଅଛନ୍ତି ପୁରୁଷର ଭାବେ ॥
ଭାରତରେ ଅଟଇ ପଠାଣ । ଅଛ ଗାହିବ ମୁଲକ ॥
ଅନେକ ଗାଇ ଅଛ ତାର । ଚୋରି ଯଉଁଥରେ ଜନ୍ମ ମାର ॥
ଗୋବଧ ତନ୍ତୁ ଅନୁସିରେ । କେ ଅବା ଜାଣେ ତା ଚରିତ୍ରେ ॥
ଦୁଷ୍ଟ ବନ୍ଧାଇଁ ଅଛ ତାର । ଅନେକ ଗର ସ୍ତ୍ରିଏ ପୁର ॥
ମେଷ ମହିଷ ଆଦି ଯେତେ । ଦେଖିଲେ ମାରଇ ତୁରତେ ॥
ସୁଖ ତାହାଙ୍କୁ ନ ମିଳଇ । ଶୋଇନ ନ ଭରଇ ଘରେ ॥
ଅତଇ ଶ୍ରୀଫଳ ଗଛର । ନୟନେ ଦେଖିଲେ ପ୍ରାଣର ॥
କୁଶ ମୂଳରୁ ଯାଏ ଛାଡ଼ି । ଜନ୍ମ ଉଚ୍ଚରେ ଚଢ଼େ ମାଡ଼ି ॥
ଦେଖିଲେ ମନ୍ତ୍ର ଅକ୍ଷର । ଅନଳ ପରେ ଦିଏ ଡାଳ ॥
ଶିବଲିଙ୍ଗକୁ ଦେଖି ଲୁଣେ । ବସ୍ତୁ ଘଣ୍ଟା ଦେଖି ଭଣେ ॥
ଦେଖିଲେ ସାଧୁ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କୁ । ଗଛେ ଯୋଗାଇ ତାଙ୍କୁ ମାରେ ॥
ଇହୁଡ଼ି ଜଏ ଘର ଧନ । ବସ୍ତୁ ନ ଥାଇ ତାର ମନ । ୧୦୦ ॥
ଅଉ ଉତ୍ତର ଗାଈ ସେଠେ । ଜଣାଁ ଜୁଉବ ଲୁଣ୍ଠ ଚଢ଼େ ॥
ଏମନ୍ତେ ଅନୁଜମାର୍ଗରେ । ଦିନ ଭଇର ନରକରେ ॥
ଦୁଷ୍କର୍ମ କଥା ଅନନ୍ତ । କେବଳ ତାହା କହିମୁଁ ॥
ଏମନ୍ତେ ଗ୍ରାମୀ ଉଦନର । ଘାଉଣ ଅଛ ଲୋକଙ୍କର ॥

ଜଣକେ ଯୋଗେ ଆସି ଭୂର । ଛୋଡିଲୁ ତାର କଳେବର ॥
ଅନେକ ଶିକ୍ଷା ସେ ପାଇଲୁ । ଭୋଜନ ଖଲେ ନ ଭୁଲିଲୁ ॥
ଅତ ଦୁର୍ବଳ ହେଲୁ ଦେହ । ସ୍ଥାପେଭ ସଙ୍ଗ କେହ ନାହିଁ ॥
ଗ୍ରାମବାସୀରେ ଅଛ ଖଡ଼ । ଉର୍ଦ୍ଧ ଦଣ୍ଡାୟିଁ ଗଢେଇ ଗ୍ରହ ॥
ମନ ଭାଷାଉ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରେ । ମାଢନ୍ତ କଷିଲେ ଉର୍ଦ୍ଧରେ ॥
ମରଣ କାଳ ଆସି ହେଲୁ । ନମ୍ବର ଦେହ ତୁଲାଇଲୁ । ୪୦ ॥
ଏମନ୍ତ ସମୟରେ ତହିଁ । ଗ୍ରାମ୍ୟଶୂକର ଗୋଟି ଚାର ॥
ଚଲୁ ସେ ସ୍ୱଳ୍ପ ଅନ୍ତେ ଦୂରେ । ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ପାଇ ନାସାଦ୍ୱାରେ ॥
(ମ୍ଳେଚ୍ଛ ମୃତ୍ୟୁ ସମୟରେ ହା-ସ୍ୱମ କହିବାରୁ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲା ।) ॥

ଧାଇଁଣ ଗଲୁ ଶବ ନିକଟେ । ମିଳିଲୁ ପଠାଣର ଅଙ୍ଗେ ॥
ବେଢ଼ି ରହିଲୁ ତାର ପାଶେ । ଗର୍ଜ୍ଜ ଦୁର୍ଗନ୍ଧର ଅଶେ ॥
ତାହାକୁ ଦେଖି ସେ ମ୍ଲେଚ୍ଛ । ସେ ତାର ଦ୍ୱାର ଅରଣ ॥
ମହା ଅଷ୍ଟୁଜନ୍ମ ହୋଇ । ହାସ୍ୱମ ବୋଲି ଗାଇ ଦେଇ ॥
ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଲୁ ସେହି ବେଳେ । ଦୂତେ ନେଲେ ଉଚ୍ଚସ୍ଥଳେ ॥
ଶବାରେ ଜୀଳିପାଇ ନେଲେ । ସେ ସମଦୂତେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ॥

ଏମନ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରେ । ଅଶ୍ୱିନିଭଣେ ବସ୍ତୁ ହୁଡେ ।
ତକ୍ଷ ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ ମାର । ସେ ଭାଳଗାଣ ଦୂରକର ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଧର ବେଦ ଗଲେ । ଦେବ ଭୂମାନେ କପାଳେ ।
ଅନେକ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମ ଭଣ । ସୁଷ୍ଟି ଅଜ୍ଞାନମାନ ଧର ।
ସୃଷ୍ଟି ସେ କଲେ ତା ମଉନ । ଦେଉ ଅନେକ ସୁଖଭୁଜ ।
ଅବଳ ହୋଇଛ ମେଦନୀ । ଭାଜଉ ଜନ୍ମପର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ୱଜ ।
ରଥ ଭାହନ ଘରେ ଭଲ । ବସ୍ତୁ ଲୋକରେ ଯାଉ ମିଳ ।
ବସ୍ତୁଙ୍କୁ ବରଣନ କଲ୍ । ଦେବଲୋକରେ ଭଣାହେଲ ।
ଏଣେ ସେ ସମସ୍ତମାନେ । ଅନାଉଛନ୍ତି ଅଭିମାନେ ।
ଭଦ୍ରେ ସମର ଅନ୍ତରେ । ହେ ସ୍ୱଜା ସୁଖ ଥାଉକାରେ ।
ଅମ୍ଭେ ଦେଖିଲୁଁ ଯାହା ଅତ । ଭଦ୍ର ନୃଦ୍ର ଉତ୍ସବ ।
ତଥାଉ ବନ୍ଦ ଛତ୍ର ହେଲ । ଭୋର ଭ ସମସ୍ତ ଭଲ ।
ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହାପାପୀ ଜାଣ । ଜାଉରେ ଅଷ୍ଟଉ ପଠାଣ ।
ତାହାଙ୍କୁ ଅପୁତ୍ରଙ୍କ ପର । ଅମୃତ ବସ୍ତୁ ଭଣେ ମାର ।
ପାପୀତ ଉଦ୍ଧାରଣ କେରେ । ପୁତ୍ରକ ଉଠେ କପାଳରେ ॥
ଅନେକ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମ ଜାତ । ଦେଖଣ ଘରେ ବସ୍ତୁ ଲୋକ ।
ଏତ ବଡ଼ଲ ଅଜନ୍ମିତ । ବହୁନ ସୁଖ ଭକ୍ତିଜାତ ।
ପୁତ୍ରଙ୍କ ମୁଖ ଏହା ଶୁଣି । ସେ ମହାଭାଗି ବନ୍ଧୁପାଣି ।
ଭୂଭଳେ ଦେଖିଣ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ । ପୁଛିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କୁ ।
ଭୁଛିଲେ ପାପ ପୁଣ୍ୟ କଥା । ସେ ମହାପାପୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
ତାହା ଶୁଣିଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଦେବ । ସେ ପାପପୁଣ୍ୟ ପାଞ୍ଚି ଦେଇ ।
ଭଦ୍ରଲେ ସ୍ୱଭାବ ଅନ୍ତରେ । 'ମ୍ଲେଚ୍ଛପାତକ ଶୁଦ୍ଧି' ସେତେ ।
ହେ ସ୍ୱଜା ଶୁଣ ମନ ଦେଇ । ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ ପାତକ ଅଷ୍ଟଉ ।
ଏ ଜନ୍ମ ଛନ୍ଦ ଅନ୍ତବେଳେ । ପୁଣ୍ୟ ସେ କରଣୀଙ୍କ କେତେ ।
ଏତ ଦନ୍ତ୍ରର ପାପୀଜାଣ । ଜାଉରେ ଅଷ୍ଟଉ ପଠାଣ ।

ତେଣି ମୋ ଉଦ୍ଧାର ଠାବ ନାହିଁ । ଅଧିକ କି କହିବି ମୁହିଁ ॥
ମାଧବ ପ୍ରଠାଇଣ ନାଥ । ଶିବରେ ସ୍ଵାମୀ ବୋଲନ୍ତ ॥
ଉତ୍ତମ୍ବ ମଧ୍ୟକାଳ ବେଳେ । ସ୍ତୁତି କେଶି ବେଦ ଭୋଳେ ॥
ସ୍ଵାମୀ ବୋଲ ଲୋକଗାନ । ଗିରୁ ଉପ୍ସର ଅଲ୍ପ ଛନ୍ତ ॥
ଏବେକ ବୋଲନ୍ତି ଦେବକ । ଅଲ୍ପ ଜ୍ଞା ଉଚ୍ଚ ନାହିଁ ଘଳ ॥
ଏଥନ୍କୁ ବୁଝି ହେ ସ୍ଵଜନ । କେତେ ବା ହେଲୁ ଭାବ ଶୂନ୍ୟ ॥
ତାଂ ଶୁଣି ଧର୍ମ ସ୍ଵଜ ଭଣ୍ଡା । ଧର୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁ କଲୁ ପୂଜା ॥
ବୁଝ ହେ ଗାଉ ଶୂନ୍ୟ ଭାଳ । କେ ଜାଣି ଅଧିକ ଭାହାର ॥
ତାଂ ଶୁଣି ଧର୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁଚ୍ଛନ୍ନ । ଜତ୍ରେ ସ୍ଵଜା ଯାଇ ଥିବେ ॥
ଶୁଣ ହେ କାବୁଙ୍କର ନାଥ । ଅଗ୍ରେ ଯା କହୁଅଛୁ ସତ ॥
ଭାହାର ଯେତେକ ଗାଇସ୍ତି । ସମସ୍ତେ ହେବେ ବସୁସ୍ତୀ ॥
ସୁଲୁବ ବଳସ୍ତ ଭାହାର । ଭୋହର ନାହିଁ ଅଧିକାର ॥
ଭାଠାରେ ସନ୍ତ୍ପଣ କରେ । ସମସ୍ତେ ଜୀଏ ସିବା ଭରେ ॥
ଯାଗାରେ ଗ୍ରମନାମ ଭାବ । ମୁଖକୁ ହେବନ୍ତୁ ଭାହାର ॥
ସ୍ଵାମୀ ନିବଦ ବୋଲନ୍ତୁ । ଗିରୁ ଉପ୍ସର ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ॥
ଯାଭକ ହୋଇ ଛଳ କେତେ । ଭକ୍ତିର ଭର ଶୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତେ ॥
ଏଥିର ହୋଇ ଭକ୍ତମନ୍ତୁ । ମେରୁ ପାଖର ଅବଳର ॥
ସଦାରେ ସୁକୁଳକଂ ଯେତେ । ଅପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ କେତେ ॥
ନଉକ ଯୌବ ସିବେ ଜ୍ଞାନ । ପଢ଼ିବ ସ୍ଵମନାମ ବନ ॥
ଭ ଜ ନ ଭାସ୍ତୁ ଦେବଜ୍ଞ । ଅଗ୍ନେ ହୋଇବା ଭ କାର୍ଯ୍ୟ ॥
ଶୁଣି ଅନଳ ହେଲା ମ । ବଜନ କଲ୍ପ ସ୍ଵମ ନାମ ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ଶୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେ । ଜାନକ ମହିମାଇ ଏତେ ॥
ଏବେ ହୋ ଶୁଦ୍ଧ ମନ ସ୍ଵମ୍ । ଚିତ୍ତରେ ଯେ ଭକ୍ତି ଭଥାଏ ॥
ସ୍ପୀରେ ସ୍ତୁତିମାଜନର । ସର୍ବନ୍ତୁ ସିନା ଏତେ ଭର ॥
କୁଳର୍ଣ ଚର୍ଣ୍ଣ ଭଗାନ୍ତ । ଯେମନ୍ତେ ହେଲା ହିତଇ ଏସ୍ ॥

ହୋଇ ଅଚନ୍ତ୍ୟ ଅବତାର । ସମ ସଙ୍ଗେ ସୁବକର ॥
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଶୂନ୍ୟମାନ ଅଛୁ । ଅଭକ୍ତ ରଖିଥାଅ ବାଛୁ ॥
ଭେଦ ଜପନ ଅଛ ସେତେ । ରଖିଣ ପ୍ରାଅ ତୋ ଅଙ୍ଗେ ॥
ଯେ ନାମ ଉଚ୍ଚେ ଈଶ୍ୱର । ସେ ଅଟେ ଦଉମ କୋଟର ॥
ତାହାଙ୍କୁ ଶିରେ ଧରେ ଗୁରୁ । ଶୁଦ୍ଧ ଦେଖିଣ ଭକ୍ତ ଜନ ॥
ଜନ୍ମମନ୍ଦର ମାଳା ଗଳେ । ଚଢ଼ାଇ ଥାଅ ଭକ୍ତଙ୍କ ଗଳେ ॥
ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ବାଳୁକ । ଲୁଚିରେ ଅଦ୍ଭ ଭଉ ବାନ ॥
ଲଗ୍ନ ଅଧର ଉଗ୍ନଶୂର୍ଦ୍ଧ । ପଙ୍କଜ ପାଳ ଥାଅ ମନ୍ଦି ॥
ଶ୍ରୀ କୃପାସିନ୍ଧୁ ସେ ଭମର । ମହିମା ଧର ଅଘୋଦର ॥
ଅବେ, କହିଲେ ଆଉ ଲକ୍ଷ । ନ ଶିବ ଏସ୍ଥାନକୁ ଲକ୍ଷ ॥
ଚରମାନନ୍ଦ ଚରଣୋଟି । କୁଲ୍ଲାଣ୍ଡ ସାଙ୍ଗ ଧୂଳ ଗୋଟି ॥
ନାମବୃନ୍ତରେ ତାହା ଧର । ଦେବଳ ଅଦ୍ଭ ଜଉ ମାର ॥
କୃଷ୍ଣ କୃପାକୁ ଅଛ ଯାଉ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ ବାଉ ॥
ହାଣିଲେ ମେରୁ ଛଡ଼ ଶିବ । ଶୁଦ୍ଧ ଦେଖିଲେ ଚଳାଇବ ॥
ତାହା ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଧର । ସମ ସଙ୍ଗେ ସୁଖ କର ॥
ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରା ହୁଲେ ଜୋର କର । ଭ କରଣାରେ ସମ ଛର ॥
ଅଭର କନ୍ଧୁପଛ ବୋଲେ । ଧନୁର ବର୍ଣ୍ଣ ଅଛ ସେତେ ॥
ଗୋଜଣ ଦୃଷ୍ଟ ଚରଚନା । ଶିରେ କୁ ବରଥାଅ ଜନା ॥
ଚରୁଣାକର କର୍ଣ୍ଣାଚଳ । ଯଙ୍କିଣ ଥାଅ କର୍ଣ୍ଣମୁଳ ॥
ଶ୍ରୀ ଚକ୍ରନାଭ ସେ ଚକର । କୁଦପଦ୍ମରେ ତାହା ରଖ ॥
କୁଞ୍ଜଦେବ ଅରବାବା । ବାହେ ବାସ୍ତି କରୁ ଜନା ॥
କାଳଠିକୁଡ଼ଅ କାନ୍ଦୁଣୀ । କହିଲେ ଉଲ୍ଲ ଥାଅ ଶୁଣି ॥
ଶ୍ରୀ ଚନାର୍ଦ୍ଦନ ଧନୁ ଦେଇ । ଅଚଳାଚଳ ବଳ ଦେଇ ॥
ଲଲାଟ କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି ଶୁଭ । ଦେବଶ ଜାମ ନାସ୍ତୁକ ॥
ଯେ ଧନୁର୍ଦ୍ଧାରି ଭବେ ଧର । କୃଷ୍ଣ କହଣୀ ଧରୁ ଛର ॥

ଅନନ୍ତ ପ୍ରଶସ୍ତ ଭୂମିର । ନାମ ତାହାରେ ତାହା ଘର ॥
ମୁକୁନ୍ଦ ମନ୍ଦିରେ ଘର । ନଗରୀ ଧନୁର୍ଦ୍ଧରେ ଘର ॥
ଅନ୍ତ କରିଣ ତାହା ପର । ପ୍ରେମେ ପାଉଛେ ଚେତେଚନ୍ଦ୍ର
କପିଂଜ ନାମେ ସେ ନାଗର । ଜୋଡ଼ିଏ ଅଗ୍ନି ପ୍ରାଣ ଚେତ ॥
ଶ୍ରୀଧର ନାମେ ସେହି ଘର । ଜଗମ ତୁଙ୍ଗ ଅଟେ ଭାର ॥
ଗୋବନ୍ଦ ନାମେ ସେହି ଜାଣ । ଚେତେ ସନ୍ତର ମାଳରଣ ॥
ଯେ ଶରମାନ ଥିଲେ କର । ଜ କରୁଣାରେ ଜାଣକର ॥
ସ୍ମାରେ ଜାଣି ସଆଲୁରେ । ପୁରୁଷୋତ୍ତମଂ ଗାଇଛରେ ॥
ପ୍ରେ ଶାନ୍ତାମ୍ବର ଶାକ୍ତଶାଳି । ଅଙ୍ଗେ ଉତ୍ତାର ଥାଅ ଚୋର ॥
ଉଙ୍କାଶନ ଜାଳଘୋଷ । ସଙ୍ଗେ ଘୋଡ଼ାର ଥାଅ ପିଠି ॥
କୃଷ୍ଣ ସମୁଦ୍ର କହାରେ । ଜଟିଳରେ ଥାଅ ରକ୍ଷି ॥
ଯେ ଲୋକନାଥ ରତ୍ନାକର । ଜାଗ୍ରତେ ଜଗେ ଥାଅ ଧର ॥
ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ । ଦକ୍ଷିଣ ଜଗେ ଥାଅ ରକ୍ଷି ॥
ଯେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଛେଳ । ଜୋଡ଼ିଏ ଗୀମ ବାଢ଼ ଗୁଳ ॥
ରକ୍ଷିଣଅଙ୍ଗୁ ସେତେ ଜଣ । ଜ କରୁଣାରେ ସମ ଗୀତ ॥
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ଯୁକ୍ତ କଲେ । ସମ୍ପଦଭାର ସିଦ୍ଧ ବଳେ ॥
ଦୋହଲେ ଏମନ୍ତ ରୂ ଡ଼ର । ଲୁଚେ ନଇଅ ଦୂଷ ଧର ॥
ଶ୍ରୀ ଜଗମାତ୍ରୀ ନାମେ ନଇ । ଲୁଚେ ପାଉରୁ ସେତେ ଭୋଗ
ଯେ ଶାନ୍ତିପ୍ରିୟ ବାରୁଣି । ଗୋବନ୍ଦ ସୁନାରୁ ଝଡାର ॥
ଶଙ୍କରଜାର ସନ୍ଧ୍ୟାଠି । ନଇରେ ଧରଥାଅ ଗୋଟି ॥
ଧାତ୍ରି ଅଡ୍ଡରୁ ପାଇଁରୁ । ଛାତରେ ଝଡ଼ାର ରଖିବୁ ॥
ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ମାଳତ । ମନ ନତୁନ ଥିବୁ ରକ୍ଷି ॥
ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ ରକ୍ଷକରେ । ବୁଦ୍ଧିକୁ ଯେ ନଇରତ୍ନରେ ॥
ଏମନ୍ତ ଅଭଙ୍ଗ କଂଧାର । ଅଙ୍ଗନ୍ତୁ ରଖିଥିବୁ ଭଙ୍ଗ ॥
ଶ୍ରୀପ୍ରେମ ସୁନ୍ଦର ସ୍ୱରୂପ । ଚର୍ଚ୍ଚିତ ହୋଇ ଏକା ହିବୁ ॥

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ନାମ ଘୋଷି । ବୁଡିଲେ ମେଲ୍ଲ ସିନ୍ଧୁ ଘୁଷି ॥
ଶରତ ଶୁଣି ଭକ୍ତିପାଇଁ । ପଡ଼ିବ ମୂର୍ଚ୍ଛାଗତ ହୋଇ ॥
ଚେତନା ପାଇଣ ଉଠିଲେ । ପଡ଼ନ୍ତୁ ନ ବୁଝିବ ଭଲେ ॥
ଶୁଣନ୍ତୁ ଭାଇ ସଜ୍ଜନ । ଶୁଣିଲେ ତ ଜଗନ ପାଇବ ॥
ବୁଦ୍ଧି ସଖି ବଦନାର । ତୋ ମନେ ସାହା ଉତ୍ତର ॥
ଅତର ଭକ୍ତିଅନ୍ତୁ ତୋରେ । ଏଥାରେ ବାଧି ଅଛି ଯେତେ ॥
ଜର୍ଜର ଲୁଗାନ୍ତୁ ଯେ ଅଛି । ଭାବା ତୋ ଅଙ୍ଗରେ ବସୁଛି ॥
ପ୍ରକଳ ମଉଷଧି ମୂଳ । ଯେ ଗୁଣ ନାମ ଅତୁଳ ॥
ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଧର ପିତମ୍ବର । ଯେତେ ନା ପାରିବା ହର ॥
ଚେତେଦମାଶିନ ବାଣୀଧର । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମେ ଶୁଣି କର ॥
ଘୋଷିବ ନାମରେ ମହିତ । ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ଯେ ବସ୍ତୁଭୋଗୁ ଦେବତାନ୍ତୁ । ଜୀବ ରକ୍ତ ଭର୍ଚ୍ଛନ୍ତୁ ।୧୬୦॥
ଶ୍ରୀହରି ଅନାଦି ଅଛି । ଯୋଗର ଘୋଷିଲେତେ ବାଛି ।
ନୃସିଂହ ନାମେ ଦାମୋଦର । ଗୋଲୋକନାଥେ ଭାବାନ୍ତର ॥
ଶ୍ରୀରଘୁନାଥ ନାମ ସାର । ଭବରେ ଯେ ଭବସିନ୍ଧୁ ॥
ସେ ପୀତାମ୍ବର ଗୁଣିଜଣ । ଯେତେ ଏ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଭାଇ ॥
ଶ୍ରୀବାସୁଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ । ଭବ ସମୁଦ୍ର ଏକାଉଳ ॥
ଶ୍ରୀପତି ଶୀତଳ ଧର । ଘୋଷର ନାମେ ମୁରାରି ॥
ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ଅଭାଗ୍ୟ ହରେ । ଘୋଷନ୍ତେ ତେଜସ ଶ୍ରୀଧରେ ॥
ମଧୁସୂଦନ ମନ୍ତ୍ରହିଁ । ଜପିଲ ଦାରୁ ବ୍ରହ୍ମ ।୧୬୮॥
ଶ୍ରୀରାମ ସୁନ୍ଦର ପିତାମ୍ବର । ଅତର ଅଙ୍କ ହୋଇବ ॥
କୃଷ୍ଣ ଯେବର୍ଣ୍ଣ ଓଷଧି । ଏତେ ଚିତ୍ତେ ଉବେଣୀ ॥
ଏଥେ ସିଦ୍ଧ ଅଛ ସାର । ଜ ବର୍ଣ୍ଣଗରେ ବାଧିରେ ॥
ଶୁଣ ସୁମନ ଦେହୁ ଦେଇ । ଏତେ ମନ୍ତ୍ର ଅଛ ହୋଇ ।
ଯେବଣ ପ୍ରାଣୀ ଗୁଣ ଶିଖି । କୃଷ୍ଣଙ୍କରେ ସୁଖ ଭଜି ।

ଯେ ମେଘଶ୍ରେଣୀ ଯେବେ ଯାଇ । ବଢ଼ଇ ଦିବ୍ୟ ନୀଳ ଅଙ୍ଗ ॥
ଘୋର ଗର୍ଜନେ ସ୍ୱନନ୍ତରେ । ଦଣ୍ଡ ଲହର ଲଙ୍ଘିନରେ ॥
ଦୃଢ଼ ଜଳଦ ଗୁଞ୍ଜନ । ଦୂ ଯିବା ତରେଣ ଗମନ ॥
ପଶୁର ଘନ ଦନ୍ତାଘାତ । ଲୁଣ୍ଠନ ଦଶର-ପଞ୍ଜର ॥
ଶଶ ଯେ ତଇର୍ଥ ସହରେ । ଛନ୍ଦଶୀତ୍ରାଙ୍କ ଯେଉ ସେବେ ॥
ଲକ୍ଷିତ ନାହିଁ ଏସ୍ଥଳକୁ । ଉନ୍ନେ ଏଥିରେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଜଳ ॥
ପର୍ବତ ନାମ ଯେବେ ଯତ । ସ୍ୱଚ୍ଛ ସେବେ ପାଶ୍ୱଗ୍ରଥ ॥
ମୁହମା ସେତେବ ସର୍ବ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏବେ ଏ ଢେଥା ଶରମାଣ ॥
ସ୍ୱ ଦାର୍ଢ଼୍ୟଲକ୍ଷ୍ମି ଲକ୍ଷ୍ମୀମୂର୍ତ୍ତି । ପାତ୍ରଭବରେ କାଳି ଗୀତ ॥
ସଦା ପିଣ୍ଡ ବର୍ଷ ଜଉ । ସ୍ନାନ ତଉଳ ଧନୁର୍ବାଣ ॥
ଭାଗଙ୍ଗଜଲ ଦଣ୍ଡୁଣେ । ମୋ ଭାଲ ଇଷ୍ଟ ଅନୁସରେ ॥
ସୁନନେ ଶମାଜଲ ଦୋଷ । ମନରେ କ ବେଦନା ଶେଷ ॥
ଚେତଲ କ ଭର ଉଲ୍ଲଣ । ମୁଁ ଭ୍ରମ୍ବ ଦାସଙ୍କର ଦାଗ ॥
ଏ ମୋଇ ସ୍ୱଜ ମୁଦ୍ରମଳ । କୃ ଜାଣେ ଅତ ଶାସ୍ତ୍ର ଘଳ ॥
ଜ ବଦୈ-ଶାଧୁଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ । ପାପକୁ ଲଗ୍ନ ନାହିଁ ତରେ ॥
ଶାସ୍ତ୍ରୀଜ ନାଞ୍ଚିତ ଜପଣୀ । ଜଳରେ ବଶନ୍ଦ୍ରନମଣୀ ॥୧୯୦॥
ଆସନ ଶସ୍ତ୍ର ସୂପରେ । ଚେତନ ଧାନ ତନ୍ତ୍ରମନେ ॥
ଭାଗ୍ୟ ସଙ୍ଗମ ମହାସୁଖ । ଦେବା ଦର୍ଶରେ ମୁଁ ଭମୁକ ॥
ଶରର୍ଷ ସୁଖ ଦାସ ଭରାଧୀ । ପାଶୁ ସେବାରେ ନାହିଁ ବୁଦ୍ଧି ॥
ମୋ ମନ ମୋହର ଅସୁରେ । ଉଦ୍ଧର ନାହିଁ ଜଦାଚରେ ॥
ଏଣୁ ମୁଁ ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣ । ଶରଣ ମାରେ ଅନୁଷଣ ॥
ସୁନନେ ଏବଂ ସ୍ନେହେ ସ୍ୱଚ୍ଛ । ଏ ଲବ ସଂସାରୁ ଭରବ ॥
ଏ ଦନ୍ତ ଅଦ୍ଭୁତ ଦଉଡ଼ି । ଶ୍ରୁତି ଶରଧା ଯାଇ ତର ॥
ଭାଇ ଭଲ୍ଲଭ ହୃଦ ଯେତେ । ଉଦ୍ଧବ ନାହିଁ ଜଦାଚରେ ॥
ଶ୍ରୀବନ୍ତେ ଉତ୍ସଲେତେ ସଶ । ମନେ ବୈକୁଣ୍ଠପୁରେ-ବାସ

ଅପୂର୍ବ ପୁସ୍ତକ ରଚିତ । ଅଜ୍ଞଙ୍କ ଲୋକଙ୍କ ହିତ ॥
ଏକଥା ଅଟଇ ପ୍ରମାଣ । ଶୁଣିଲେ ମନ ଚେତ ଶୁଣ ॥
ଭକତ ରାମଦାସ ଦ୍ୱିଜ । ଜଣ୍ଣ୍ୟ ଅଟେ ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ॥
ଭଣ୍ଡାର ଭକ୍ତ ଯେତେ ଜନ । ତାର ଅନ୍ତର ସୁଖାଶ୍ରମ ॥
ଏ ଦାର୍ଢ୍ୟଭକ୍ତି କଥାମାନ । ତତେ ଅଧ୍ୟାୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥
ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଚରଣ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦନା ଅନ୍ତ ॥
ଯେ ଶୁଣ ଅଷ୍ଟମୀ ଦିବସେ । ଶୁଭ ସକଳ କରିବାସେ ॥
ତଥା ଜଣେ ଉଦ୍ଧାରେ । ଚୈତନ୍ୟ ନାମ ଭରଣରେ ॥
ଶୁଭ ନାମରେ ଯେଉଁ ଯୋଗ । ଅଜାଣ ପିଣ୍ଡ,ସ୍ୱଳ୍ପ ଲୋକ ॥
ଏମନ୍ତ ଶୁଭ ଅବସ୍ଥରେ । ପ୍ରାଣିଙ୍କ ଶ୍ରବଣ ମଙ୍ଗଳେ ॥
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ଏ ଚରିତ । ଭକତ ବ୍ରହ୍ମମନ ପୂତ ।୨୨୦॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ନେତ୍ର ଦ୍ୱାଦଶ ଛନ୍ଦ ମୋକ୍ଷଦେ ନାମୋ ଏକବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

